

14. BAKI BEYNƏLXALQ QISA FİLM LƏR FESTİVALI

10-15 NOYABR
2023

BAKU
INTERNATIONAL
SHORT FILM
FESTIVAL

Festivalın təsisçisi:

Gənc
Kinematoqrafçılar
Mərkəzi

CONTENTS

MÜNDƏRİCAT

14 il Bir Cənub Şəhərində	6	14 years in a Southern City
Münsiflər heyəti	10	Jury
Beynəlxalq müsabiqə		International Competition
Bədii	16	Fiction
Sənədli	33	Documentary
Animasiya	37	Animation
Asiya istedadları	42	Asian Talents
BAFTA nominantları	54	BAFTA nominees
Yerli müsabiqə	58	National Competition
Bədii	60	Fiction
Sənədli	65	Documentary
Sosial çarx	69	Social video
Tələbə filmi	73	Student film
Cinemobil	77	Cinemobil
Panorama	80	Panorama
Dili bizim	88	In Our Language
Retrospektiv	94	Retrospektiv
Cəmil Quliyev: "Festival hərəkətinin inkişafının kinonun yüksəlişindəki yeri danılmazdır"	99	Jamil Guliyev: "The place of the development of the festival movement in the rise of cinema is undeniable"
Nəcibə Hüseynova: "Səsimin ardınca gələn tərəf-müqabillərim az deyil"	103	Najiba Huseynova: "I have many col- leagues who followed my voice"
Elçin Musaoğlu: "Sinemaya "ağ əl- cəklərlə" yanaşmaq lazımdır"	109	Elchin Musaoglu: "We need to approach cinema with "white gloves""
13-cü Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festi- valının Qonaqları	115	Guests of the 13th Baku International Short Film Festival
Georgi Ovaşvili: "Dünyaya şəxsən özünün, öz xalqının ağrısını göstərmək lazımdı"	116	Georgy Ovashvili: "You need to show the world your pain and the pain of your people"
Əmrah Kılıç: "Dövlətin öz filmini dəstəkləməsi mütləqdir"	126	Amrah Kilich: "The state must support its own film"
Pis nədir, yaxşı nədir?. Hacı Səfərov	135	What is bad, what is good? Haji Safarov
Bir müharibə iki baxış. Sevdə Sultanova	140	One war two views. Sevdə Sultanova

Fehrüz Şamıyev

Festivalın direktoru

Ay ötdü, il dolandı və biz bir daha əsrarəngiz Bakı payızında kino bayramına toplaşmış qonaqlarımızı qarşılamağa gəldik.

Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı iştirakçılarını və tamaşaçılarını salamlamaqdan qürur duyur. Biz həm də qürurluyuq ki, bu hadisə ard-arda 14-cü dəfədir baş verir.

Festivalın ilk ilindən bu günə qədər həmişə inanmışıq ki, ildən-ilə böyüyərək daha çox insanın zövqünə, dünyagörüşünə, seçimlərinə kitab edə biləcəyik. Artıq inkarolunmaz faktdır ki, BBQFF illər keçdikcə daha çox insanın görüş yerinə, müzakirə mərkəzinə, informasiya mənbəyinə çevrilir.

Həyatı qısaca anlatmaq mümkündürmü? Bizim təcrübəmiz deyir ki, mümkündür. Dəqiqələrə sığan bir müddətdə insan nələr yaratmağa qadirmış, artıq daimi tamaşaçılarımız yaxşı bilir. Biz də on dörd il ərzində onlarla ölkədən yüzlərlə film qəbul etmiş bir festival

olaraq insan fantaziyasının hədudsuzluğunu yaxından izləmişik.

Hər il fərqli mövzularla qarşılaşsaq da, hadisələrin mərkəzində həmişə insan və təbiət durur. Bədii, sənədli, animasiya müstəvisində təqdim olunan filmlər insanın insana və ya insanın təbiətə münasibətini əks etdirir. Münasibətlər nə qədər mürəkkəb, nə qədər qəlizdirsə, onun bəyaz ekrandakı inikası da o qədər düşündürücüdür. Yaş, milliyyət, din, ölkə faktorlarının təsir etdiyi yozumlar bizə fərqli dünyaların pəncələrini açır. Bakıda oturub bütün dünyanı gəzə bilirik. Bu fərqli yozumlar tamaşaçılara dünyanın rəngarəngliyini göstərir. Bizim festival bu rəngarəng dünya haqqında qısa hekayələr toplusudur. Filmlər duyğudan-duyğuya, məkandan-məkana 360 dərəcəlik bir müzakirə platforması yaradır. Beləliklə, hamı öyrənir, hamı öyrədir.

Festivalda nümayiş olunan hər bir film fərqli baxış bucağıdır. Dünyanı tanımaq, qavramaq, anlamaq üçün filmdən-filmə baxış bucağımızı dəyişir, bəzən gördüklərimizi alqışlayır, bəzən də onlara etiraz edirik. Bizi nə gözlədiyini bilmədən o qaranlıq zallarda saatlarla otura bilirik. Çünki kino zallarının qaranlığı qorxmadığımız yeganə qaranlıqdır. Çünki o qaranlıqda bütün dünyaya yetəcək qədər işıq var.

Və biz dəqiq bilirik; qaranlıq zallardakı işıq sadəcə böyük ekranda əks olunan deyil, həm də bu ekrana zillənmiş gözlərin işığıdır. Işığımız bol olsun.

XIV Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalına xoş gəldiniz!

Fehrüz Şamiyev

Director of the Festival

Months, a year passed and we have come to welcome our guests gathered for the film festival in the mysterious autumn of Baku.

Baku International Short Film Festival is proud to welcome its participants and audience. We are also proud that this event is taking place for the 14th time in a row.

From the first year of the festival until now, we have always believed that we will be able to appeal to more people's tastes, worldviews and preferences by growing year by year. It's now an undeniable fact that as years pass, BISFF is becoming a meeting place, a discussion center, and a source of information for more people.

Is it possible to tell life briefly? Our experience says it is. Our regular audience already know well what a person is capable of creating in a short period of time. As a festival that has received hundreds of films from dozens of countries for fourteen years, we have closely watched the limitlessness of human imagination.

Although we come across different topics every year, people and nature are always at the center of the events. Films presented at the feature, documentary and animation level reflect the attitude of human to human or human to nature. The more complicated and intricate the relationship, the more thought-provoking its image on the white screen is. Interpretations influenced by factors such as age, nationality, religion, and country open the windows of different worlds to us. We are able to travel all over the world sitting in Baku. These different interpretations show the diversity of the world to the audience. Our festival is a collection of short stories about this colorful world. Films create a 360-degree discussion platform from emotion to emotion and from place to place. Thus, everyone learns, everyone teaches.

Each film shown at the festival has a different point of view. In order to get to know, comprehend and understand the world, we change our point of view from film to film, sometimes we applaud what we see, and sometimes we object to it. We can sit for hours in those dark halls without knowing what awaits us. Because the darkness of movie theaters is the only darkness, we are not afraid of. Because in that darkness there is enough light for the whole world.

And we know for sure; the light in the dark halls is not just the one reflected on the big screen, but also the light of the eyes fixed on this screen. May we have plenty of light.

Welcome to XIV Baku International Short Film Festival!

14^{il}

BİR CƏNUB ŞƏHƏRİNDƏ

Hekayələrimizi dolanbac küçəli, qır damlı bir cənub şəhərində danışmağa başladıq. Daha sonra bütün dünyanın qısa danışmağı sevən kinematoqrafçıların da üzü Bakıya çevrildi. Tamaşaçıya deyiləsi sözüümüz, göstəriləsi əhvalatlarımız çoxaldı. Bu illər ərzində onlara həm özümüzü, həm də fərqli dünyaların insanlarını tanıtmaya çalışdıq. Ən əsası da onları öz hissləri, öz düşüncüləri ilə baş-başa qoymaq istədik. Çünki başqalarını anlamaq üçün ilk növbədə özünü dərk etməlisən.

Bu il 14-cü dəfə, yenə bir-birindən fərqli mövzular, janrlar, müəlliflərlə birgə tamaşaçıların qarşısına çıxırıq. Yerli və xarici rejissorlar, ssenaristlər, prodüserlər öz məhsullarını nümayiş etdirəcək, tamaşaçıların suallarına cavab verəcək, tərifə və tənqiddə münasibətlərini sərgiləyəcəklər. Əsas mükafatımız isə “Qızıl Nar”dır. “Qızıl Nar” behiştədən onlarla dənəciyi- ideyanı, enerjini bətnində daşıyan qadını təsvir edir. Film çəkən rejissor da enerji, ideya və ssenarini öz “bətnində” daşıyır. O an gəlib çatdıqda rejissor bətnindəkini işıqlı və real məkana çıxarır. Beləliklə, kino qaranlıqda işıqın əks olunması ilə başlayır.

Hər film festivalı kinonun sirli dünyasına könül vermiş insanlar üçün bir meydandır. Bu meydanda adlı-sanlı rejissorları da görmək mümkündür, adını ilk dəfə eşitdiyimiz gəncləri də. Yaşından, təcrübəsindən asılı olmayaraq hər kəs festivalın qalibi olmaq, jürinin və tamaşaçıların rəğbətini qazanmaq istəyir. Yaradıcı insan özünə həmfikirilər tapdıqca güclənir.

Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı da “Ən yaxşı” adını qazanmaq istəyən rejissorların, ssenaristlərin, prodüserlərin ciddi yarış platformasıdır. Qısa çəkməyi sevən dünya kinematoqrafçıları bir daha Azərbaycan tamaşaçısını təəccübləndirmək və onun yaddaşında əbədi qalmaq üçün Bakıya toplaşır. Bütün iştirakçılara uğurlar arzulayır və onlardan əsl kino bayramı gözləyirik.

Motor! Biz başladıq!

14

years

IN A SOUTHERN CITY

We started telling our stories in a southern town with winding streets and broken roofs. Later, cinematographers from all over the world, who like to speak briefly, also turned to Baku. We have more words to tell the audience and stories to show. During these years, we tried to introduce them to both ourselves and people from different worlds. Most importantly, we wanted to put them face to face with their own feelings and thoughts. Because in order to understand others, you must first understand yourself. This year, for the 14th time, we are appearing before the audience with different topics, genres, and authors. Local and foreign directors, screenwriters, and producers will show their products, answer the questions of the audience, and show their attitude towards praise and criticism. Our main award is "Golden Pomegranate". "Golden Pomegranate" describes a woman who carries dozens of seeds from heaven - ideas and energy in her womb. The director who makes the film also carries the energy, ideas and script in his "womb". When that moment arrives, the director brings out what is in his womb into a bright and real space. Thus, the movie begins with the reflection of light in the dark. Every film festival is a platform for people who have given their heart to the mysterious world of cinema. It is possible to see famous directors on this square, as well as young people whose names we have heard for the first time. Regardless of age and experience, everyone wants to win the festival, win the sympathy of the jury and the audience. A creative person gets stronger when he finds like-minded people. Baku International Short Film Festival is also a serious competition platform for directors, screenwriters, and producers who want to win the title of "Best". Cinematographers of the world who love short films are gathering in Baku to surprise the Azerbaijani audience once again and remain in its memory forever. We wish success to all participants and expect a real film festival from them.

Roll the camera! We started!

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi

Azərbaycan
Respublikasının
Kino Agentliyi

Tərəfdaşlarımız / Partners

Media tərəfdaşları / Media Partners

Beynəlxalq müsabiqə / Münsiflər heyəti

International Competition / Jury

Müharibə mövzusunda çəkdiyi ümumbəşəri, əbədi dəyərlərə söykənən "Sarı gəlin" filmi ilə tanınan rejissor Moskvada Ümumittifaq Dövlət Kinematografiya İnstitutunda təhsil alıb. Lentə aldığı "İlahi məxluq" filmi "Ən yaxşı orijinal ssenari", "Xeyirlə şərin rəqsi" filmi isə "Ən yaxşı rejissor işi" nominasiyasında Azərbaycan Professional Kinorejissorlar Gildiyasının "Qızıl Pəri" Peşə mükafatına layiq görülüb. Filmləri Rotterdam, "Kinoshok", Karlovı-Varı kimi nüfuzlu kinofestivallarda nümayiş olunub və mükafatlar qazanıb. Sənətçi, həmçinin bir çox bədii və sənədli filmin ssenari müəllifidir.

Yavər Rzayev (Azərbaycan)
Yaver Rzayev (Azerbaijan)

Kinorejissor, ssenarist
Film director, screenwriter

The director, known for his film *The Yellow Bride*, based on universal and eternal values, filmed on the theme of war, studied at the Russian State University of Cinematography in Moscow. His film *Divine Creation* was awarded the Best Original Screenplay award, and his film *The Dance of Good and Evil* was awarded the professional "Qızıl Pəri" Award of the Guild of Professional Film Directors of Azerbaijan in the category Best Director. His films were shown at prestigious film festivals such as Rotterdam, Kinoshock, Karlovy Vary, and received awards. The artist is also a screenwriter for many feature films and documentaries.

Rejissor "Çəhrayı dovşanın nağlı" debüt tammetrajlı bədii filminin Qazaxıstan prokatında böyük uğur qazanmasıyla şöhrət tapıb. Qazaxıstan Milli İncəsənət Akademiyası və Nyu-York Film Akademiyasında təhsil alan rejissorun növbəti filmləri isə onu dünyada tanıdıb. Busan Film Festivalında dünya premyerası baş tutan "Liderin sirri" sosial dramı Moskva Beynəlxalq Kinofestivalında, "Avrasiya" Film Festivalında Qran Priyə layiq görülüb. "18 Kiloherc" filmi Varşava Film Festivalında Qran Pri alıb, Kottbus Beynəlxalq Film Festivalında "Ən yaxşı gənclik filmi" kimi fərqlənib. 2022-ci ildə lentə aldığı "Sxem" filmi isə Berlinalinin "Generation 14+" bölümündə Qran Pri ilə təltif edilib.

Fərhad Şəripov (Qazaxıstan)
Farhad Sharipov (Kazakhstan)

Kinorejissor, ssenarist, prodüser
Film director, screenwriter, producer

The director came to fame after the success of his debut feature film "The Tale of a Pink Bunny" at the Kazakh box office. The following films by the director, who studied at the Kazakhstan National Academy of Arts and the New York Film Academy, made him famous throughout the world. The social drama "The Secret of a Leader," which had its world premiere at the Busan International Film Festival, received the Grand Prix at the Moscow International Film Festival and the Eurasia International Film Festival. The film "18 kilohertz" received the Grand Prix at the Warsaw Film Festival and was awarded as "Best Youth Film" at the Cottbus International Film Festival. The film "Scheme," which he shot in 2022, received the Grand Prix in the "Generation 14+" section of the Berlinale.

Kino ictimaiyyətinin və nüfuzlu film festivallarının diqqətini hələ 1999-cu ildə çəkdiyi ilk tammetrajlı "Uşaq və əsgər" bədii filmi ilə özünə cəlb edən rejissor sonrakı ekran əsərləri ilə də çoxsaylı mükafatlar qazanıb. Onun "Ay işığında" ikinci tammetrajlı filmi Kann kinofestivalında "Tənqidçilər həftəsi"nin baş mükafatını, Tokio Film Festivalında "Ən yaxşı rejissor" və Münsiflər heyətinin xüsusi mükafatını alıb. Rejissor daha sonra "Çox asan" və "Qızım" filmləri ilə Moskva Beynəlxalq Film Festivalında "Ən yaxşı film" nominasiyasında "Qızıl Georgi" mükafatına layiq görülüb. "Arzular qəsri" filmi isə Şanxay Film Festivalında "Ən yaxşı film", "Ən yaxşı rejissor" və "Ən yaxşı aktyor" nominasiyalarında qalib olub. Onun üç filmi İrandan "Oskar" təqdim edilib. Rejissor həm də dörd il Fərc Beynəlxalq Kinofestivalının direktoru kimi fəaliyyət göstərib.

Rza Mirkərimi (İran)
Reza Mirkarimi (Iran)

Kinorejissor, ssenarist
Film director, screenwriter

The director, who attracted the attention of the film community and prestigious film festivals with his first full-length feature film, *The Child and The Soldier*, in 1999, has won numerous awards for his subsequent screen work. His second feature film, *Under the Moonlight*, won the Grand Prize of Critics' Week at the Cannes Film Festival, Best Director and the Special Jury Prize at the Tokyo International Film Festival. Later, the director was awarded the Golden George Award in the Best Film category at the Moscow International Film Festival for the films *As Simple as That* and *Daughter*. The film *Castle of Dreams* won in the categories "Best Film", "Best Director" and "Best Actor" at the Shanghai International Film Festival. Three of his films were submitted to the Oscars by Iran. The director, also worked as director of the Fajr International Film Festival for four years.

Avropa Kino Akademiyasının və Asiya Sakit Okean Ekran Akademiyasının üzvü olan ssenarist bir çox tanınmış rejissorlarla çalışıb. Onun rejissor Georgi Ovaşvili ilə həmssenarist olduğu "Qarğıdalı adası" filmi "Oskar"ın qısa siyahısına düşüb, rejissor Adilxan Yerjanovla ssenarisini birgə işlədiyi "Dünyanın zərif laqeydliyi" filmi isə Kann kinofestivalının "Un Certain Regard" bölümündə yarışıb. Ssenarist Azərbaycan kinematoqrafçıları ilə də birgə layihələr üzərində işləyib. O, son illər Azərbaycan istehsalı olan "Suğra və oğulları", "Mərmər soyuğu" filmlərinin ssenari müəlliflərindən biridir. Rulof Yan, həmçinin "Netflix"də çəkilən "Human Playground" sənədli serialının ssenaristlərindəndir.

Rulof Yan Minnebu (Hollandiya)
Roelof Jan Minneboo (Netherlands)

Ssenarist, tarixçi, ssenari üzrə məsləhətçi
Screenwriter, historian, script consultant

The screenwriter, a member of the European Film Academy and the Asia-Pacific Screen Academy, has worked with many famous directors. The film "Corn Island," the script of which he co-wrote with director George Ovashvili, was included in the shortlist for the Oscar, and the film *The Tender Indifference of the World* co-written with director Adilxan Yerzhanov competed in the "Un Certain Regard" category in section of the Cannes Film Festival. The screenwriter also worked on joint projects with Azerbaijani filmmakers. He is one of the screenwriters of the films "Sugra and Sons" and "Marble Cold", filmed in recent years in Azerbaijan. Roelof Jan is also one of the writers of the Netflix documentary series *The Human Playground*.

Hazırda Türkiyənin nüfuzlu TRT telekanalının Kino şöbəsinin müdiri olan Faruk Güvən, eyni zamanda EBU Televiziya Komitəsinin, Avropa Film Akademiyasının üzvüdür. Los-Ancelesdə Nyu York Film Akademiyasında Kino istehsalı üzrə magistr dərəcəsi alıb. ABŞ-da səkkiz qısa film çəkməklə yanaşı bir çox qısa filmlərdə prodüser və rejissor köməkçisi kimi çalışıb. TRT televiziyasında istehsal edilən televiziya filmlərində, seriallarda və ortaqlıq istehsal filmlərində layihə, kino meneceri olub, sözügedən departamentdə baş prodüser vəzifəsini icra edib. Üç il "Emmi" Beynəlxalq Mükafatının "Televiziya filmləri/mini-seriallar" kateqoriyasında münəfi olub.

Faruk Güven (Türkiyə)
Faruk Guven (Turkey)

Prodüser, rejissor
Producer, director

Faruk Guven, who is currently the head of the film department of the prestigious Turkish TV channel TRT, is also a member of the EBU Television Committee and the European Film Academy. He received his MFA in Film Production from the New York Film Academy in Los Angeles. In addition to producing eight short films in the United States, he has worked as a producer and assistant director on many short films. He was a project and film manager for television films, TV series and co-production films for TRT television, and also held the position of chief producer in the said department. For three years he was a judge for the International Emmy Award in the TV Movies/Miniseries category.

Asiya istedadları / Münsiflər heyəti

Asian Talents / Jury

Baykonur Beynəlxalq Film Festivalının proqram direktoru, Qazaxıstan Kinotənqidçilər Assosiasiyasının üzvü, bir sıra beynəlxalq konfrans və kinofestivalların iştirakçısıdır. 2007-ci ildən dövrü mətbuatda Qazaxıstan kinosunun problemlərinə dair 100-dən çox məqalə və müsahibələri dərc olunub. Bir sıra beynəlxalq film festivallarında münisflər heyətinin üzvü olub. T.Jurgenov adına Qazaxıstan Milli Rəssamlıq Akademiyasının "Kino, televiziya və incəsənət" fakültəsinin "Kino tarixi və nəzəriyyəsi" kafedrasının müəllimidir.

Ercan Cumabəyov (Qazaxıstan)
Erjan Jumabekov (Kazakhstan)

Kinotənqidçi, redaktor
Film critic, editor

He is the program director of the Baiqonyr International Film Festival, a member of the Association of Film Critics of Kazakhstan, and a participant in a number of international conferences and film festivals. More than 100 articles and interviews of his on the problems of Kazakh cinema have been published in periodicals since 2007. He was a member of the jury of several international film festivals. He is a Lecturer in the Department "History and Theory of Film" at the Faculty of "Film, TV and Arts" in the Kazakh National Academy of Arts named after T.Zhurgenov.

Müasir Azərbaycan nəsrinin tanınmış simalarından olan yazıçı əsasən, kənd mövzusunda yazdığı hekayələri ilə məşhurlaşmış. Yeni nəsil yazarları arasında özünəməxsus yeri olan yazıçı onlarla hekayə, povest və romanın müəllifidir. Yazıcının ona yaxın kitabı nəşr olunub. "Arzulardan sonrakı şəhər" romanı Fransanın nüfuzlu "Kapaz" nəşriyyatı tərəfindən fransız dilində çap olunub. Yazıçı bir sıra ədəbi mükafatlara layiq görülüb. Gənc yaşlarından jurnalistlik fəaliyyəti ilə məşğul olan Şərif Ağayar "Kino+" qəzetinin baş redaktoru olub. Yazıçı bir neçə tammetrajlı bədii və sənədli filmin redaktorudur. Hazırda yazıcının ssenarisi əsasında "Qarabağ qubernatoru" filmi lentə alınır.

Şərif Ağayar (Azərbaycan)
Sharif Agayar (Azerbaijan)

Yazıçı, jurnalist
Writer, journalist

The writer, one of the famous figures of modern Azerbaijani prose became famous mainly for his stories themed around villages. The writer, who occupies a special place among the writers of the new generation, is the author of dozens of short stories, novellas and novels. About ten books by the writer have been published. The novel The City After Dreams was published in French by the prestigious Kapaz publishing house of France. The writer has been awarded a number of literary prizes. Sharif Agayar, who has been involved in journalism since his youth, was the editor-in-chief of the Kino+ newspaper. The writer is the editor of a number of full-length feature films and documentaries. Currently, the film Governor of Karabakh is being filmed based on the writer's script.

Abbas Kiarostaminin tələbəsi olan rejissor iyirmi illik bədii fəaliyyəti ərzində dünyanın mühüm kino festivallarında iştirak edib və çoxsaylı mükafatlar qazanıb. O, həmkarı Parisa Səddayi-Azər ilə birlikdə müstəqil olaraq "Vəziyyətin xüsusi kəsimi", "Yoxluq", "Ağsaqqallar", "Soraya" və "Kainatın gecəsi" filmlərini çəkib. Rejissorun filmləri bir sıra beynəlxalq kinofestivallarda müxtəlif nominasiyalarda mükafatlara layiq görülüb. "Kainatın gecəsi" filmi XIII Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalının "Asian Talents" müsabiqə bölməsində "Ən yaxşı film" nominasiyasında qalib olub. Ramin Fərzaneh on ildən artıqdır ki, İranda "ProFilmfest" beynəlxalq film yayımı şirkətini idarə edir.

Ramin Fərzaneh (İran)
Ramin Farzaneh (Iran)

Kinorejissor, ssenarist
Film director, screenwriter

A student of Abbas Kiarostami, the director has participated in important film festivals around the world for twenty years of his creative activity and won many awards. Together with his colleague Parisa Seddai-Azar, he independently directed the films Special Situation, Absence, The Elders, Soraya and Night of the Universe. The director's films have received awards in various categories at a number of international film festivals. The film Night of the Universe won the Best Film category in the Talents of Asia section of the 13th Baku International Short Film Festival. Ramin Farzaneh has been running the international film distribution company ProFilmfest in Iran for more than ten years.

Yerli müsabiqə / Münsiflər heyəti

National Competition / Jury

Teatr, kino və televiziya öz dəsti-xətti ilə fərqlənməyi bacaran rejissor geniş tamaşaçı auditoriyasına əsasən, repressiya illəri, Azərbaycan xanlıqları dövrünə həsr olunmuş tarixi araşdırma sənədli filmləri ilə tanınıb. "PersonA" televiziya layihəsi isə onu daha da populyarlaşdırıb. Rejissor onlarla teatr və televiziya tamaşalarının, sənədli filmlərin müəllifidir. Böyük kinoya 1990-cı ildə lentə aldığı "Güzgü" filmi ilə gələn rejissorun "Məhkumlar" tammetrajlı bədii filmi isə cəmiyyətdəki sosial problemləri qabartması və cəsarətli mövzusuyla yerli kino camiasında əks-səda doğurub. Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadənin yaradıcılığında qadın xətti həmişə xüsusi yer tutub.

Mehriban Ələkbərzadə (Azərbaycan)
Mehriban Alakbarzade (Azerbaijan)

Rejissor, ssenarist
Director, screenwriter

The director, who was able to distinguish herself in theater, cinema and television, was known to a wide audience for her historical research documentaries dedicated to the years of repression and the period of the Azerbaijani khanates. The television project "PersonA" made her even more popular. The director is the author of dozens of theater and television plays, documentaries. The full-length feature film "Prisoners" by the director, who stepped into the big cinema in 1990 with the film "Mirror", caused an echo in the local film community with its bold theme and highlighting of social problems in the society. The theme of women has always had a special place in the works of the Honored Art Worker Mehriban Alakbarzade.

Vaxtilə Azərbaycanın dövrü mətbuatına yeni nəfəs gətirən, yeni media nümunəsinə çevrilən "Ayna"- "Zerkalo" qəzetlərinin təsisçisi və baş redaktoru olmuş Elçin Şıxlı adını Azərbaycan jurnalistikasının tarixinə yazıb. 2006-cı ildən Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinə rəhbərlik edən yazar, həm də tərcüməçi kimi fəaliyyət göstərir, ingilis, alman dillərindən tərcümələr edir. Azərbaycan jurnalistikasının inkişafında özünəməxsus yeri və nüfuzu olan jurnalist araşdırma məqalələri, publisistikası ilə gündəmdədir. Elçin Şıxlı müasir dövrdə ictimai fikrə təsir edə bilən, yüksək intellekti, geniş dünyagörüşü ilə fərqlənən ziyalılarımızdır.

Elçin Şıxlı (Azərbaycan)
Elchin Shikhli (Azerbaijan)

Jurnalist, tələtəndiqçi
Journalist, TV critic

Elchin Shikhli, the founder and editor-in-chief of "Ayna" and "Zerkalo" newspapers, which brought new life to the periodical press of Azerbaijan and became a new media example, wrote his name in the history of Azerbaijani journalism. Since 2006, the journalist has been the head of the Azerbaijan Union of Journalists and works as a translator, translating from English and German languages. The journalist, who has a unique place and influence in the development of Azerbaijani journalism, is famous for his research articles and publicism. Elchin Shikhli is one of our intellectuals who can influence public opinion in the modern era, distinguished by his high intellect and broad worldview.

Müasir Azərbaycan kinosunun ən məhsuldar təsvir rejissorlarından olan Nadir Mehdiyev Moskvada Ümumittifaq Dövlət Kinematografiya İnstitutunda təhsil alıb. Fəaliyyəti dövründə otuzdan çox bədii, sənədli filmə təsvir həlli verən sənətçi 2015-ci ildə "Dolu" filminə görə "Ən yaxşı operator işi" nominasiyasında Azərbaycan Professional Kinorejissorlar Gildiyasının "Qızıl Pəri" peşə mükafatına layiq görülüb. O, milli kino tarixində ən çox büdcəli film olan "Yarımcıq xatirələr"-in, Rusiya istehsalı olan "Qraf Krestovski" serialının təsvir rejissorudur. Kino fəaliyyəti ilə yanaşı Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində dərs deyir.

Nadir Mehdiyev (Azərbaycan)
Nadir Mehdiyev (Azerbaijan)

Təsvir rejissoru
Cinematographer

Nadir Mehdiyev, one of the most prolific cinematographers of modern Azerbaijani cinema, studied at the All-Union State Institute of Cinematography in Moscow. In 2015, the artist, who provided image solutions for more than thirty feature films and documentaries, was awarded the "Qızıl Pəri" professional award in the nomination "Best Cinematography" for the film "Hail". He is the picture director of the film "Incomplete Memories", the most budgeted film in the history of national cinema, and the Russian TV series "Count Krestovsky". In addition to cinema activities, he teaches at the Azerbaijan State University of Culture and Arts.

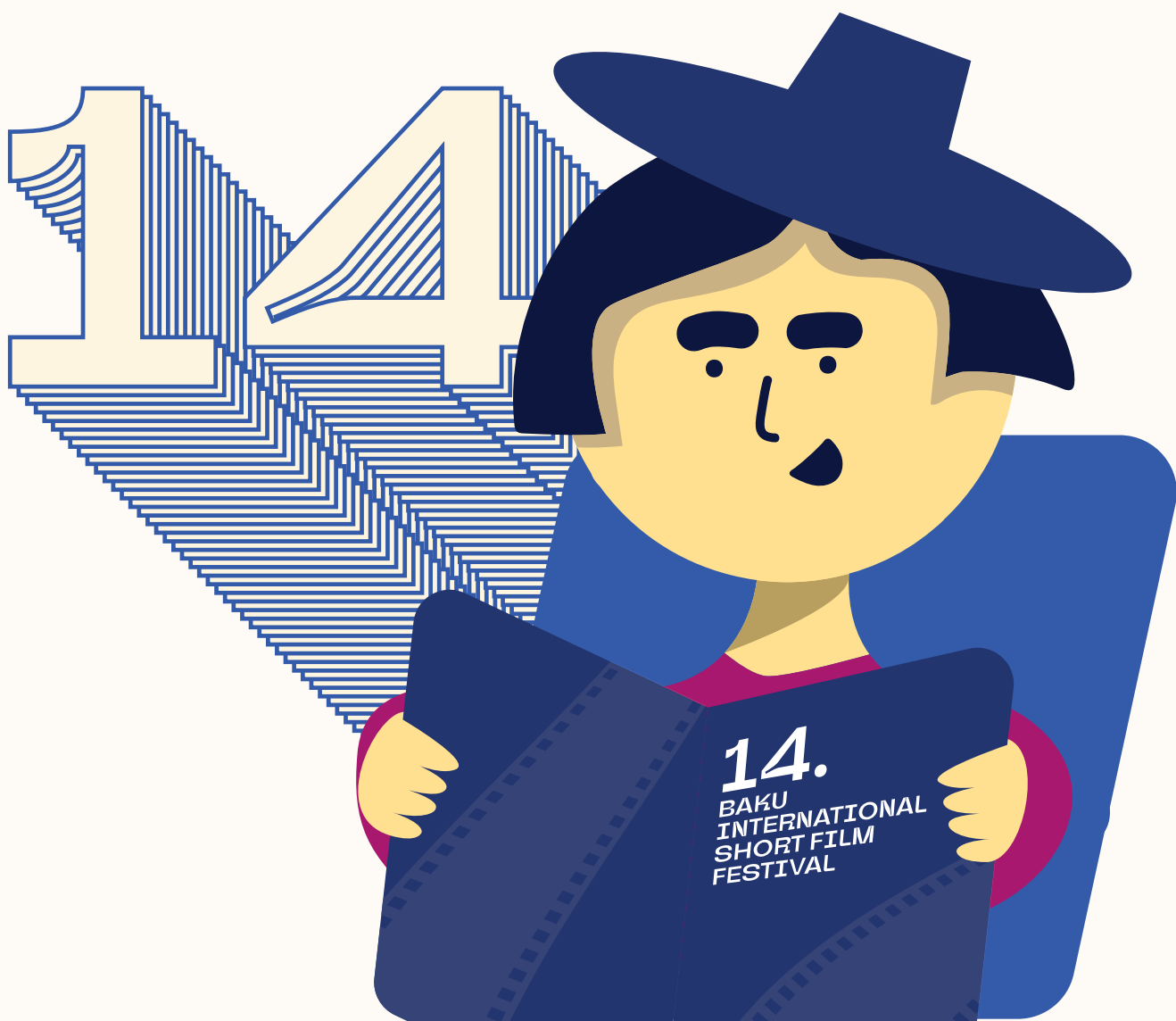
Burada müasir dövr dünya
kinematoqrafiyasında yeni
perspektivlər açan filmlər yarışır.
Müsabiqə proqramına düşən filmlər
festivalın "Qızıl Nar" mükafatı uğrunda
mübarizə aparırlar.

Films that open up new
perspectives in modern world
cinema compete here. Films
included in the competition
program compete for the Golden
Pomegranate festival award.

INTERNATIONAL COMPETITION

UZAQ SAHILLƏRDƏ

Yunanistan / Greece

Bədii/Fiction

15:00

2023

Acıqlı balıq

Yeniyetmə oğlan anası və yaşlı nənəsi ilə birlikdə yaşayır, qoyunları otarır, tarlada işləyir, kilsəyə gedir. Amma onu narahat edən məqamlar var. O, bir tərəfdən məsumluğunu itirməsinin acısını yaşayır, digər tərəfdən isə atasına yas saxlayır.

Angry Fish

A teenage boy lives with his mother and elderly grandmother, herding sheep, working in the fields, and going to church. But there are moments that worry him. On the one hand, he experiences the pain of losing his innocence, and on the other hand, he mourns his father.

Kostas Xaliasas

Bəstəkarlıq və kino üzrə elmlər namizədidir. Qısa filmləri, video və musiqi instalyasiyaları beynəlxalq müsabiqələrdə mükafatlar qazanıb.

Kostas Chaliasas

He is a Phd Candidate in Music Composition and Cinema. His short films, video and music installations have won prizes in international competitions.

Portuqaliya/Portugal

Bədii/Fiction

13:01

2023

Alqışlar

Partiya iclası prezidentin şərəfinə səslənən apofeoza alqışlarla bitir. Hamı çıxışı alqışlayır. Kütənin içində kimdəsə zərrə qədər də olsa narazılıq əlaməti axtaran polislərin diqqətli baxışları görünür. Alqışlar səngimir.

Applause

The party meeting ends with a standing ovation in honor of the president. Everyone applauds the speech. In the midst of the crowd, the watchful eyes of the policemen are visible, looking for even the slightest sign of displeasure. The applause does not stop.

Gilyerme Deniyel

Təsvir rejissoru, ssenarist, rejissor və prodüserdir. Beş qısa filmin rejissoru, onlarla filmin operatorudur.

Guilherme Daniel

He is a cinematographer, screenwriter, director and producer. He is the director of five short films and the cameraman of dozens of films.

Avropa Fatehi

Şənbə gününün birində Fransada Espace Venise salonunda türk toyudur. İyirmi bir yaşlı Fateh avtoparkda maşında oturub evlənməyi xəyal edir. O, dostu Rəcəbin bacısı İpəyə aşiq olub. Amma bundan nə ən yaxın dostu Muradın, nə Rəcəbin, nə də İpəyin xəbəri var.

Fatih the Conqueror

On one of the Saturdays, there is a Turkish wedding in Espace Venise in France. Twenty-one-year-old Fateh dreams of getting married while sitting in a car in the parking lot. He fell in love with his friend Rajab's sister Ipek. But neither his closest friend Murad, nor Rajab, nor Ipek know about this.

Türkiyə-Fransa
Turkey-France

Bədii/Fiction

15:00

2023

Onur Yağız

Fransada türk ailəsində doğulub. Sorbonne-Nuvel Universitetində ədəbiyyat, teatr və kino üzrə təhsil alıb.

Onur Yagiz

He was born in France in a Turkish family. He studied literature, theater and cinema at the Sorbonne-Nouvel University.

Ayinlər

Dovşandodaq oğlan küçə bandasına düşmək üçün bir ayından keçməlidir. Əgər deyiləni edib imtahanı keçsə onu bandaya qəbul edəcəklər. Qaydalar çox sərtədir. Ona bu həyat lazımdır mı?

Rites

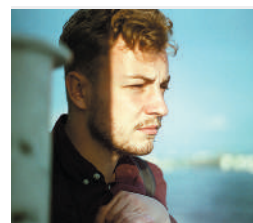
A boy with a cleft lip must go through a ritual to be accepted into a street gang. If he does what is said and passes the test, he will be accepted into the gang. The rules are very strict. Does he need this life?

Çexiya/Czechia

Bədii/Fiction

15:00

2022

Damian Vondrašek

Müəllifi olduğu qısa filmlər beynəlxalq kinofestivallarda mükafatlar qazanıb. "Ayinlər" filmi Çexiya Kino Fondunun dəstəyi ilə çəkilib.

Damian Vondrasek

His short films have won awards at international film festivals. The film "Rites" was shot with the support of the Czech Film Fund.

Aykuo

Sankt-Peterburqda təhsil alan gənc qız böyük bacısı dünyasını dəyişəndən sonra evlərinə-uc-qar Yakutiya kəndinə qayıdır. Evə gələndə başa düşür ki, bir daha əvvəlki həyatına qayıda bilməyəcək.

Aykuo

A young girl studying in St. Petersburg returns home to a remote village in Yakutia after her older sister dies. When she comes home, she realizes that she will never be able to return to her previous life.

Rusiya/Russia

Bədii/Fiction

20:00

2023

Ayal Adamov

Saxa Respublikasında böyüyüb. Hazırda Sankt-Peterburq Kino İnstitutunda kinorejissorluq üzrə təhsil alır.

Ayaal Adamov

He grew up in the Sakha Republic. Currently, he is studying film directing at the St. Petersburg Film Institute.

Banket

Avtomexanik Lyoxa sönük ailə həyatından və gündəlik iş rejimindən bezib. O, şəhərciklərinə qonaq gələn məşhur aktrisa Marinanın qəlbini fəth etməyə çalışır. Amma banketdə Marinanın qeyri-səmimi münasibəti Lyoxanı məyus edir.

Banquet

Auto mechanic Lyoxa is tired of his dull family life and daily work routine. He tries to win the heart of the famous actress Marina, who is visiting his town. But Marina's insincere attitude at the banquet disappoints Lyokha.

Belarus/Belarus

Bədii/Fiction

21:38

2023

İrina Qmir

İxtisasca dilçi olsa da, "Kino ərazisi" kino məktəbində ssenari kursu keçib. "Banket" onun ilk rejissor işidir.

İrina Gmir

Although he is a linguist by profession, he completed a screenwriting course at the "Territoriya Kino" film school. "Banquet" is his first directorial work.

Bir az sevgi

Həssas yeniyetməlik dövrü keçirən və valideynləri boşanan Kamillanın saf dünyası dağılır. Yeni reallığın öhdəsindən gəlmək üçün o, rəfiqəsiylə sakit bir yerə çəkilir. Burada gənc qız çox ehtiyac duyduğu sevgini tapacağına ümid edir.

Little Love

Camilla's innocent world is falling apart as her parents divorce and go through a sensitive adolescence. To cope with the new reality, she retreats to a quiet place with her girlfriend. Here, a young girl hopes to find the love she so desperately needs.

Qazaxıstan/Kazakhstan

Bədii/Fiction

17:57

2022

Aycan Qasimbəy

Pusanda Asiya Kinoakademiyasını bitirib. Lentə aldığı qısa filmlər beynəlxalq kinofestivallarda mükafatlara layiq görülüb.

Aizhan Kassymbek

He graduated from the Asian Film Academy in Pusan. The short films he filmed were awarded prizes at international film festivals.

Cəhənnəm boşdur, şeytanların hamısı buradadır

Aktyorluqdan imtahana hazırlayan Gülşah, teatrda könüllü kimi çalışır. Bir gün o, məşhur aktyor Levent tərəfindən təcavüzə məruz qalır. Levent həm də ondan imtahan götürəcək münisiflərdən biridir.

Hell is Empty all the Devils are Here

Gulshah, who is preparing for the acting exam, also works as a volunteer in the theater. One day, she is molested by the famous actor Levent. Levent is also one of the judges who will take an exam from her.

Türkiyə/Turkey

Bədii/Fiction

2022

18:35

Özgür Uzunyavaş

Kino və teatrda çalışan rejissor həm də prodüserdir. Müəllifi olduğu qısa filmlər bir sıra nüfuzlu beynəlxalq kino festivallarında mükafatlara layiq görülüb.

Ozgurcan Uzunyasha

He is a director and producer working in cinema and theater. His short films have been awarded at a number of prestigious international film festivals.

Montenegro-Çexiya
Montenegro-Czechia

Bədii / Fiction

26:28

2023

Luka Cikanović

Praqada əvvəlcə iqtisadiyyat, sonra isə kino üzrə təhsil alıb. "Coşma" onun diplom işidir.

Luka Djikanovic

He first studied economics and then cinema in Prague. "Boiling" is his thesis.

Coşma

Cavan cütlük arasında gərginlik yaşanır. Onların bu gərginliyi səyahət vaxtı qarşılaşdıqları hadisələrdən sonra daha da kəskinləşir. Amma heç nə üçün gec deyil. Onlar münasibətlərində yenidən harmoniya tapa bilirlər.

Boiling

There is tension between the young couple. Their tension is exacerbated by the events they encounter during their journey. But it's not too late for anything. They can find harmony in their relationship again.

Xorvatiya-İspaniya
Croatia-Spain

Bədii / Fiction

14:00

2023

Andrea Slaviček

Rejissor, ssenarist və dizaynerdir. Filmləri nüfuzlu kinofestivallarda nümayiş olunub. Rejissor tammetrajlı filmi üzərində çalışır.

Andrea Slavicek

She is director, screenwriter and designer. The director, whose films have been screened at prestigious film festivals. She is working on her feature film.

Dava haqqında əsl həqiqət

Lena məktəbdəki, evdəki gündəlik həyatı, problemlər, qızlar arasında yaşanan münaqişələr fonunda bizə "Böyük döyüşün" əsl hekayəsini danışır. Bəs, o bizə nəyi danışmır?

The Real Truth about the Fight

Lena tells us the true story of the "Big Battle" against the backdrop of everyday life at school and at home, problems, and conflicts between girls. So, what is she not telling us?

Gəl danışaq

Ori əsgər qardaşını bir günlük çimərliyə aparanda məlum olur ki, qardaşı dindar olub. Gün batanda Ori şabbatı xəlvət yerdə keçirmək istəyən "yeni" qardaşı ilə qalmaq və xəstə anasının yanına getmək seçimi arasında qalır.

Let's talk

When Ori takes his soldier brother for a day at the beach, it turns out that his brother has become religious. As the sun goes down, Ori is torn between staying with his "new" brother, who wants to spend Shabbat in a secluded place, and going to his sick mother.

İsrail / Israel

Bədii / Fiction

18:18

2022

Elad Mukades

Rejissor və ssenaristdir. Sənədli və qısa bədii filmləri beynəlxalq müsabiqələrdə mükafatlar qazanıb.

Elad Mukades

He is a director and screenwriter. Documentary and short feature films have won prizes in international competitions.

İspaniya-Arjentina-ABŞ
Spain, Argentina,
United States

Bədii / Fiction

17:18

2023

Heç biri

Ana qızı ilə doğma şəhərinin zəngin məhəllələrini gəzəndə təsadüfən maşını ilə bir malikanənin həyətidəki gözəl gül sahəsinə girir və maşın pəncərə batır. Ananın evə və onun sahibinə olan intuitiv marağı onları geriye dönüşü olmayan vəziyyətə salır.

Nada De Todo Esto

When a mother and her daughter are walking through the rich neighborhoods of their home city, they accidentally drive their car into a beautiful flower field in the courtyard of a mansion and the car sinks into the mud. It is the mother's intuitive interest in the house and its owner puts them in an irreversible situation.

Patrisio Martines, Fransisko Kanton

Rejissorlar on ildir ki, bir yerdə çalışırlar. "Nada de todo esto" filminin premyerası bu il Kann kinofestivalında baş tutub.

Patricio Martinez, Francisco Canton

The directors have been working together for ten years. The premiere of the film Nada de todo esto took place at the Cannes Film Festival this year.

Kollektiv foto

Federiko ad gününü yaxın dostları ilə dağda keçirir. Birlikdə keçən illərə və xatirələrə baxmayaraq, Federikonun beynində şübhələr və tərəddüdlər var. Bu hisslər onu başqaları ilə münasibətləri və özü barədə düşünməyə vadar edir.

Foto di Gruppo

Federico spends his birthday in the mountains with his close friends. Despite the years and memories together, Federico has doubts and hesitations. These feelings make him think about his relationships with others and himself.

İtaliya / Italy

Bədii / Fiction

17:00

2023

Tommasa Francini

"Finis Terrae" qısa filmi 77-ci Veneziya Beynəlxalq Kinofestivalında "Tənqidçilərin beynəlxalq həftəsi" çərçivəsində göstərilib və o, FEDIC mükafatına layiq görülüb.

Tommaso Frangini

The short film "Finis Terrae" was screened at the 77th Venice International Film Festival as part of the "International Critics' Week", where it won the FEDIC.

Marta

Mayelin dərsləri qurtaranda anası Marta onu götürməyə gəlir. Onlar maşınla dəniz sahilinə gedirlər. Onlar uzun müddətdir ki, ayrı yaşayırlar və Marta qızı ilə dil tapmağa çalışır. Gəzinti vaxtı Mayel anası haqqında həqiqəti öyrənir.

Martha

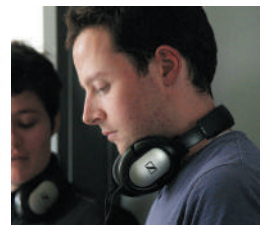
When Mayel's classes are over, her mother Marta comes to pick her up. They are going to the beach by car. They have been living apart for a long time, and Marta tries to communicate with her daughter. During the walk, Mayel learns the truth about her mother.

Belçika / Belgium

Bədii / Fiction

24:34

2023

Leo Medard

Bir neçə qısa bədii və sənədli film, serial müəllifidir. Belçika telekanallarının birində rejissor kimi çalışır.

Leo Medard

He is the author of several short fiction and documentary films, serials. He works as a director in one of the Belgian TV channels.

Müdaxilə

Quş kafenin pəncərəsinə çırpılır və müştəriləri narahat edir. Qadının qarşısında iki seçim var: təbiətə məhəl qoymamaq və ya ona reaksiya vermək. O, reaksiya verməli olur, çünki görür ki, quş hələ sağdır və əzab çəkir.

Far

The bird crashes into the cafe window and disturbs the customers. A woman has two choices: ignore nature or react to it. She has to react because she sees that the bird is still alive and in pain.

İslandiya / Iceland

Bədii / Fiction

5:13

2023

Gunnur Martinsdóttir Şlüter

İslandiya əsilli alman aktrisa və rejissorudur. "Bir az" filmi Kann kinofestivalında "Xüsusi fərqlənmə" mükafatına layiq görülüb.

Gunnur Martinsdóttir Schlüter

She is a German actress and director of Icelandic origin. The film "Fár" was awarded the "Special Distinction" award at the Cannes Film Festival.

Nepaldan xəbərlər

Fabrikdə şərblə doldurulmuş nəhəng çənlər arasında bir qadın işləyir. Onun çantasında isti bir həyat var. O, icazə alıb işdən tez çıxmaq istəyir. Amma axşam fabrik işçiləri üçün ziyafət veriləcək. Lev Tolstoyun dediyi kimi: "Bu, Nepaldan keçən səyyahın adı təcrübəsidir."

News from Nepal

A woman works in a factory among huge tanks filled with wine. She has a hot life in her bag. She wants to get permission and leave work early. But in the evening there will be a party for the factory workers. As Leo Tolstoy said: "This is the common experience of a traveler passing through Nepal."

Rusiya / Russia

Bədii / Fiction

24:57

2023

Mixail Balabin

Gənc rejissor tələbəlik dövründən ssenarilər, şeirlər və nəsr əsərləri yazır. Bir neçə ədəbi mükafatın nominantıdır.

Mikhail Balabin

The young director has been writing screenplays, poems and prose works since his student days. He is a nominee of several literary awards.

Pis oğlan Bak

Evli fermer təsadüfən sonradan çox pəşman olduğu hərəkət edir. O, bu hadisəni ailəsindən gizlətməyə çalışır. Amma bu həqiqət onu kritik vəziyyətə salır.

Bad Boy Buck

A married farmer accidentally does something he later regrets. He tries to hide this incident from his family. But this truth leads him to a critical situation.

İrlandiya / Ireland

Bədii / Fiction

21:33

2022

Ceyms Fitscerald

Onun "Görünməz oğlan" qısa filmi 2021-ci ildə "Oskar"ın uzun siyahısına, Kann kinofestivalının "Gənc rejissor" mükafatının isə qısa siyahısına düşüb.

James Fitzgerald

His short film "The Invisible Boy" was shortlisted for the 2021 Oscar and shortlisted for the Young Director Award at the Cannes Film Festival.

Qarağ

Post-travmatik stress pozğunluğundan əziyyət çəkən keçmiş əsgər ucqar kənddəki anasına baş çəkmək qərarına gəlir. O, burada ruhi sakitlik tapmağa çalışır. Gənc meşədə 13-cü əsrə aid qəbiristanlıqdakı məbəddə keçirilən mistik mərasimdə iştirak edir və qərribə balaca bir qızla rastlaşır.

Qaragħ

An ex-soldier suffering from post-traumatic stress disorder decides to visit his mother in a remote village. He tries to find peace of mind here. A young man attends a mystical ceremony in a 13th-century cemetery temple in the woods and meets a strange little girl.

Azərbaycan / Azerbaijan

Bədii / Fiction

19:00

2023

Suad Qara

Azərbaycanlı-Britaniyalı kinorejissor, kuratordur. Lentə aldığı qısa bədii və sənədli filmləri nüfuzlu beynəlxalq film festivallarında mükafatlar alıb.

Suad Gara

She is an Azerbaijani-British film director and curator. Her short fiction and documentary films have been awarded at prestigious international film festivals.

Rəfiqəm

Sevgilisi ilə yaxınlıq etmək istəyən Əli onun təklifini qəbul edir. Amma bu təklif onların münasibətini sınağa çəkir. Onların planı gender rolları arasındakı sərhədin itməsiylə dəyişir.

My Girl Friend

Ali, who wants to be intimate with her lover, accepts her proposal. But this proposal tests their attitude. Their plan changes as the boundary between gender roles disappears.

Misir / Egypt

Bədii / Fiction

17:00

2022

Kövsər Yunis

Rejissor və prodüserdir. "Rawiyat-Sisters in Film" layihəsinin həmtəsisçilərindən biridir.

Kawthar Younis

She is a director and producer. One of the co-founders of the "Rawiyat-Sisters in Film" project.

Sağ qalmış

Mühacirlər dənizin o tayına keçmək üçün sahilə gözləyirlər. Gənc ər-arvad da digərləri ilə birlikdə başqa ölkəyə keçməlidirlər. Amma onların övladı doğulanda seçim qarşısında qalırlar.

Survivor

Migrants wait on the beach to cross the sea. The young couple must move to another country together with others. But when their child is born, they are faced with a choice.

İran / Iran

Bədii / Fiction

13:30

2023

Kərim Əzimi

Rejissor və ssenaristdir. Lentə aldığı filmlər beynəlxalq film festivallarında 60-dan çox mükafata layiq görülüb.

Karim Azimi

He is a director and screenwriter. His films were awarded more than 60 awards at international film festivals.

Tunis / Tunisia

Bədii / Fiction

18:43

2023

Sənə film çəkəcəm

Kino ulduzu Nadya ilə keçmiş sevgilisi arasındakı anlaşılmazlıq tədricən ciddi mübahisəyə çevrilir. Onlar keçmişə baş vurduqca həsrətin acılı-şirinli nüanslarını kəşf edir, çətin sevginin və ağrının öhdəsindən gəlməyə çalışırlar.

Je te ferai un film

The misunderstanding between the movie star Nadya and her ex-boyfriend gradually turns into a serious dispute. As they delve into the past, they discover the bittersweet nuances of longing, and try to overcome difficult love and pain.

Amani Cəfər

Stokholm kino məktəbində təhsil alıb. Hazırda ilk tammetrajlı filmi üzərində çalışır.

Amani Jaafer

She studied at the Stockholm Film School. He is currently working on his first full-length film.

Meksika / Mexico

Bədii / Fiction

15:58

2022

Sənin yolun mənim yolumdur

Rosalba ərinə oğurlayan adamın anasını evində əsir saxlayır. O, "ədalətli" mübadilə yolu ilə ərinə qaytarmaq istəyir. Amma o, on bir yaşlı qızının hər şeyi gördüyünü və "qanunu öz əlinə keçir" mesajını hərfi mənada qəbul etdiyini gec başa düşür.

Your way my way

Rosalba keeps the mother of the man who kidnapped her husband captive in her house. She wants her husband back through a "fair" exchange. But she realizes too late that her eleven-year-old daughter sees everything and takes the message of "taking the law into her own hands" literally.

Şeron Klyanberq

Şeron həm də aktrisa və ssenaristdir. Ssenaristi olduğu bir neçə qısa filmi Mexikonun Xatirə və Tolerantlıq Muzeyində saxlanılır.

Sharon Kleinberg

Sharon is also actress and screenwriter. Several of her short films, of which she was the screenwriter, are kept in the Museum of Remembrance and Tolerance in Mexico City.

Şeytan

İşsiz qalan orta yaşlı kişi şeytan qiyafətində kənddəki yaşlı inanlı insanların evinə girərək onları qorxudur və əllərindəki pulları alır. Bir gün o yaşlı bir qadının evinə girir. Amma burda o, özü gözlənilməz hadisəylə qarşılaşır.

The Devil

An unemployed middle-aged man disguised as a devil enters the houses of elderly religious people in a village, scares them and takes their money. One day he enters the old woman's house. But here he encounters an unexpected event.

Polşa / Poland

Bədii / Fiction

19:07

2022

Yan Buynovski

İxtisasca jurnalist olan Yan hazırda kinorejissorluq üzrə təhsil alır. Çəkdiyi qısa filmlər beynəlxalq kinofestivallarda nümayiş olunub.

Jan Bujnowski

A journalist by profession, Yan is currently studying film directing. His short films were shown at international film festivals.

Siçovul qətl

Bir-birinə bənzəyən gecələrin birində Karlos yataq otağının qapısının kilidləndiyini görür. Məlum olur ki, onun otağını siçovullar zəbt edib. Karlos tədricən dağılan realılıqla qarşılaşmalı olur və yataq otağında olanlarla üzləşə bilmir.

Raticide

During one of the nights they are making out with each other, Carlos notices that the bedroom door is locked. It turns out that rats have invaded his room. Carlos has to deal with the reality that is gradually falling apart and he can't face what happened in the bedroom.

Portuqaliya / Portugal

Bədii / Fiction

23:00

2022

Joa Niza

Portuqaliyanın şimal bölgəsində kinematografiyanın inkişafına töhfə vermək və onu stimullaşdırmaq məqsədilə yaradılan "Pantano Films"-in həmtəsisçisidir.

Joao Niza

He is the co-founder of "Pantano Films", which was created to contribute to and stimulate the development of cinematography in the northern region of Portugal.

Bosniya və Herseqovina
Bosnia and Herzegovina

Bədii / Fiction

14:50

2023

Təmizlənmə

Mila və Dina'nın özlərinə ayıracaq doxsan dəqiqəsi var - kişilərin diqqətini çəkən bir futbol matçı qədər. Gündəlik həyatdan bezən Mila evdən çıxıb saçını kəsdirməyə, məişət zorakılığının qurbanı olan Dina isə Milanın mənzilini yığmağa gedir...

The Cleanse

Mila and Dina have ninety minutes to themselves - about as much as a football match with male attention. Bored with everyday life, Mila leaves the house and goes to get a haircut, while Dina, a victim of domestic violence, goes to clean Mila's apartment...

Džana Pinco

Teatr, kino və televiziya aktrisasıdır, ssenaristdir. "Təmizlənmə" rejissor kimi debüt işidir.

Džana Pinjo

She is a theater, film and tv actress, screenwriter. "The Cleanse" is her debut work as a director.

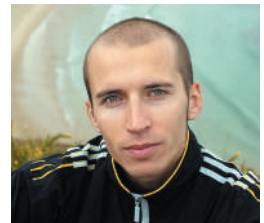

İspaniya / Spain

Bədii / Fiction

23:00

2022

Teruel ətrafında

Kəndi tərk etmək istəyən çoban və keçmişin izlərini axtaran gənc fotoqraf birlikdə köhnə fərqləndə səyahət edirlər. Onlar unudulmuş əyalətin ucqar məhəllələrini gəzir, tarixə çevrilmiş həyat hekayələrini dinləyirlər.

Beyond Teruel

A shepherd who wants to leave the village and a young photographer looking for traces of the past travel together in an old van. They travel to the remote districts of the forgotten province, listening to the stories of lives that have become history.

Manuel Omonte

Kino sənayesində müxtəlif vəzifələrdə çalışmaq ilə yanaşı tədqiqatlar aparır, ssenarilər yazır. Hazırda ilk tammetrajlı filmi üzərində çalışır.

Manuel Omonte

In addition to working in various positions in the film industry, he conducts research and writes scripts. He is currently working on his first full-length film.

Torpaq

Yanğınsöndürən Gioro hamilə arvadı Sofiya ilə Makedoniya kəndində sadə həyat sürür. Arvadı həsrətində olduğu xəyallar ölkəsi-Sloveniyaya getmək istəyir. Gioro bunun üçün əlindən gələni edir, amma indi onlar yeni realılıqla üz-üz qalmalı olacaqlar.

Soil

Firefighter Gioro lives a simple life in a Macedonian village with his pregnant wife Sofia. She wants to go to the country of dreams - Slovenia. Gioro is doing his best, but now they will have to face a new reality.

Sloveniya / Slovenia

Bədii / Fiction

28:46

2022

Aleks Svetkov

Kinodakı fəaliyyətinə kaskadyor kimi başlayan gənc rejissor kino istehsalının bütün sahələrində böyük təcrübə toplayıb.

Alex Cvetkov

The young director, who started his career in cinema as a stuntman, has accumulated great experience in all fields of film production.

Tsxaltubo

Doğma el-obalarından qaçqın düşmüş Nane və İrakli müvəqqəti olaraq Tsxaltubodakı boş sanatoriyaya yerləşdirilir. Otuz ildən sonra onlara nəhayət ki, sahilyanı şəhərdə yeni mənzil təklif edilir. Hər şeyə yenidən başlamaq üçün gec deyil?

Tskaltubo

Nane and Irakli, refugees from their native villages, are temporarily placed in an empty sanatorium in Tskhaltubo. After thirty years, they are finally offered a new apartment in a coastal town. Is it too late to start all over again?

Kanada / Canada

Bədii / Fiction

24:00

2022

Tobi Andris

İki eksperimental qısa filmindən sonra rejissor ənənəvi nəqletmə üsullarına müraciət edib.

Toby Andris

After two experimental short films, the director turned to traditional methods of narration.

ABŞ / United States

Bədii / Fiction

08:00

2023

Uşaqlığın gözü ilə

Yeniyyətə qız doğum gününü özünü günahkar hiss edən və ruhən bir-birindən ayrılmış ailəsinin əhatəsində keçirir. Ailənin hər bir üzvü şəxsi problemlərini həll etməyə çalışır.

Glimpse of Childhood

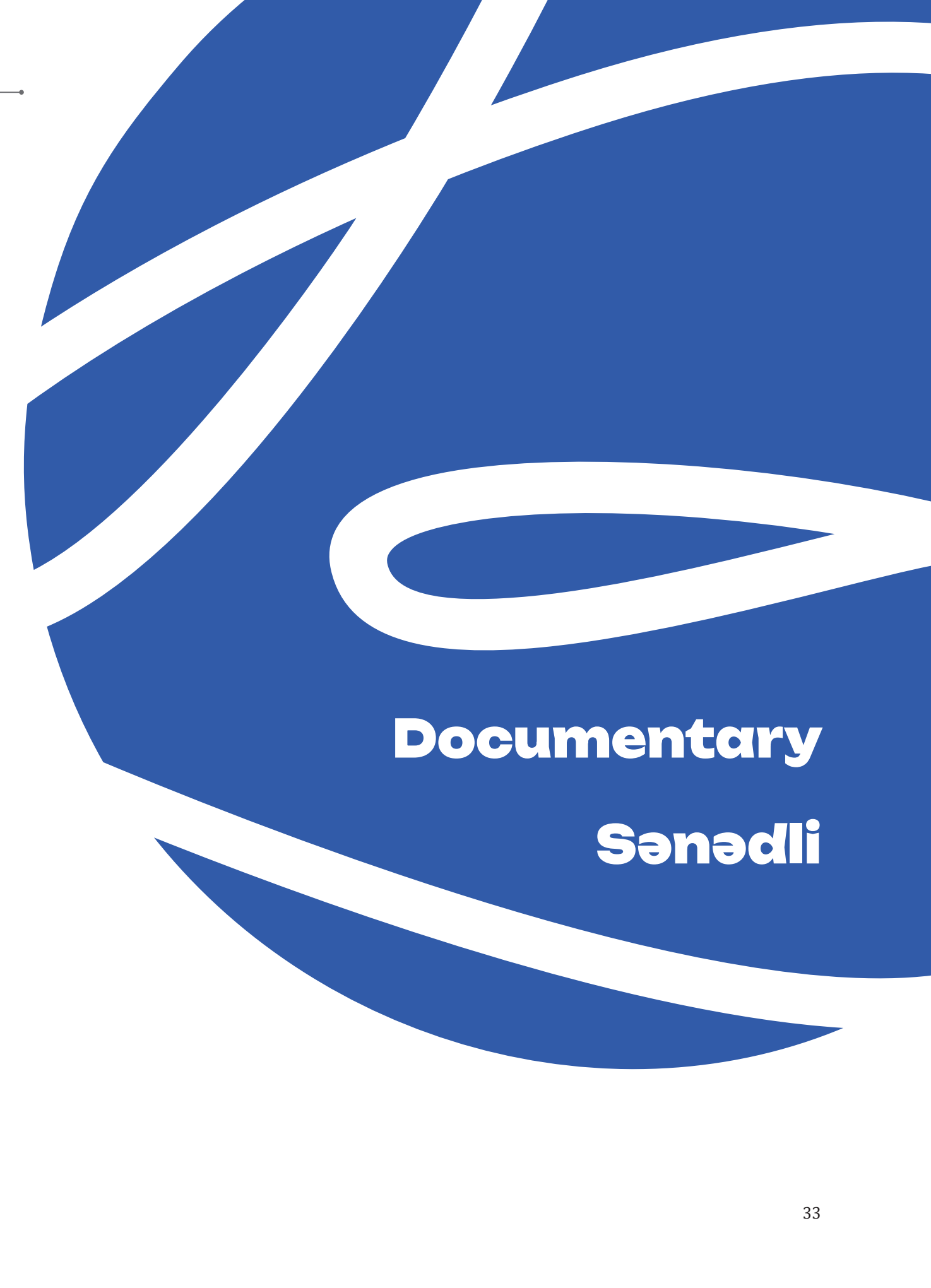
A teenage girl spends her birthday surrounded by her guilt-ridden and spiritually disconnected family. Each member of the family tries to solve their personal problems.

Nizami Murtuzayev

Əslən azərbaycanlı rejissor İsveçrədə təhsil alıb və hazırda ABŞ-da yaşayır. O, filmlərində insanların ətraf mühitlə mürəkkəb münasibətlərini araşdırır.

Nizami Murtuzayev

He is an Azerbaijani director, educated in Switzerland and currently lives in the United States. In his films, he explores the complex relationships of people with the environment.

Documentary

Sənədli

Axeron

Bir neçə sərnəşin bərənin göyürtəsində çayın bir sahilindən o biri sahilinə keçir. Onlardan bəziləri səssizliyə qərq olaraq, yol yoldaşlarını və mənzərəni seyr edir, bəziləri isə vaxtın tez keçməsi və darıxmaq üçün söhbət edirlər. Bəlkə də indi yeganə gerçəklik elə hərəkətin özüdür.

Aqueronte

Several passengers cross the river from one bank to the other on board the ferry. Some of them are immersed in silence, watching their fellow travelers and the scenery, while others talk to pass the time quickly and not get bored. Perhaps the only certainty now is the act itself.

İspaniya / Spain

Sənədli / Documentary

25:00

2023

Manuel Munos Rivas

İlk tammetrajlı filminin premyerası Berlinlində "Forum" bölməsində baş tutub. Lentə aldığı qısa filmlər də beynəlxalq kinofestivallarda nümayiş olunub.

Manuel Muñoz Rivas

The premiere of his first full-length film took place in the "Forum" section at the Berlinale. His short films were also shown at international film festivals.

Divar

Büşra Ün Türkiyəni Olimpiya oyunlarında təmsil edən ilk tennisçidir. O, gündəlik həyatından idman karyerasına gedən yolda çox fədakarlıqlar edib. Onun həyata münasibəti nümunədir.

The Wall

Busra Un is the first tennis player to represent Turkey in the Olympic Games. She has made many sacrifices from her everyday life to her sports career. Her attitude towards life is exemplary.

Türkiyə / Turkey

Sənədli / Documentary

19:15

2023

Evrin İnci

İzmir Yaşar Universitetində kino təhsili alıb. Hazırda TRT sənədli telekanalında icraçı prodüser kimi çalışır.

Evrin İnci

He studied film at Izmir Yasar University. He currently works as an executive producer at TRT documentary channel.

Qalina Petrovna

Artıq neçə ildir ki, Qalina Petrovna evdən bayıra çıxmır. Ev heyvanları ilə birgə yaşayan Qalina nənə bizə on beş il əvvəl ölmüş əyyaş ərinədən, çəkdiyi əzablarından və onun ölümündən sonrakı yeni həyatından danışır.

Galina Petrovna

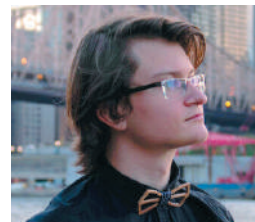
For several years now, Galina Petrovna has not left the house. Grandma Galina, who lives with her pets, tells us about her alcoholic husband who died fifteen years ago, her sufferings and her new life after his death.

Qırğızistan / Kyrgyzstan

Sənədli / Documentary

16:59

2023

Nikita Lovetski

Mərkəzi Asiya Amerika Universitetində, həmçinin Nyu-Yorkda Bard kollecdə təhsil alıb. Hazırda kino sənayesində çalışır.

Nikita Lovetskiy

He studied at the American University of Central Asia and Bard College in New York. He is currently working in the film industry.

Meşə üçün noktyurn

XV əsrdə Portuqaliyada bir qrup rahib meşənin ətrafında divar tikir və qadınların ora girişini qadağan edirlər. Amma dirilərin əli hər yerə çatmır: qadınlar gecənin hakimi olduğu və yalnız ruhların işıqlandığı görünməz dünyada öz xəlvəti səltənətlərini qururlar.

Nocturne for a Forest

In the 15th century in Portugal, a group of monks built a wall around the forest and forbade women from entering it. But the hands of the living do not reach everywhere: women build their secluded kingdoms in the invisible world ruled by night and illuminated only by spirits.

Portuqaliya / Portugal

Sənədli / Documentary

2023

15:56

Katarina Vaskonselus

"Quşların metamorfozaları" debüt sənədli filmi Berlinalidə nümayiş olunub və Fipressinin mükafatına layiq görülüb.

Catarina Vasconcelos

The debut documentary "Bird Metamorphoses" was screened at the Berlinale and was awarded the Fipressi award.

Raket start meydançasında olanda

15 yaşlı Fanq basketbol düşərgəsində öz arzuları haqqında danışır. Amma həyat heç vaxt dayanmır, çox sürətlə gedir. Onun telefonu suya düşür və indi onu qurutmağın yollarını axtarır. Deyəsən, böyüklər onun gələcəyi ilə bağlı qərar verirlər.

When a Rocket Sits on the Launch Pad

15 year old Fang, talks about her dreams at a basketball camp. But life never stops, it goes very fast. His phone falls in water and now he is looking for ways to dry it. It seems that the adults decide about his future.

Çin-ABŞ / China-USA

Sənədli / Documentary

12:00

2023

Bahau Liu

Nyu-York Universitetində və London Kino Məktəbində rejissorluq və ssenaristlik təhsili alıb. Hazırda kinoşünaslıq üzrə doktorluq dissertasiyası yazır.

Bohao Liu

He studied directing and screenwriting at New York University and the London Film School. Currently, he is writing a doctoral dissertation on film studies.

Üç bacı

Şəhər və ölüm haqqında meditatif simfoniya. Rejissor 18 il əvvəl intihar haqqında film çəkdiyi yerlərə qayıdır. O, indi Tehranın izdihamlı küçələrində və şəhərin divarlarla əhatələnmiş ucqar guşələrində üç bacını intihara sövq edən səbəbləri axtarır.

Three Sisters

A meditative symphony about the city and death. The director returns to the places where he made a film about suicide 18 years ago. He now searches the crowded streets of Tehran and the remote corners of the walled city for the reasons that drove the three sisters to commit suicide.

İran / Iran

Sənədli / Documentary

12:13

2023

İman Behrouzi

Tehran Universitetində rejissorluq təhsili alıb. Çəkdiyi sənədli filmlər nüfuzlu beynəlxalq kino festivallarda nümayiş olunub və mükafatlar qazanıb.

İman Behrouzi

He studied directing at Tehran University. His documentary films have been shown at prestigious international film festivals and have won awards.

Animation

Animasiya

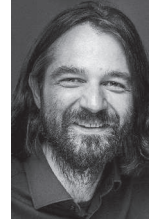

Belçika-Bolqarıstan
Belgium-Bulgaria

Animasiya / Animation

15:00

2022

Cadugər-pəri

Gənc pəri Rozmari əfsanəvi qəsrdə darıxdırıcı həyat yaşayır. O, qışqırmaq, süpürgələrdə uçmaq üçün cadugər olmağı üstün tutur. Təəssüf ki, anası bununla qəti şəkildə razılaşmır. Buna görə də Rozmari sirli cadugər meşəsinə qaçmaq qərarına gəlir.

Witchfairy

Rosemary, a young fairy, lives a boring life in a legendary castle. She prefers being a witch for screaming and flying on broomsticks. Unfortunately, her mother strongly disagrees. So Rosemary decides to escape to the mysterious witch forest.

Sedrik Ayqat, Devid Ven de Ueyer

Sedrik təsis etdiyi studiyada animasiya filmləri çəkir. Devid 2000-ci ildən audiovizual sənayedə işləsə də "Cadugər-pəri" onun debüt qısa animasiyasıdır.

Cedric Igodt, David Van de Weyer

Sedrik makes animated films in the studio he founded. Although David has been working in the audiovisual industry since 2000, "The Witch-Fairy" is his debut short animation.

Serbiya / Serbia

Animasiya / Animation

07:18

2022

Fabuladakı canavar

Volf müasir dövrün ekzistensial problemləri ilə üzləşir. O, dövrə uyğunlaşmaq və özünü təhlükəsizlikdə hiss etmək istəyir. Amma unudur ki, bu istəyini yerinə yetirməyə çalışdığı halda azadlığını itirir.

Lupus in Fabula

Wolf confronts the existential problems of modern times. He wants to fit in with the times and feel safe. But he forgets that if he tries to fulfill this wish, he loses his freedom.

Vuk Palibrk, Tanya Brazaković

Vuk rejissor, komiks rejissoru və illüstratordur. Tanya bədii, sənədli filmlər çəkir, videoartla məşğul olur.

Vuk Palibrk, Tanja Brzakovic

Vuk is a director, comic artist and illustrator. Tanya makes feature films, documentaries, and engages in video art.

Hədis

Gənc qız qarğaların və ayrı-seçkiliyin hökm sürdüyü dünyada ədalət uğrunda mübarizə aparmağa qərar verir. Qarğalar onun azadlıq hissini boğmağa çalışırlar. O, işıqlı gələcək naminə özünü qurban verir.

Hadis

In a world ruled by crows and discrimination, a young girl decides to fight for justice. Crows try to suppress her sense of freedom. She sacrifices herself for a bright future.

Azərbaycan-ABŞ-Çexiya
Azerbaijan, USA, Czechia

Animasiya / Animation

09:19

2023

Nəzrin Ağamaliyeva

Praqada FAMU-da animasiya üzrə təhsil alıb. "Animafilm" Beynəlxalq Animasiya Festivalının kreativ direktorudur.

Nazrin Aghamaliyeva

She studied animation at FAMU in Prague. She is the creative director of "Animafilm" International Animation Festival.

İtkin düşənlər

Yaşlı ata qızı ilə yaşayır. Qızı həm işləyir, həm də atasının gündəlik ehtiyaclarının qeydinə qalır. O, atasını çox sevsə də, özünü ona borclu saysa da tədricən fiziki və mənəvi cəhətdən tükənməyə başlayır və atasını qocalar evinə göndərmək qərarına gəlir.

Missing

An old father lives with his daughter. The daughter works and takes care of her father's daily needs. Although she loves her father very much and considers herself indebted to him, she gradually starts to wear out physically and spiritually and decides to send her father to a nursing home.

Tayvan (ÇXR) / Taiwan (PRC)

Animasiya / Animation

07:01

2023

Yan-Bo Li, Yu-Shu Lyu, İn-Cen Tsay

Hər üç müəllif animasiya sənayesində fəaliyyət göstərmək, öz hekayələrini animasiya vasitəsilə dünyaya çatdırmaq arzusundaır.

Yan-Bo Li, Yu-Shu Lyu, Yin-Jhen Cai

All three authors aspire to work in the animation industry and bring their stories to the world through animation.

Nano

Böyük şəhərdə hündürmərtəbəli binalarda həyat qaynayır. Amma əhalisi çox olan şəhərdə sakinlər darısqal mənzillərdə yaşamağa olurlar. Bu vəziyyət qəhrəmanı çətinliyə salır, hətta psixoloji problemlər yaradır.

Nano

In the big city, life is boiling in high-rise buildings. But in a city with a large population, residents have to live in cramped apartments. This situation puts the hero in trouble and even creates psychological problems.

Tayvan (ÇXR) / Taiwan (PRC)

Animasiya / Animation

03:38

2023

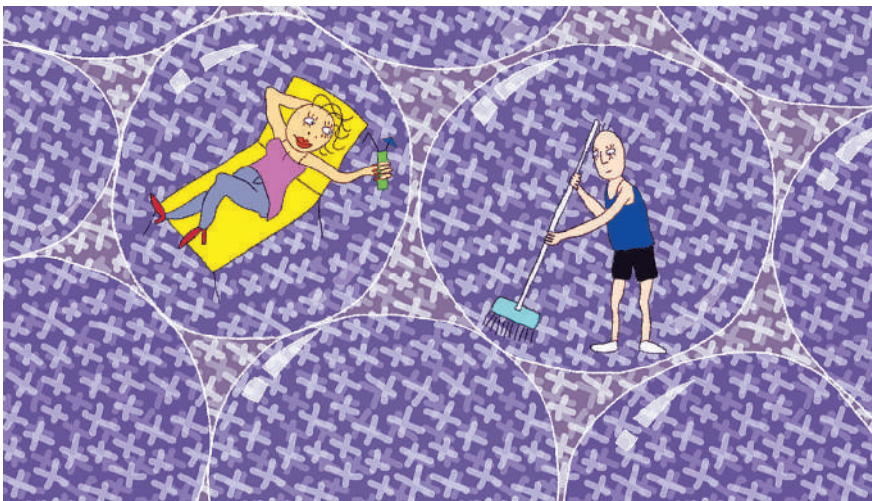

Ceyan-En Quan

"Nano" animasiyasını uşaqlıq təcrübəsindən bəhrələnmək çəkib. Animasiya sahəsində təcrübə toplamaq və nəticədə səriştəli mütəxəssis olmaq istəyir.

Jia-En Guang

She made the animation "Nano" using her childhood experience. She wants to gain experience in the field of animation and eventually become a competent specialist.

Sevgi köpükləri

Birgə cəhrayı buludda gəzmək asandır. Amma birgə gündəlik həyatın və gələcəyin öhdəsindən gəlmək çox çətinidir. Cütlüyün romantik münasibətləri getdikcə məişət çətinlikləri ilə əvəzlənir.

Love bubbles

It's easy to walk on a pink cloud together. But it is very difficult to cope with daily life and future together. The couple's romantic relationship is gradually replaced by domestic difficulties.

İsveçrə / Switzerland

Animasiya / Animation

7:34

2023

Marsel Hobi

2001-ci ildən rejissor-animator və prodüser kimi çalışır. Animasiyaları beynəlxalq festivallarda mükafatlara layiq görülüb.

Marsel Hobi

Since 2001, he has been working as a director-animator and producer. His animations have received awards at international festivals.

Fransa-Birləşmiş Krallıq,
Çexiya, Belçika
France-UK- Czechia-Belgium

Animasiya / Animation

14:53

2022

Cozef Pirs

Rejissor və animatorudur. Həm kinoda, həm də teatrda çalışır. Hazırda ilk tam-metrajlı filmi üzərində çalışır.

Joseph Pierce

He is a director and animator. He works both in cinema and theater. He is currently working on his first full-length film.

Ölçü

Uill şosedə ölçü hissini itirir və yoldan çıxır. Onun hər gün psixotrop dərmanlara aludəliyi artdıqca ailə həyatı da dağılmaq təhlükəsi ilə üzləşir. Uill dissertasiya işini bitirməyi və onu tənəzzülə sürükləyən hadisələri araşdırmağa çalışır.

Scale

Will loses track of his senses on the freeway and veers off the road. As his addiction to psychotropic drugs increases every day, his family life is in danger of falling apart. Will tries to finish his dissertation and investigate the events that led to his downfall.

Festivalın bu bölməsində yalnız Asiya ölkələrinin bədii filmləri mübarizə aparır. Filmlər “Ən yaxşı bədii film”, “Ən yaxşı rejissor” nominasiyaları uğrunda yarışirlar.

Only fiction films from Asian countries are included in the competition section. Films compete in the categories “Best Fiction Film” and “Best Director”.

ASIAN TALENTS

QIZMAR GÜNƏŞ ALTINDA

İran / Iran

Bədii / Fiction

16:00

2023

Apollon

Rejissor filminin final səhnəsini çəkməlidir. Bunun üçün onun cəmi bir saat vaxtı var. Amma rejissor heç cür istədiyinə nail ola bilmir. Üstəlik çəkiliş qrupunun üzvləri ilə sözü çəp gəlir.

Apollo

The director must shoot the final scene of his film. He has only one hour for this. But the director cannot achieve what he wants. Moreover, he quarrels with the members of the film crew.

Fərzad Rəncbər

Rejissor və prodüserdir. Rejissorların üzləşdiyi çətinlikləri araşdıran "Apollon" onun ikinci qısa filmidir.

Farzad Ranjbar

He is a director and producer. Apollo is his second short film, which explores the challenges faced by directors.

Türkiyə-Fransa
Turkey- France

Bədii / Fiction

19:57

2022

Birlikdə, tək

İstanbulda avtomobil oğurluğu ilə dolanan Sevgi və Doğan münasibətlərinin ən gərgin dövründə xarici nömrəli avtomobil oğurlayırlar. Ancaq bu oğurlanmış avtomobil yalan və qorxu ətrafında cərəyan edən hadisələrə təsir edəcək, onları sevgiləri ilə bağlı bəzi həqiqətləri qəbul etməyə məcbur edəcək.

Together, Alon

Sevgi and Doğan, who make a living by stealing cars in the of Istanbul, steal a car with foreign license plates during the most tense period of their relationship. However, "this" stolen car will take the events revolving around lies and fear force them to face some truths about their love.

Qasım Ördək

Lentə aldığı qısa filmlər beynəlxalq kinofestivallarda mükafatlara layiq görülüb. "Birlikdə tək" filminin premiyerası Sarayevo Film Festivalında baş tutub.

Kasim Ordek

The short films he shot were awarded prizes at international film festivals. The premiere of the film Together, Alone took place at the Sarajevo Film Festival.

Türkiyə / Turkey

Bədii / Fiction

15:00

2023

Ceyda Aşar

Bir neçə bədii filmin ssenaristi, bir roman müəllifidir. "Bura sizin yeriniz deyil" filmi debüt işidir.

Jeyda Ashar

She is the screenwriter of several feature films and the author of a novel. This is not Your Place is a debut film.

Bura sizin yeriniz deyil

Böyük şəhərdə yaşayan gənc qadın öz tələblərinə uyğun mənzil axtarır. Rieltor ona satmağa çalışdığı çoxlu mənzillər göstərir. Qadının üzündə səbəbi bilinməyən bir üzüntü var. Onlar mənzil axtararkən qadının iztirabları daha da artır. O, öz instinktləri ilə hərəkət edir.

This is not a Place For You

A young woman living in a big city is looking for an apartment that suits her needs. The realtor shows her several apartments that he is trying to sell. There is an unknown sadness on the woman's face. While they are looking for an apartment, the woman's suffering increases. She acts on her instincts.

Qırğızıstan / Kyrgyzstan

Bədii / Fiction

15:00

2023

Gözəl Duyşenkulova

Əvvəlcə iqtisadiyyat üzrə təhsil alan Gözəl sonradan kinoya olan həvəsinin dalınca gedib. Hazırda kino təhsili alır.

Guzel Duishenkulova

At first, Guzel, who studied economics, later followed her passion for cinema. She is currently studying cinema.

Gəlin daşı

Kəndlərin birində qadına oxşayan daş var. Yerli inanclarla görə, əri və qayınatası ilə mübahisə edən gənc qadın evdən qaçır və daşa çevrilir. Yerli camaat bu rəvayətə indi də inanır. Kişilər bu inancdan istifadə edərək qadınlara təzyiq göstərir.

Bride stone

In one of the villages there is a stone that looks like a woman. According to local beliefs, a young woman who quarrels with her husband and father-in-law runs away from home and turns into stone. The local community still believes in this legend. Men use this belief to put pressure on women.

Gəlin

Gecə İran küçələrinin birində film çəkilir. Ssenariyə əsasən, gənc qız gəlinlik paltarında mağazaların vitrini qarşısında çəkilişlər etməlidir. Amma hər şey görüldüyü qədər asan deyil. Qadınlar həm sənətdə, həm də real həyatda qadağalarla üzləşirlər.

The Bride

A film is being shot in one of the streets of Iran at night. According to the script, a young girl in a wedding dress should shoot in front of a shop window. But everything is not as easy as it seems. Women face taboos both in art and in real life.

İran / Iran

Bədii / Fiction

11: 24

2022

Soniya Fəthi

Tehranın Kino İstehsalı Mərkəzində təhsil alıb. Bir neçə bədii və sənədli qısa filmlərin müəllifidir.

Sonia Fathi

She studied at Tehran Film Production Center. She is the author of several fiction and documentary short films.

Geriyə və irəli

Gecə meteorit yağışı yağanda qarışıq hisslər keçirən Sze ilə Faye bərədə görüşürlər. Deyirlər ki, meteorit yağışı yağanda keçmişə qayıtmaq olur. Həmin gecə Sze on il əvvələ- Faye ilə tanış olduğu günə qayıdır. Onlar münasibətlərini bir daha gözədən keçirməli olurlar.

Back & Forth

Sze and Faye, who have mixed feelings, meet on the ferry when a meteor shower falls at night. They say that when there is a meteor shower, you go back in time. That night, Sze flashes back ten years ago to the day he met Faye. They have to reevaluate their relationship.

Honkonq (ÇXR)
Hong Kong (PRC)

Bədii / Fiction

13:19

2023

Çan Hey Çe

Honkonqun Şəhər Universitetinin Kreativ Media Məktəbini bitirib. Qısa filmləri ilə beynəlxalq festivallarda iştirak edib.

Chun Hei Che

Graduated from School of Creative Media, City University of Hong Kong. He participated in international festivals with his short films.

Günəş doğdu və mən yaşayacam

Meypl kiçik qardaşının yeganə qəyyumudur. Bu gün qardaşı üçün vacib gündür. O, məktəb tamaşasında çıxış etməlidir. Amma Meypl nənəsini tək qoyub gedə bilmir. Belə olan halda onlar üçü də məktəbə yollanırlar.

The Sun is Up and I Shall Live

Maple is her little brother's sole guardian. Today is an important day for his brother. He has to perform in the school play. But Maple can't leave her grandmother alone. In this case, all three of them go to school.

Sinqapur / Singapore

Bədii / Fiction

18:45

2023

Casmin Monaz

Kinodakı fəaliyyətinə aktrisa kimi başladığı üçün obyektiv qarşısındakı təcrübəsindən istifadə edərək, rejissorluq işində də fərdi yanaşma nümayiş etdirir.

Jazmine Monaz

Since she started her career in cinema as an actress, she uses her experience in front of the lens and shows an individual approach in directing.

Haçalanmış uclar

Düzgün hicab geyinmədiyi üçün avtomobili müsadirə edilən keçəl qız və uzun saçlı oğlan Tehranın əxlaq polisi ilə problemi həll etməyə çalışırlar. Polisin müşahidə kameraları saçları uzun olduğuna görə oğlanı qadınla səhv salıb. Gənc qız isə hicab geyinmədiyi üçün cərimə ödəməlidir.

Split Ends

A bald girl whose car was impounded for not wearing the proper hijab and a boy with long hair try to solve the problem with Tehran's morality police. The police surveillance cameras mistook the boy for a woman because of his long hair. A young girl must pay a fine for not wearing a hijab.

İran / Iran

Bədii / Fiction

14:15

2022

Əlirza Kazempur

İran-kanadalı ssenarist, rejissor və prodüserdir. O filmlərində sosial ədalət, qadın hüquqları və mühacirlərin problemlərindən bəhs edir.

Alireza Kazempour

He is an Iranian-Canadian screenwriter, director and producer. In his films, he talks about social justice, women's rights and the problems of immigrants.

Malayziya / Malaysia

Bədii / Fiction

14:18

2023

Denni Çan Ka Yan

Denni ona maraqlı olan hadisələri kino dili ilə çatdırmağa çalışır. Ürəyinə yaxın olan tammetrajlı film çəkmək arzusundadır.

Danny Chong Ka Yung

Danny tries to convey the events that are interesting to him through the language of cinema. He wants to make a full-length film, which is close to his heart.

Harvarda gedən yol

Ana 10 yaşlı oğlunun gələcəkdə Harvard Universitetinə qəbul olunmasıyla bağlı plan qurur. Amma onun bu planı suya düşə bilər. O, nəyin bahasına olursa olsun bu planın baş tutmasına çalışır.

Road to Harvard

A mother plans for her 10-year-old son to be admitted to Harvard University in the future. But this plan of her may fail. She tries to make this plan happen at any cost.

Hindistan / India

Bədii / Fiction

29:58

2023

Acit Giri

"İçəridə" filmini birlikdə yaşadığı nənəsi və babasından ilhamlanaraq çəkib. Peşəkar rejissor və yazıçı karyerası qurmağı arzulayır.

Ajit Giri

He made the film Inside inspired by his grandparents, with whom he lived. He wishes to build a career as a professional director and writer.

İçəridə

İki yaşlı kişi qulluqçuları ilə birlikdə sevimli evlərində xoşbəxt yaşayırlar. Amma onların bu dinc həyatı nəvələrinin gəlişi və onları ailələrinə aparmaq istəyi ilə pozulur. Görəsən, gənc qız istəyinə nail ola biləcəkmi?

Inside

Two old men live happily in their lovely home with their servants. But their peaceful life is disturbed by the arrival of their grandchildren and their desire to take them to their families. I wonder if the young girl will be able to make her wish come true?

Müstəqillik gününüz mübarək

Marat sevdiyi qadının ölümündən sonra həyata marağını itirir. O, yeni cəmiyyətdə lazımsız olmaqdan qorxur və hər şeyə rəğmən həyatda məna axtarmağa çalışır.

Happy Independence Day

Marat loses interest in life after the death of his beloved woman. He is afraid of being unnecessary in the new society and tries to find meaning in life despite everything.

Qazaxıstan / Kazakhstan

Bədii / Fiction

16:29

2023

Kamila Saqintkan

İxtisasca hüquqşünas olan Kamila incəsənətdə insanlara daha faydalı olacağını düşünərək, özünü kinoda sınağa qərar verib.

Camila Sagyntkan

Kamila, who is a lawyer by profession, decided to try herself in the cinema, thinking that art would be more useful to people.

Satıcının bir günü

Hilal telemarketing vasitəsiylə satış edən çağrı mərkəzində işə düzəldiyini zənn edir. Yeni işinin xüsusiyyətlərini öyrənməyə çalışan satıcı günün sonunda təcrübəli satıcı Pınar tərəfindən imtahana çəkilir.

When The Shift Ends

Hilal thinks he got a job in a call center selling through telemarketing. At the end of the day, the salesman trying to learn the features of his new job is tested by the experienced salesman Pınar.

Türkiyə / Turkey

Bədii / Fiction

19:45

2023

Erinç Durlanık

İxtisasca mühəndis olsa da, sonradan özünü kinoya həsr edib. Müxtəlif layihələrdə rejissor, ssenarist, redaktor və icraçı prodüser kimi çalışıb.

Erinch Durlanık

Although he is an engineer by profession, he later devoted himself to cinema. He worked as a director, screenwriter, editor and executive producer in various projects.

Toy mahnısı

Ata qırx yaşlı utancaq oğlu üçün qız axtarır. Kəndlərinə uyğun qız qalmaqanda onlar qonşu kəndə yollanırlar, amma orda da bəxtləri gətirmir. İndi ata və ana oğullarına qız tapmaq üçün sonuncu cəhdlərini etməlidirlər.

The Wedding Song

A father is looking for a girl for his forty year old shy son. When there is no suitable girl left in their village, they go to the neighboring village, but they have no luck there either. Now father and mother have to make their last attempt to find a girl for their son.

Qırğızistan / Kyrgyzstan

Bədii / Fiction

12:00

2022

Ədalət Ömərov

Kino təhsili aldıqdan sonra bir müddət "Qırğızfilm"də, sonra quruluşçu rejissor kimi müstəqil kinostudiyalarda fəaliyyət göstərmiş.

Adilet Omorov

After studying cinema, he worked in "Kyrgyzfilm", then he worked in independent film studios as a producer and director.

Tranzit

Yaqub xəstəxananın statistika şöbəsində işləyir. O, müharibə vaxtı itkin düşmüş adamların ailələrinin zənglərinə cavab verir. Bəzən Yaqub onu şübhələndirən və həyəcanlandıran bu zənglərdən bezir.

Transit

Yagub works in the statistics department of the hospital. He answers the calls of the families of the missing men during the war. Sometimes Jacob is tired of these calls that make him suspicious and excited.

İraq / Iraq

Bədii / Fiction

16:08

2023

Bəkir Əl-Rubayi

Beş qısa filmin müəllifidir. İraq Sənətkarları Sindikatının, Radio və Televiziya Birliyinin üzvüdür.

Baqer-Al-Rubaie

He is the author of five short films. He is a member of Iraqi Artists Syndicate, Radio and Television Union.

Tutmaq

Fotoqrafiya üzrə təhsil alan kollec tələbəsi gündəlik həyatından yeni fotolar çəkmək üçün şəhərdə gəzir. Maraqlı anları tutmağa çalışan gənc qız deyəsən, həyatının ən vacib anını tutur.

Catch

A college student studying photography wanders the city to take new photos of her daily life. A young girl trying to capture interesting moments seems to capture the most important moment of her life.

Koreya / Korea

Bədii / Fiction

07:16

2023

Şingyu Kan

Fotoqraf və kinorejissorudur. Fotolarında və filmlərində təbiəti, insanları birləşdirərək, təsirli mesajlar verməyə çalışır.

Shingyu Kang

He is a photographer and film director. In his photos and films, he tries to convey effective messages by combining nature and people.

Ümid

Onları vətənlərindən çıxarıblar, onlar mühacirdilər! Coğrafiya fərqli, dinləri, milliyətləri başqa, amma taleləri eynidir. Üç fərqli ölkədən olan qaçqın qadınları qoyub gəldikləri evlərinin fotosu birləşdirir.

Hope

They were taken from their homeland and forced to migrate! The geography was different, the religion was different, the nation was different, but their fate was the same. Refugee women from three different countries are united by a photograph of their home.

Türkiyə / Turkey

Bədii / Fiction

08: 56

2023

Volkan Girgin

Ssenarist və aktyordur. İTÜ Türk Musiqisi Dövlət Konservatoriyası və Anadolu Universitetində təhsil alıb.

Volkan GİRGİN

Screenwriter and actor. He studied at İTÜ State Conservatory and Anadolu University.

Pakistan / Pakistan

Bədii/Fiction

19:56

2022

Zülmətdə uçan

Gənc qız Nəcibə ailəni dolandırmaq üçün partlayışda həlak olan atasının əvəzinə bazarda meyvə satmalıdır. Kişilərin üstün olduğu cəmiyyətdə yaşayan gənc qız sərt realitqlarla üzləşməli olur və həyatının ən çətin qərarını verir.

Flying in Darkness

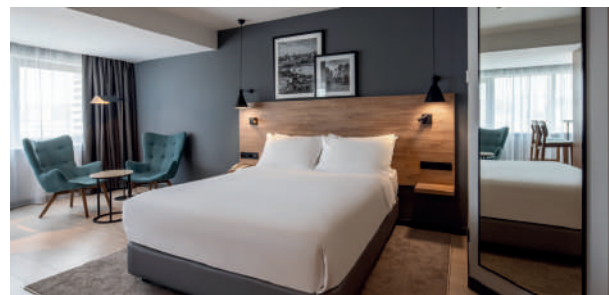
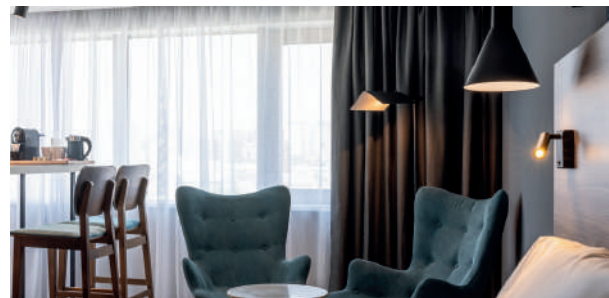
Najiba, a young girl, has to sell fruit in the market instead of her father, who was killed in an explosion, in order to support the family. A young girl living in a society dominated by men has to face harsh realities and make the most difficult decision of her life.

Səfər Əli Daniş

Kino və televiziya üzrə təhsil alıb. Lentə aldığı qısa bədii və sənədli filmləri beynəlxalq kinofestivallarda mükafatlar qazanıb.

Safar Ali Danish

He studied film and television. His short fiction and documentary films have won awards at international film festivals.

Radisson
BAKU

WELCOME TO RADISSON SIMPLY DELIGHTFUL

Azadlig Avenue 1, Baku, AZ 1000, Azerbaijan | +994 12 490 6000

www.radissonhotels.com

Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalının “British Council”la əməkdaşlığı nəticəsində festival hər il BAFTA namizədlərinin xüsusi nümayişini keçiririr. Dünyanın məşhur mükafatlarından hesab olunan BAFTA Britaniya Film və Televiziya Sənətləri Akademiyasının mükafatıdır. 1947-ci ildə Devid Linin rəhbərliyi ilə yaradılan Britaniya Kino Akademiyası 1976-cı ildə Britaniya Kino və Televiziya Sənətləri Akademiyasına çevrilib. BAFTA mükafatları amerikalı heykəltəraş Mitzi Kanlife tərəfindən hazırlanıb. Mitzin heyrətamiz dizaynı indi bütün dünyada tanınan bir simvoldur. BAFTA maskası ilk dəfə Akademiyanın üzvü adına layiq görülən Çarli Çaplinə verilib. Artıq üç ildir ki, festivalımızda xüsusi yeri olan “BAFTA nominantları” proqramında izləyicilərə bir-birindən maraqlı filmlər təqdim olunur. Düşünürük ki, dünya miqyasında belə dəyərli mükafatı alan, həmçinin bu mükafata namizəd olan filmlər yerli kino istehsalçıları üçün böyük zövq və təcrübə mənbəyi ola bilər.

As a result of the cooperation of the Baku International Short Film Festival with the British Council, a special screening of BAFTA nominees is held every year within the framework of the festival. BAFTA, considered one of the world's most famous awards, is an award of the British Academy of Film and Television Arts. The British Film Academy, founded in 1947 under the leadership of David Lee, became the British Academy of Film and Television Arts in 1976. The BAFTA awards were designed by American sculptor Mitzi Cunliffe. Mitzi's stunning design is now an icon recognized around the world. For the first time, the BAFTA mask was awarded to Charlie Chaplin, was elected a member of the Academy. For three years now, the “BAFTA nominees” program, which has a special place at our festival, has been presenting interesting films to viewers. We think that films that have received such a valuable award worldwide and are also nominated for this award can be a source of great pleasure and experience for local film producers.

BANFETA

normantlari

Avtobus qızı

Cun səhərlər şef aşpazlıq üzrə oxuyur, gecələr isə restoranda ofisiant kimi işləyir. O hələ ki, masaların üstünü təmizləyir və çətin xasiyyətli bossu ilə dil tapmağa çalışır. Amma restorandakı gərgin gecə səhlənkərliyə səbəb olur. Cunun etibarını yalnız onun təcrübəsi xilas edə bilər.

Bus Girl

In the morning, June studies to be a chef, and in the evening he works as a waiter in a restaurant. In the meantime, she'll clean tables and deal with an ambivalent boss. But when a busy night at the restaurant leads to negligence, only June's skills can save its reputation.

Birləşmiş Krallıq
United Kingdom

Bədii / Fiction

11:00

2022

Cessika Yu-Li Henvik

Rejissor, yazıçı və aktrisa. "Avtobus qızı" bir çox məşhur filmlərdə çəkilən aktrisanın rejissor debütüdür.

Jessica Yu-Li Henwick

She is a director, writer and actor. "Bus Girl" is the directorial debut of the actress, who has starred in many famous films.

Baziqaqa

1994-cü il, Ruanda. Soyqırım vaxtı pastor balaca qızı ilə insanların çox qorxdığı şaman Baziqaqanın komasında gizlənilir. Bir yandan döyüşçülərin təqib etdiyi, bir yandan da qəribə cadugər qadının tələsinə düşən Karembə çıxış yolu axtarır.

Bazigaga

1994, Rwanda. As the genocide rages on, a pastor and his young daughter take shelter in the hut of a feared shaman: Bazigaga. Hunted by the militias and trapped with the strange woman sorcerer, Karembé seeks a way out.

Birləşmiş Krallıq-Fransa
UK/France

Bədii / Fiction

26:00

2022

Co İnqabir Moyis

Ruanda-Britaniyalı yazıçı və rejissordur. Rejissor olmamışdan əvvəl kinoda və televiziya müxtəlif işlərdə çalışıb.

Jo İnqabire Moys

She is a Rwandan-British writer and director. She worked in various roles in film and TV before stepping behind the camera to direct.

Dağın gözləyir

Marta intuisiyasına qulaq asır və nəticədə əziyyət çəkməyə başlayır. Amma qəribə bir tanışlıqdan sonra o, surreal kəşflər səyahətinə çıxır və yenidən daxili instinktinə etibar etməyə başlayır.

Your Mountain is Waiting

Martha has stopped listening to her intuition and her life begins to suffer. But after a strange encounter she embarks on a surreal journey of discovery and learns to trust her gut instinct once again.

Birləşmiş Krallıq
United Kingdom

Animasiya / Animation

08:00

2021

Hene Cekobs

İllüstrator və animatordur. O, rəqəmsal formatda işləsə də, onun işləri faktura və rəngdən məharətlə istifadə edildiyi üçün fərqli əl işi estetikasına malikdirlər.

Hannah Jacobs

She is an illustrator and animator. While her work is created digitally, it has a distinctive hand made aesthetic thanks to her skilled use of texture and colour.

İrland vidalaşması

Şimali İrlandiya kəndində bir-birindən ayrı düşmüş iki qardaş-Terlof və Lorkan analarının vaxtsız ölümündən sonra yenidən bir araya gəlmək məcburiyyətində qalırlar. Amma onlar analarının yerinə yetirilməmiş istəklərinin siyahısını tapanda vəziyyət dəyişir.

An Irish Goodbye

In rural Northern Ireland, a pair of estranged brothers reunite following their mother's untimely death. But when the pair discover an unfulfilled bucket list belonging to their late mum, their pained reunion takes an altogether different course.

Birləşmiş Krallıq
United Kingdom

Bədii / Fiction

23:00

2022

Tom Berkli, Ross Uayt

Rejissorlar 2017-ci ildən kinoda fəaliyyət göstərirlər. Onların "İrland vidalaşması" qısa filmi BAFTA və "Oskar" mükafatlarına layiq görülüb.

Tom Berkeley, Ross White

Directors have been working in cinema since 2017. Their short film An Irish Goodbye received the BAFTA and "Oscar" awards.

Bu bölmədə fərqli yanaşma
tərzi, hadisələri maraqlı üslubda
göstərməyə çalışan son illərin
Azərbaycan filmləri yarışır. Qalib
filmlər və müəlliflər “Qızıl Nar”
mükafatı və xüsusi mükafatlarla təltif
olunurlar.

YERLİ MÜSABİQƏ

BİZİM KÜÇƏ

Azərbaycan

Bədii

23:00

2022

Gülay Babayeva

Yerli televiziya kanalında rejissor kimi fəaliyyət göstərir. "Kabusun sandığı" diplom işi "Ən yaxşı tələbə işi" üzrə "Qızıl Pəri"yə nominant olub, İranın Fəcr Film Festivalının ustad dərslərinə seçilib.

Arxa cəbhə

II Qarabağ müharibəsi. Cəbhəyə könüllü yollanan Yusif vaxt tapdıqca arxa cəbhəyə - ailə üzvlərinə görüntülü zəng edir. Onun sonuncu zəngi, həyat yoldaşı və iki azyaşlı övladına olur. Bu zaman Yusifin olduğu döyüş meydanı düşmən tərəfindən artilleriya atəşlərinə məruz qalır. Görüntü kəsilir. Müharibədən qayıdan Yusif Bərdədəki şəhidlər xiyabanında uyuyan iki övladı və həyat yoldaşının məzarı üstündə onların telefonunun yaddaşında qalmış görüntüləri izləyir.

Azərbaycan

Bədii

24:00

2023

Elmar Fərzəliyev

Əvvəlcə iqtisadiyat, sonra isə kino üzrə təhsil alıb. Bədii, sənədli filmlərin rejissoru, ssenari müəllifi və prodüseridir.

Hökm

Təqaüdə çıxmış keçmiş prokuror olan İzzətin qızı, naməlum əli silahlı şəxslər tərəfindən qaçırılır. Onu düşdüyü bu vəziyyətdən yalnız köhnə dostu, keçmiş hakim Muxtar çıxara bilər. Amma hər şey göründüyü qədər sadə deyil...

İki gün

Atanın tərək etdiyi kiçik bir ailənin həyatından iki gün. Ətrafda baş verən hadisələr fonunda 22 yaşlı Fira bu emosional boşluqdan çıxmağa və anasına bunun öhdəsindən gəlməyə kömək etməyə çalışır.

Azərbaycan

Bədii

14:45

2022

Teymur Qəmbərov

"Quxuroba" ilk qısa filmi Polşada "European Short Pitch 2018" müsabiqəsinin qalibi olub, Sarayeva kinofestivalının müsabiqə proqramına düşüb. Rejissor 2021-ci ildə "Talents Sarayev" Directors Summit'in iştirakçısı olub.

Salam İsa

26 yaşlı İsa valideynlərinin və dostunun qəbrini ziyarət edir. İsa neçə ildir ki, getmədiyi ata evinə baş çəkir və orada gecələyib Bakıya qayıtmaq istəyir. Amma səhər yuxudan oyananda valideynlərinin sağ olduğunu görür. İllərdir itirdiyi valideynlərinin və dostunun sağ olması onu sevindirir. Buna baxmayaraq, İsa hələ də nəyin həqiqət, nəyin yuxu olduğunu müəyyən etməkdə çətinlik çəkir.

Azərbaycan

Bədii

21:05

2023

Səməd Ağayev

Yerli kino sənayesində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. İki sənədli və iki qısametrajlı filmin, bir sosial çarxın ssenari müəllifi və rejissorudur.

Azərbaycan

Bədii

23:00

2022

Məhvölma

Monoton həyat yaşayan rəssamın emalatxanasına gözlənilmədən qan içində yaralı bir yeniyetmə girir. Hadisə yerinə gələn xəfiyyə yeniyetməyə köməklik etməyə çalışan rəssama inanmır. Onun qərribə sualları sanki reallığı yox edir və hər şey yavaş-yavaş yuxuya çevrilir.

İqor Smola

Rusiyanın Murmansk vilayətində doğulub. Kinonu öyrənmək istəyi onu əvvəlcə Sank-Peterburqa, daha sonra Bosniya və Hersoqovinyaya aparıb. Hazırda yaradıcılığını Azərbaycanda davam etdirir.

Azərbaycan

Bədii

29:56

2023

Nəfəs

1994-1996-cı illərdə əsirlikdə olan hərbi əsir Bəxtiyar 28 illik düşmən işğalından sonra kəndinə qayıdır. Əsirlik onun psixikasında dərin izlər qoyub. Bəxtiyar əsirlikdən kənar həyata uyğunlaşmağa çalışır və əsirlikdə aldığı travmalarla mübarizə aparır. Bunun üçün o, təbiətə müraciət edir.

Elmar Bayramov

Hazırda Nyu-Yorkda yaşayan rejissorun lentə aldığı tammetraraj, qısa bədii və sənədli filmləri beynəlxalq kinofestivallarda mükafatlar qazanıb. O, həmçinin sosial mövzularda hekayələrin müəllifidir.

Qütb ulduzu

Ata anası Muradı əsgərliyə yola salır. Ata oğlu ilə qürur duyur, onun əsgərliyə gedişini şadyanaqlıqla qeyd edir. Tezliklə ölkədə əks-hücum əməliyyatları başlayır. Murad evinə şəhid kimi qayıdır. Atası və anası bu itkidən böyük sarsıntı keçirir.

Azərbaycan

Bədii

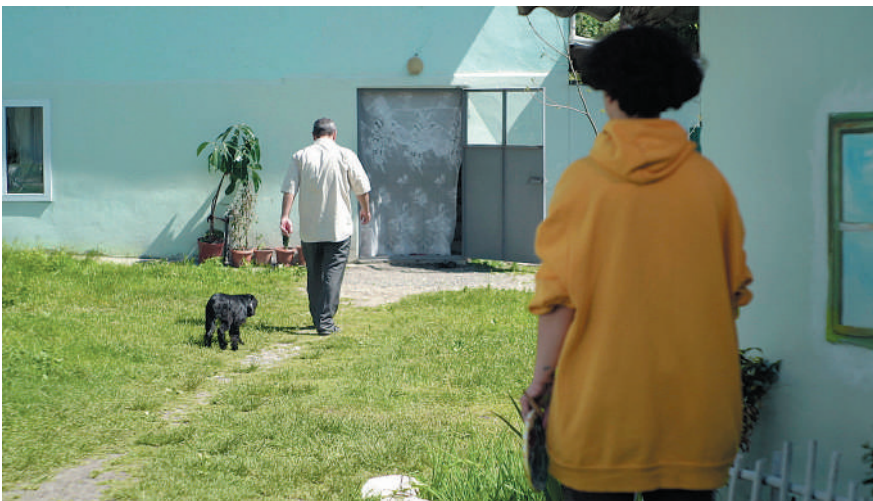
30:00

2023

Şirin Əhmədov

"Bakı küləyi", "Günəl" və "Yuxusuz gecə" qısa filmlərinin rejissorudur. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində təhsil alır.

Pup

Yeni yetmə qız yerlə göy, valideynləri və azadlığı arasında qalmış pup kimidir. Kəpənəyə çevriləcək tırtıl kimi o da azadlığa çıxmağa və dünyaya öz rəngarəng qanadlarını göstərməyə çalışır. Azadlıq qurban tələb edir. Ya bizi, ya da yaxınlarımızı qurban edirlər.

Azərbaycan

Bədii

15:00

2023

Emil Musayev

Aktyor, ssenarist, blogger, rejissordur. O, həmçinin "Bakılı oğlanlar" Şən və Hazırcavablar Komandasının üzvüdür. "Zarafat zarafata" layihəsinin müəllifidir.

Yəhudanın öpüşü

İki dost problemlə üzləşirlər. Onları hədələyərək iyirmi min manat pul tələb edirlər. Pulu çatdırmaq üçün dostların saat 6-ya kimi vaxtı var. Onlar çıxış yollarını müzakirə edirlər. Amma deyəsən, dostlardan biri çıxış yolunu tapıb...

Azərbaycan

Bədii

15:00

2022

Elvin Əhmədov

Rejissor və təsvir rejissoru kimi fəaliyyət göstərir. Lentə aldığı dörd qısametrajlı filmi yerli və xarici film festivallarında nümayiş olunaraq, mükafatlara layiq görülüb.

Qul

Valera uşaq yaşlarından "ata" adlandırdığı adamın yanında yaşayır və onun üçün işləyir. O, tezliklə bu asılılıqdan qurtulacaq. 18 yaşı tamam olanda "atası" onu azad edəcək. Valera həqiqətən də azad ola biləcəkmi?

Azərbaycan

Bədii

20:00

2022

Ucal Zeynalov

Dizayn və memarlıq üzrə təhsil alıb. Sonradan Rusiyada kino kurslarını bitirib.

A large, stylized abstract graphic in blue and white. It features thick, flowing lines that create a sense of movement and depth. The design is reminiscent of a stylized letter 'S' or a series of overlapping, curved shapes. The blue areas are solid, while the white areas are defined by the negative space of the blue lines.

Sənədli

Azərbaycan
Sənədli

15:00

2021

Torpağa bağlananlar

Azərbaycanın dilbər guşəsi olan Astaranın Pensər kəndində bir məhəllə var. Bura təndirçilər məhəlləsidir və orda yaşayan insanların gəlir mənbəyi torpaqdır. Onlar öz qazanclarını torpaqdan çıxarırlar.

Anar Kəkəyev

“Günəşim ol” teleserialının prodüseri, “Torpağa bağlananlar” sənədli filminin rejissoru və prodüseridir. Lənkəran Regional Mədəniyyət İdarəsində məsləhətçi vəzifəsində çalışır.

Azərbaycan
Sənədli

30:00

2023

Maya

Maya iki müharibə görüb. Uşaq yaşlarından dəhşətli faciələr yaşayıb: köçkün həyatı, erkən evlilik, ərəblə izdivac, məşəqqətli həyat, pıç olmuş arzular, ümidlər. Maya öz həyat hekayəsini danışır, həmin illəri bir də bu günün gözü ilə nəzərdən keçirir. Heç nəyə baxmayaraq, ümid ölmür.

Xəyal Rza

Şair, yazıçı, jurnalist, ssenarist, rejissor. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin İdarə Heyətinin və Azərbaycan Kinematografçılar Birliyinin üzvüdür.

Azərbaycan
Sənədli

14:55

2023

Türkan Hüseyn

ADMİU-nun Kinoşünaslıq fakültəsinin məzunudur. "Papanin" ilk qısa sənədli filminin premyerası "Ji.hlava International Documentary Film Festival"ında nümayiş olunub, Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalında "Ən yaxşı sənədli film" mükafatını qazanıb.

Mən hələ də səninlə danışiram

Həyat insanlar, xatirələr, suallar, şübhələr və sevgi axtarışında keçən bir səyahətdir. Rejissor kiçik bir səyahətə çıxır, burada təsadüfi insanlarla tanış olur və onlardan sevgi təcrübələrini, xatirələrini və həyatın mənasını soruşur. Bu arada o, öz daxili suallarına da cavab tapmağa çalışır.

Azərbaycan
Sənədli

22:30

2023

Orxan Adıgözəlov

İlk qısa bədii filmi Azərbaycan Gənclər Filmləri Festivalında "Ən yaxşı bədii film" nominasiyasında qalib olub. Bir neçə qısa sənədli və bədii filmin müəllifidir.

Nigaran

1969-2002-ci illərdə Azərbaycanda hazırlanan bir çox məşhur animasiya filmlərinin rejissoru, quruluşçu rəssamı Elçin Hami Axundov keçmiş və gələcəyə dair nigarançılıqları, qorxuları haqqında danışır. O, "Cırtıdan", "Pıspısa xanım və Siçan bəy", "Cücələrim", "Meyvələrin söhbəti" kimi əfsanələşmiş animasiyaların hazırlanmasında iştirak edib.

Sabahın xeyir, Sübh anası

Onun şagirdləri uzaqda yaşayır. Məktəbi bitirənlər də uzaq şəhərlərdə çalışır. O isə illərdir eyni məktəbə sadıqdır. Uzaq Sübh adasında dərs deyən tənha müəllimin hekayəsi...

Azərbaycan

Sənədli

14:00

2022

Kürçaylı Məmmədov

Salyan rayon Mədəniyyət Mərkəzinin bədii rəhbəri və yerli televiziyalardan birinin müxbiridir. Bir neçə sənədli, televiziya filminin və verilişin rejissoru, redaktorudur.

Sosial  arx

Azərbaycan
Sosial çarx

01:43

2023

Böyükağa Əliyev

Ssenarist və rejissordur. Lentə aldığı "Ola bilərdim" və "Onun kamerası" sosial çarxları yerli müsabiqələrdə mükafatlara layiq görülüb.

Alma

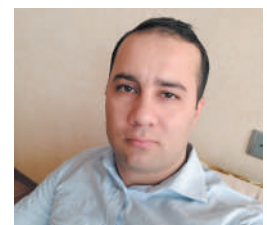
Söhbət Adəm və Həvva həzrətləri dövründəki almadan gedir. Adəm almanı dərmək istəyir, amma insanların edə biləcəkləri vəhşilikləri görüb almadan əlini çəkir. Almanı dərmir və əbədi olaraq cənnətdə qalırlar. Məqsəd insanları pis əməllərdən çəkəndirməkdir.

Azərbaycan
Sosial çarx

04:47

2022

Emil Məmmədov

Qrafik dizayner və müstəqil rejissor kimi fəaliyyət göstərir. 2014- cü ildə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin keçirdiyi film festivalının qalibi olub.

Dalan

İnsanların daxili sarsıntıları və onları intihara sövq edən iztirablar. İnsanlar sağlam düşüncəyə gəlməli, qəlblərindəki təlatümləri arasıdırıb həyatın dərin mənasını dərk edərək, intihar cəhdindən çəkinməlidirlər.

Azərbaycan
Sosial çarx

02:18

2021

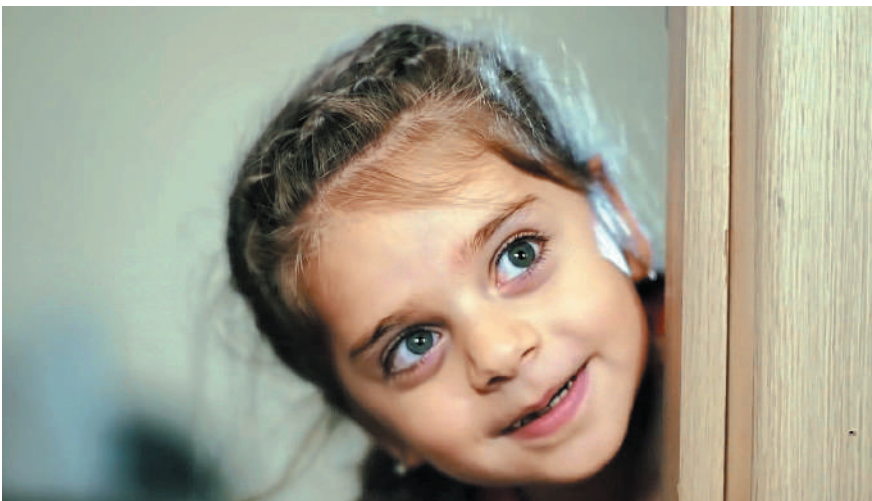

Şəhriyar Camalbəyli

Efir, səs rejissoru, təsvir rejissoru kimi çalışır. Bir neçə qısa sənədli, bədii filmin və sosial çarxların müəllifidir. Filmləri müxtəlif film festivallarında iştirak edib.

Əmanət

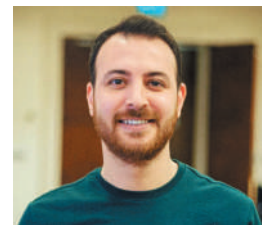
1990-cı illərdə ermənilər Şuşaya hücum edən zaman ana öz övladını qorumaq üçün əlindəki darağı tullayıb övladına tərəf qaçır. Sonra qaçqınlıq həyatı başlayır. 2020-ci ildə 44 günlük müharibə vaxtı artıq böyümüş və igid əsgərə çevrilmiş övlad doğma yuvasına dönür. Anasının darağını tapır və əmanəti anasına qaytarır.

Azərbaycan
Sosial çarx

01:49

2021

Vüsal Əhmədzadə

"Kloun", "Səssizlik", "Karantinvari boşanma", "Axtarış", "Qonaq" qısa filmlərinin quruluşçu rejissorudur. Hazırda yerli telekanalların birində rejissor vəzifəsində çalışır.

Gəncə - Ad günü hədiyyəsi

Balaca qızın sabah beş yaşı tamam olacaq. Hər il atası ad günü öncəsi hədiyyə alıb evdə gizlədir və səhər qızını bu hədiyyə ilə oyadır. Bu il də ata az yaşlı qızına hədiyyə alıb. Körpə bala sabah alacağı hədiyyənin həyacanı ilə yuxuya gedir. Amma onun bu dəfəki hədiyyəsi düşmən tərəfindən bombalanmış evinin dağıntıları arasında qalır...

Azərbaycan
Sosial çarx

02:29

2021

Xocalı

Qızıcığaz meyitlərin arası ilə gəzir və onları oyatmağa çalışır. Bunlar Xocalı faciəsinin qurbanlarıdır. Qadınlar, yaşlı kişilər, uşaqlar vəhşicəsinə öldürülüb. Jurnalist Çingiz Mustafayev qızıcığaza yaxınlaşır, qisasımızın alındığını xəbər verir.

Vüsal Həmdullayev

Yerli televiziyaaların birində baş rejissor olaraq çalışır. Bir neçə sənədli və bədii filmin, həmçinin sosial çarxların müəllifidir.

Tələbə filmi

Azərbaycan

Bədii

03:56

2023

Məni xatırla

Anası tərəfindən tərk edilmiş yeniyetmə oğlan uşaq evində anasına məktub yazır. O, məktublarında anasına uşaq evindəki gündəlik həyatından, hisslərindən, arzularından bəhs edir. O, ümid edir ki, böyüyəndə anasının niyə onu tərk etdiyini anlayacaq. O, böyüyür, amma...

Lamiyə Həsənova

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin IV kurs tələbəsidir. Cəmiyyətdə gördüyü problemləri kino vasitəsilə çatdırmağa çalışır.

Azərbaycan

Bədii

07:00

2023

Pianist

Piano ustası sifariş aldığı ünvana yollanır. Aləti kökləməyə başlayan usta öz bəstələdiyi melodiya ilə pianoya son toxunuşlarını edir. Möhtəşəm ifa gənc qızı xəyallara aparır. Bu musiqi ilə xəyalında o, balerinaya çevrilir, rəqs edir. Anidən musiqi dayanır. Usta da öz evində pəncərənin qarşısında durub xəyallara dalır.

Məmmədamin Əlizadə

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Təsvir rejissoru" fakültəsinin IV kurs tələbəsidir.

Qonaq

Səfa həbsxanadan yenidən çıxıb. Azadlıqda onu heç kim gözləmir-ailəsi yoxdur. Yeganə ümidi şəhərdəki qohumu Əsgərdir. Səfa Əsgərin evinə gedir. Əsgər evindəki qonaqlıqda antikvar silahından söz açır və onu evdə tapmayanda Səfanı oğurluqda ittiham edir. Sonrakı hadisələr gözlənilməz istiqamətdə cərəyan edir.

Azərbaycan

Bədii

30:00

2023

Mirhafiz Həsənov

Dörd qısa filmin müəllifidir. "Təsadüf" qısa filmi Student World Impact Film Festivalda "Honorable mention" mükafatına layiq görülüb.

Sıxıntı

Kişi və qadın bir-birinə aşıq olur, bağlanır. Bütün qadın və kişi münasibətlərində olduğu kimi onlar münasibətlərini davam etdirməkdə çətinlik çəkirlər. Onların hissləri şəir vasitəsi ilə ortaya çıxır.

Azərbaycan

Bədii

08:00

2023

Zeynəb Tahir

ADMİU-nin tələbəsidir. "Lyudmila" filmi Livanda, Gürcüstanda, İtaliyada keçirilən kino festivallarında iştirak edib, mükafat qazanıb.

Azərbaycan

Bədii

09:23

2023

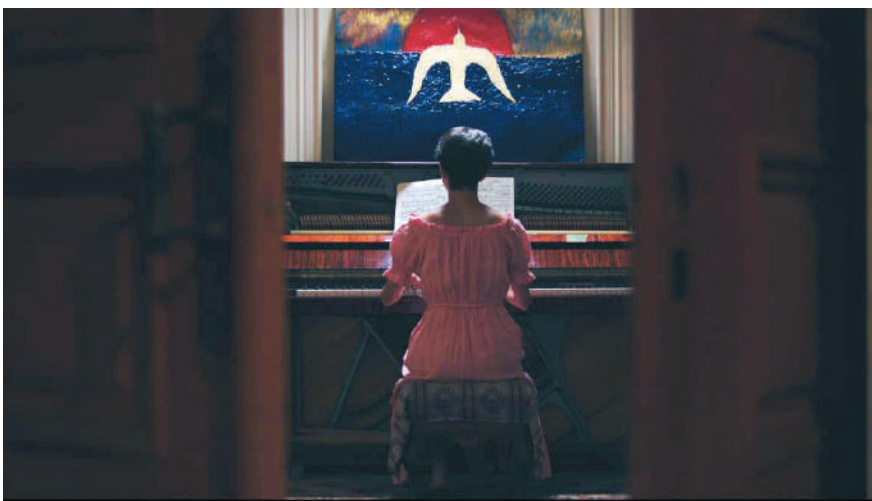
Yazda payız

Leyla fiziki qüsurlu və digər övladlarını dolandırmaq üçün kənddən şəhərə işləməyə gəlir. Gənc qadının gecələr işləməsi kənd camaatının dedi-qodusuna səbəb olur. Leylanın həyat yoldaşı isə Rusiyaya gedir və orada başqa qadına aşiq olur. Leyla bunu öyrəndiyi zaman həyatı alt-üst olur.

Günay Səlimsoy

Bir neçə qısa filmin müəllifidir. Kiçik hekayələr və ssenarilər yazır. Hazırda teatrda rejissor assistenti kimi çalışır.

Azərbaycan

Bədii

29:00

2023

Yelləncək

Həyatda özünü tapa bilməyən Aliyə hələ də keçmişdən qalan komplekslərindən qurtula bilmir. O, daim xatirələrində ilişib qalır və nəhəng dünyada hələ də özünü uşaq kimi hiss edir. Bir gün hər şey öz həllini tapır...

Ayşə Mirzəzadə

Sankt-Peterburq Dövlət Kino və Televiziya İnstitutunun Kino rejissorluğu fakültəsində təhsil alır. Bir-neçə mükafat və diplomlarla təltif olunub.

CİNEMOBİL

MƏN MAHNI QOŞURAM

Həyat

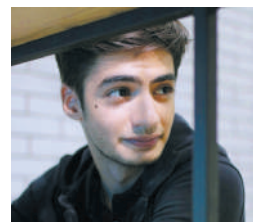
İnsanlar həyatla mübarizə aparmaqla məşğuldurlar. Onlar özlərinə vaxt ayırıb həyatın gözəlliyindən zövq almaq əvəzinə enerjilərini hədəf yerə istifadə edirlər.

Azərbaycan

Bədii

01:20

2023

Əli İbayev

Kinoda aktyor kimi fəaliyyətə başlasa da özünü rejissor kimi sınamaq qərarına gəlib. Festivalın "Cinemobil" bölümünə təqdim etdiyi film onun rejissor kimi ilk işidir.

Saatsaz

Saatsaz bir saati təmir edib bitirdikdən sonra qulağına qəribə səslər gəlməyə başlayır. Ətrafa göz gəzdirdikdə səsin yanındakı başqa bir saatdan gəldiyini görür. Saatsaz saatla danışmağa başlayır. Beləliklə də bir çox məqamlar üzə çıxmış olur.

Azərbaycan

Bədii

04:59

2023

Hüseynağa Aslanov

"Bakı və bakılılar" sənədli, "İçərişəhər" bədii qısa filmlərinin, "Kadınım benim" şeirinə çəkilmiş klipin müəllifidir.

Azərbaycan

Bədii

03:33

2023

Xalça

F. Nitsşenin amor fati fəlsəfəsi açıqlanır, insanın həyatını və özünü qəbul etməsinin olduqca çətin olduğu göstərilir. Amma gedişatda hadisələr dəyişərək, insanın özü və həyatıyla üzləşməsinə doğru irəliləyir.

Aygün Baxşıyeva

Konseptual və eksperimental rəssamdır. Animasiya və konsepsiya əsaslı videolar çəkir. "Yarış" 2D eksperimental animasiya filmi "Artım" layihə məkanında "Dərman arardım dərdimə" sərgisində nümayiş olunub.

Festivalın nümayiş xarakterli bu
bölməsində izləyicilərə gələcəyinə
böyük ümidlər bəslənən müəlliflərin
filmləri təqdim olunur.

PANORAMA

HƏYAT BİZİ SINAYIR

36 kadr

Gənc fotoqraf Coşqun Süleymanov fotoqrafiya sənətində inkişaf yollarını axtarır. O, gün ərzində köhnə kinokameralarda olduğu kimi 36 kadrda artıq foto çəkmir. Sonra isə bu fotolardan ibarət sərgi keçirməyə qərar verir.

Azərbaycan
Sənədli

22:30

2023

Cavid Həşimov

"Monoloq" sənədli layihənin yaradıcısı, bir neçə qısa sənədli film və hekayələrin müəllifidir.

Axtarış

Övladı itkin düşmüş ana övladının tapılması üçün hüquq mühafizə orqanlarına müraciət edir. Nəticə əldə edə bilməyən hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları son çarə olaraq yenidən şahidləri dindirməyə qərar verirlər. Şahidlərin çəşdirici ifadələri işi daha da qəlizləşdirir, axtarışın uzanmasına səbəb olur.

Azərbaycan
Bədii

13:00

2021

Vüsal Əhmədzadə

"Kloun", "Səssizlik", "Karantinvari boşanma", "Axtarış", "Qonaq" qısa filmlərinin quruluşçu rejissorudur. Hazırda yerli telekanalda rejissor kimi çalışır.

Cənab leytenant

Süleyman Bağirov II Qarabağ müharibəsində şəhid olub. Onun keçdiyi həyat yolu, uşaqlıq xatirələri əks olunur, döyüş yolunu birgə keçdiyi cəbhə yoldaşları danışır. Həyat yoldaşı, valideynləri və yaxınları da canını Vətənə fəda etmiş bu əsgər haqqında danışirlar.

Azərbaycan

Sənədli

15:24

2023

Güllüstan Əliyeva

"Çıraq", "Mən qayıtdım" və "Cənab leytenant" qısa filmlərin quruluşçu rejissorudur. "Mən qayıtdım" qısa filmi ABŞ-da Tələbə Dünyası Təsir Film Festivalında "The Best Super Short Film" kateqoriyasında finala qədər yüksəlib.

Dano

Müharibədən yaralanaraq qayıdan Abbas şəhid olmuş əsgər yoldaşını unuda bilmir. Dostu Fərmailin ölümündə özünü günahkar hiss edən Abbas o hadisəni kağızlara yazaraq, evin pəncərəsinə yapışdırır. O hadisə Abbasın həyatına çox ciddi təsir edir.

Azərbaycan

Bədii

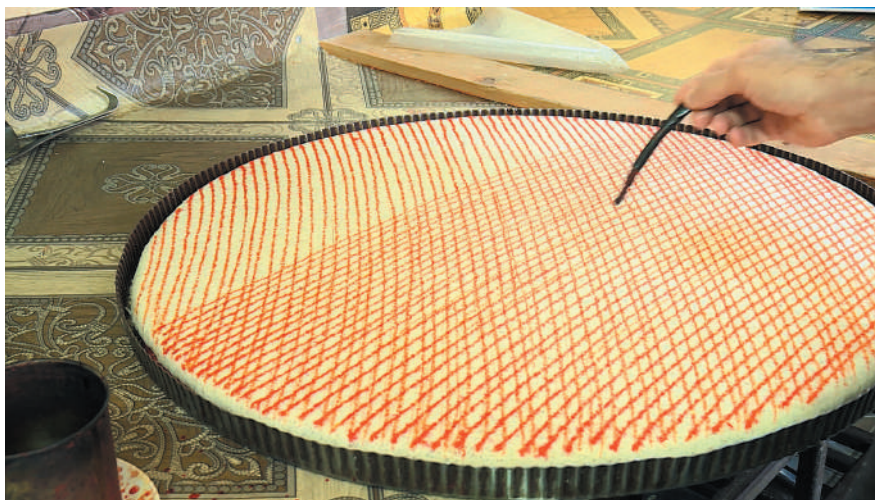
07:59

2023

Fərid Kərim

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Rejissorluq fakültəsində təhsil alıb. Çəkdiyi qısa filmlər beynəlxalq müsabiqələrdə iştirak edib, mükafatlar qazanıb.

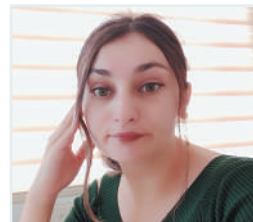
Halva

Azərbaycanın ən qədim şəhərlərindən biri olan Şəkinin milli mətbəxinə aid Şəki halvasından söz açılır. Şəki halvasının hansı düyüdən, undan istifadə olunmasından və hazırlanma mərhələlərindən danışılır. Bundan əlavə Şəkinin görməli yerləri əks olunur.

Azərbaycan
Sənədli

11:00

2022

Leyla Əşrəfli

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Televiziya rejissorluğu" fakültəsini bitirib. Yerli saytlarda çalışıb.

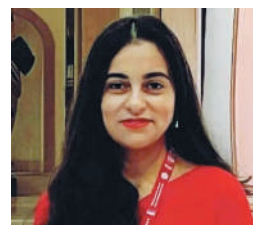
Hədiyyə

Bivec həyat yaşayan Emin 15 yaşını qeyd edir. Atası onun üçün hədiyyə olaraq noutbuk alır. Bu cihaz Eminin həyatını alt - üst edir. O, sosial şəbəkəyə qoşularaq, yeni macərəyə atılır.

Azərbaycan
Bədii

13:45

2022

Sevinc Mahmudova

Altı sənədli, iki bədii filmin rejissorudur. İlk dəfə Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalına "Şar", sonra isə "Katarsis" filmləri ilə qoşulub.

Azərbaycan

Animasiya

05:27

2022

Sevinc Quliyeva

ADRA-nın Qrafika fakültəsini, "Animafilm" məktəbinin "Stop motion" kursunu bitirib. "Qar kürəsi", "Bir arzu tut", "+65", "Kuklalar" animasiya filmlərinin müəllifidir.

Kuklalar

Köhnə pianonun üstünə kuklalar düzülüb. Otaqda heç kim olmayanda bu kuklalardan ikisi canlanır. Onlar insanlar kimi pianoda ifa etməyə, ünsiyyət qurmağa çalışırlar. Amma onlardan birinə bu bəs etmir. Onu açıq qapı arxasındakı böyük dünya maraqlandırır və o, seçimini edir.

Azərbaycan

Sənədli

28:00

2023

Elçin Ağazadə

2020-ci ildə Autizm sindromlu uşaqlara həsr etdiyi qısa filmi Floridada keçirilən "15 dəqiqə çərçivə" Beynəlxalq Kinofestivalında "Ən yaxşı sosial film" nominasiyasında I yeri tutub.

Problem yoxdur

Göygöl rayonun Balçılı kəndində yaşayan Alik fiziki məhdudiyyətli-dir. O, serebral iflic olsa da həyat eşqi onu tərk etməyib. Alik bütün çətinliklərə baxmayaraq yaşayır, fəaliyyət göstərir. O, öz davranışları ilə sağlam insanlara örnək ola bilər.

Azərbaycan

Bədii

19:06

2023

Səlimi Fərhad

Aktyor, rejissordur. Bir sıra serial və filmlərdə rol alıb. "Sırat körpüsü", "Fosfor adam", "Əlavə təsir", "Çölçü" kimi bədii filmlərdə çəkilib.

Qara qoç

Bakı kəndlərinin birində sözünün ağırlığı və tərsliyi ilə tanınan Qabil qumar oynayanda eyni xarakterə malik Mahir ilə konflikt yaşayır. Bir neçə günə Qabilin oğlu əsgərlikdən gəlməlidir. Ata oğlu üçün qurbanlıq qoç alır. Amma qoç gecəylə oğurlanır. Qabil pusquda dayanıb oğrunu tutmaq istəyəndə faciə yaşanır...

Azərbaycan

Animasiya

2023

02:48

Toğrul Məstəlizadə

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında qrafika üzrə təhsil alıb. Əvvəlcə kitab illüstrasiyası ilə məşğul olsa da, sonradan animasiyaya maraq göstərib.

Timid və ağacdələn

Balaca rəssam siçan- Timid meşədə ağacın içində qurduğu evdə yaşayır. Evinə ziyan vurduğuna baxmayaraq, Timid ağacdələnə dimdiyi budağa ilişmiş halda tapanda həyatı dəyişir. Tərəddüdlərinə qalib gələn Timid ağacdələnə kömək edir və unikal dostluq çiçəklənir.

İlgim

Taleh Vətən Müharibəsinin qazisidir. O, psixoloji sarsıntılar yaşayır. Daim şəhid olmuş dostlarının xatirəsi ilə yaşayır və yenidən cəmiyyətə adaptasiya olmağa çalışır. Amma bu məsələdə o bəzi çətinliklərə üzülür.

Azərbaycan

Bədii

2023

30:00

Aydın Arslan

Yazıçı, rejissordur. "Bəxtsiz gəlin", "Vəfasızlar oxumasın" kitablarının, sənədli film və bir neçə sosial çarxın müəllifidir. "İlgim" ilk bədii filmidir.

Nümayiş

Üç siyasi aktivist tələbə yoldaşı bir kafedə müntəzəm olaraq görüşür və bəzi tikinti şirkətləri tərəfindən ədalətsiz rəftar görən fəhlələrə dəstək məqsədilə keçirəcəkləri nümayişin planını müzakirə edirlər. Amma araya girən şəxsi məsələlər və fikir ayrılıqları personajlar haqqında müəyyən həqiqətləri üzə çıxarır.

Azərbaycan

Bədii

2023

30:00

Turan Yaqublu

İxtisasca mühəndis olsa da uşaqlıqdan kinoya olan həvəsi onu bu sahəyə gətirib. İki bədii və iki sənədli qısa filmin müəllifidir.

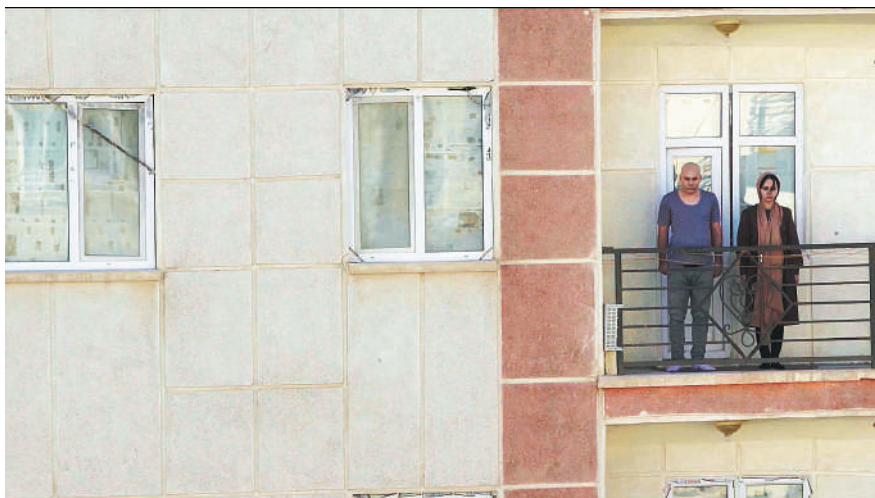
Dünyanın müxtəlif ölkələrində
yaşayan həmyerlilərimizin
Azərbaycan dilində çəkdikləri filmlər
bu müsabiqədən kənar
proqramda yer alıb.

DİLİ BİZİM

DOĞMA SAHİLLƏR

Boğanaq

Bir binada yaşayan üç ailədə binanın qarşısındakı terrasda siqaret çəkən adam haqqında danışırlar. Bu adamın varlığı bu üç ailənin həyatına kölgə salıb. Nəhayət bir gün onlar gizləndikləri mənzillərindən eyvana çıxırlar. Amma terrasdakı adam artıq orda deyil...

İran
Bədii

19:59
2023

İbrahim Cavadxani

Ərdəbildə doğulan rejissorun filmləri müxtəlif kino festivallarında nümayiş etdirilib və mükafatlar alıb.

Çərçi

Kənd uşağına təhsilini davam etdirmək üçün hədiyyə planşet verilir. Planşet onun kənddəki yeknəsək həyatını dəyişir. O, dərs oxumaq əvəzinə planşetin onun üçün açdığı başqa imkanlardan yararlanmağa başlayır. Nəticədə planşeti itirir.

İran
Bədii

15:00
2023

Mehdi Behzadpur

Rejissor, prodüser və operatorudur. Üç qısa filmin rejissoru və prodüseri, serial və bədii filmlərin təsvir rejissorudur.

Don

Həyat yoldaşını korona xəstəliyindən itirmiş Rahilə yeniyetmə oğlu və anası ilə birgə Təbrizin yoxsul bir məhləsində yaşayır. O, tək başına ailəni dolandırır, onların durumu getdikcə daha da çətinləşdiyi üçün Rahilə bir seçimlə üz-üzə qalır.

İran
Bədii

18:00
2023

Hamed Musəvi Hüseyni

Təbrizin "Mirək İncəsənət Kolleci"nin kinorejissorluq ixtisasının məzunuudur. Bir neçə qısametraj bədii və sənədli filmlərin ssenari müəllifi və rejissorudur.

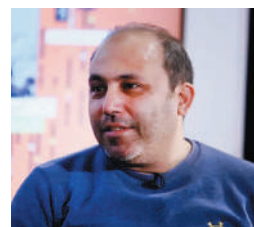

Mənim payım

Məişətdə istifadə olunan hər bir nəsə zibillə çevrilib tullansa da, o tullantılar bəzi insanların həyatda qalması üçün əsas vasitəyə çevrilir. O, özünü dolandırmaq üçün zibillikdəki plastik qabları yığıb təhvil verir. İşləyib çətinliklə də olsa övladlarına təhsil verən ata indi tək qalıb.

İran
Sənədli

18:35
2023

Əmin Bahocb

Təbrizdə doğulan Əmin Bahocb bir neçə qısametrajlı bədii və sənədli filmin ssenari müəllifi və rejissorudur.

Qurd

Köçəri həyat tərzini yaşayan balaca Hadi bir hadisə ucbatından psixoloji və fizioloji problemlərə məruz qalır. Atasının müalicəsi üçün əlindən gələni edir, amma gözlənilməz çətinliklər daha da çoxalır.

İran
Bədii

14:08
2022

Bəhruz Şəmşir

“Təbriz Gənc Kinematografçılar Dərnəyi”nin məzunudur. Müəllifi olduğu qısa filmlər yerli və beynəlxalq film festivallarının qalibidir.

ÖZSÜT

———— 1938 ————

RETROSPEKTİV

GÜN KEÇDİ

BBQFF-i Azərbaycan kinosunun 125 illiyi münasibətilə retrospektiv nümayiş keçirir. Proqramda Azərbaycan kinosunun müxtəlif dövrlərinə aid beş qısa film yer alıb. Filmlərin surəti Azərbaycan Dövlət Film Fondu tərəfindən təqdim edilib.

Bakı eyvanları

Bakının şəhərə yaraşlıq verən, memarlıq baxımından diqqəti cəlb edən qədim eyvanları. İnsanlar gündəlik həyatını yaşayır. Şəhər sakinləri eyvanlardan şəhəri seyr edirlər. Gənc oğlan küçədə dayanaraq, gözünü bir eyvana zilləyib. O eyvanda həyatının sevgisi "gizlənilib".

Azərbaycan

Sənədli

08:41

1986

Zaur Məhərrəmov

Təsvir rejissoru, rejissor və ssenaristdir. Azərbaycanın Əməkdar İncəsənət Xadimidir. "Milli kinonun inkişafına verdiyi töhfələrə görə" "Qızıl Pəri" mükafatına layiq görülmüşdür.

Yaşa, qızıl balıq

Avtobusdakı bəzi sərnişinlər can verən "qızıl balığı" xilas etmək üçün əllərindən gələni edir, bəziləri isə buna biganə yanaşırlar. Hadisələr kiçik bir avtobusda baş versə də əslində bu, böyük bir cəmiyyəti əhatə edir. Həmin cəmiyyətdə laqeydlər də çoxdur, zəngin mənəviyyəti olanlar da.

Azərbaycan

Bədii

20:14

1988

Nicat Feyzullayev (1945-2015)

Kinorejissor və ssenarist. Bir neçə sənədli filmin, qısametrajlı bədii filmin və "Küçələrə su səpmişəm" tammetrajlı bədii filmin quruluşçu rejissoru, ssenari müəllifidir.

Cazibə qüvvəsi

Gülbəniz kənddə yaşayır. Bir gün kəndə bir qrup idman mütəxəssisi gəlir və onlar dağların başında atılıb-düşən, ora-bura qaçan Gülbənizi görürlər. Qərara gəlirlər ki, bu qızdan yaxşı idmançı çıxar. Gülbəniz spartakiadada iştirak edir və yarışlarda qalib gəlir. Amma şəhər həyatı nə qədər cəlbedici olsa da o, doğma kəndinə qayıdır.

Azərbaycan

Bədii

26:00

1964

Həsən Seyidbəyli (1920-1980)

Azərbaycan mədəniyyətinin tanınmış nümayəndəsi, kinodramaturq, rejissor, yazıçı. Azərbaycanın Xalq artisti.

Filmləri keçmiş Ümumittifaqda kino festivallarında mükafat və diplomlara layiq görülüb.

Münəccimin şagirdi

Ulduzları seyr edən münəccim bir gün par-par yanan ulduz görür və o ulduzun altında bir bəla olduğunu düşünür. Münəccim tənbel şagirdi ilə birlikdə o ulduzun altında yerləşən şəhərə yola düşür. Şəhər ilk baxışdan abad, "ictimai asayişli" görünərsə də, nəticə ağla-gəlməz istiqamətə dəyişir.

Azərbaycan

Animasiya

10:00

1983

Arif Məhərrəmov (1948-2022)

Kino rəssamı, Azərbaycanın əməkdar rəssamı. Bir neçə bədii filmin quruluşçu rəssamı, cizgi filmlərinin rəssamı və rejissorudur. Rəngkarlıq əsərləri yerli və xarici sərgilərdə nümayiş etdirilib.

Azərbaycan

Bədii

17:30

1998

Vahimə

Simfonik orkesterdə kontrabas çalan musiqiçi bir aydır ki, hər gün eyni yuxunu görür. Yuxuda tanıdığı bir adam naməlum biri tərəfindən bıçaqlanaraq, öldürülür. Kontrabasçı işə gedəndə yolda həmin naməlum adamla qarşılaşır. Bu hadisədən sonra o, psixiatrın məsləhəti ilə yuxuda gördüyü məkana yollanır...

Rüfət Əsədov

Rejissor, aktyordur. Azərbaycan Kinematografıqlar İttifaqının və Azərbaycan Professional Kinorejissorlar Gildiyasının üzvüdür. Bir sıra beynəlxalq festivalların mükafatçısıdır.

BBQFF-i Azərbaycan kinosunun 125 illiyi münasibətilə kino xadimlərimizlə müsahibələr hazırlayıb, onların yaradıcılıq yolunu və milli kinonun dünənini, bu gününü, sabahını nəzərdən keçirib. Bu il Festivalımızın “Qızıl Nar” mükafatı Azərbaycan kinosunda xidmətlərinə görə Cəmil Quliyev, Nəcibə Hüseynova və Elçin Musaoğluna təqdim edilir.

CƏMİL QULİYEV:

“Festival hərəkətinin
inkişafının kinonun
yüksəlişindəki yeri
danılmazdır”

Əməkdar incəsənət xadimi, rejissor, ssenarist Cəmil Quliyevlə kino zövqləri, kino dəyərləri, kino qəhrəmanları və bu xüsusda digər mətləbləri əhatə edən söhbətimizi təqdim edirik. Arif Babayevin “Alma almaya bənzər” filmində Kərimov kimi məzəli və eyni zamanda özünəməxsus dramatikliyi ilə yadda qan obrazla kinoya gələn Cəmil Quliyevin bu mövzuda fikirləri şübhəsiz ki, kinematoqrafik dairəni təşkil edən oxucularımız üçün maraqlı olacaq.

Qəti qərar

- Sizin kinoya gəlişinizin tarixçəsi əksəriyyətimizə bəllidir. Amma maraqlıdır ki, bu tarixçəyə bir də nəzər salanda özünüz üçün yeni nələri kəşf edirsiniz?

- Mənim kinematoqrafla bağlılığım, kino sənətinə gəlişim birinci növbədə atamla bağlıdır. Atam uzun müddət televiziya redaktor vəzifəsində çalışıb. Kinematoqraflarla da ünsiyyətdə olub. Biz onunla tez-tez kinoteatrlara film nümayişlərinə gedirdik. O vaxt kinoteatrların afişaları çox zəngin idi, bir-birindən maraqlı filmlər göstərilirdi.

Bu sahəyə marağımın artmağında Şamil Mahmudbəyovun «Şərikli çörək» filmi-nin sınaq çəkilişlərində iştirak etməyim xüsusi təkan oldu. Bu filmə təsdiq olunmasam da, bir müddət sonra Arif Babayev məni «Alma almaya bənzər» filminə çəkdi. Bu filmdən sonra kinoya marağım daha da artdı. Və artıq 10-cu sinifdə qərara gəldim ki, kino sahəsinə gedim. Belə də etdim: məktəbi bitirən kimi sənədlərimi Ümumittifaq Dövlət Kinematoqrafiya İnstitutuna verdim.

“Kinematoqrafın əsasını müəllif kinosu təşkil edir”

- Azərbaycan kinosunun dünənini, bu gününü və sabahını, şübhəsiz ki, düşünürsünüz. Bu zaman fikirlərinizdə hansı cizgilər qabarır?

- Azərbaycan kinosu 125 il ərzində şərəfli, böyük bir yol keçib. Bu illər ərzində kino sənətimizin salnaməsi maraqlı, təsirli ekran əsərləri ilə zənginləşib. Təbii ki, bu bizim irsimizdir, bu bizim tariximizdir və biz bunu qorumalıyıq. O ki, qaldı Azərbaycan kinosunun bu gününə, əlbəttə ki, nəsillərin dəyişməsi baş verir, kinomuzda rejissor axınının gəldiyini müşahidə edirik. Bu gün kinematoqrafın dili də plastikası da dəyişib, yeni kino mədəniyyəti formalaşır. Bütün bunlar təbiidir. Ümid edirəm, bu yeni mərhələdə Azərbaycan kinosu öz simasını saxlayacaq və necə ki sevilib, bundan sonra da seviləcək.

- Kinonun bu günündən danışmaq onun inkişafından danışmaq deməkdir. Bəziləri kinomuzun inkişafını sırf milli filmlər çəkməkdə, bəziləri isə dünyəvi filmlər çəkməkdə görür. Sizin fikrinizcə, kino sənətimizin inkişafını təmin edən əsas amil nə ola bilər?

- Mən hesab edirəm ki, kinematoqrafın əsasını müəllif kinosu təşkil edir. Filmin müəllifi rejissordur. Filmin ideyasını, konsepsiyasını düşünüb tapan məhz odur. Amma bazar iqtisadiyyatı dövründə yaşadığımızı da nəzərə almalıyıq. Bu isə o deməkdir ki, kommersiya filmləri də çəkilməlidir. Gəlir gətirən filmlər də öz yerini tutmalıdırlar. Həm müəllif kinosunun, həm kommersiya kinosunun inkişaf etmək hüququ var. Bu zərurətdir. Bu, bütün dünyada belədir.

- Sadəcə, kommersiya kinosu dedikdə zövqləri korlayan film çəkmək anlaşılmamalıdır...

- Mən sizinlə tamamilə razıyam. Kommersiya kinosu da tamaşaçıya vacib ismarışlar ötürməyi bacarmalıdır. Bu, çox vacib bir məsələdir. Məsələn, götürək Amerika kinosunu. Hamımız bilir ki, orda kommersiya filmləri çox istehsal olunur. Və o filmlər bütün kinematoqrafik tələblərə cavab verir. Bununla yanaşı həmin filmlər

yüksək gəlir gətirməyi də bacarırlar. O mənada bizdə «kommersiya filmi» adlandırılan filmlər demək olar ki, heç bir kinematoqrafik tələbə cavab vermir, peşəkarlıqdan çox uzaqdırlar.

Dövr və qəhrəman

- Hər bir dövrün özünün kino qəhrəmanı olur. Ekran simalarını zaman yetişdirir. Bizim dövrün qəhrəmanı kimdir?

- Biz artıq torpaqlarımızı işğaldan azad etmişik. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edib. Bu baxımdan hərbi-vətənpərvərlik mövzusu, ön və arxa cəbhənin qəhrəmanları ekranda üstünlük təşkil etməlidir. Buna xüsusi diqqət ayırmaq lazımdır. Təbii ki, başqa kino qəhrəmanları da olmalıdır. Və onların da simasında tamaşaçılar vətənpərvər, geniş dünyagörüşlü kinopersonajlarla tanış olmalıdırlar. Əsas məqsəd o olmalıdır ki, filmin baş qəhrəmanı tamaşaçılara humanist ideyalar çatdırsın, onlarda katarsis yaratsın. Bu proses mütləq olmalıdır.

- Müasir dövrün tamaşaçısını necə səciyyələndirərsiniz? Onun qəhrəmanı kimdir?

- Bugünkü tamaşaçı çox vaxt bayağı qəhrəmanları seçib-sevir, şou xarakterli şit komediyaların personajlarına daha böyük maraq göstərir, təəssüf ki... Bu təbii ki, çox pisdir. Kinematoqrafın bu gün əsas məqsədlərindən, başlıca vəzifələrindən biri tamaşaçının sevgisini qazana bilən, kinomanın kinopersonajdan nəşə öyrənə biləcəyi qəhrəman yaratmaq-

dır. Bu gün sovet kinematografına tənqidi yanaşan çoxdur. Amma nəzərdən qaçıрмаq olmaz ki, sovet kinosunun, o cümlədən o sistemin içində olmuş Azərbaycan kinosunun qəhrəmanları tamaşaçıların rəğbətini, hətta pərəstişini qazanan simalar olurdu. Müstəqil Azərbaycanın kino sənətinin məqsədi də bu olmalıdır. Lakin bu çox çətin məqsəddir. Hələ ki, ona nail ola bilmirik.

- Maraqlıdır ki, heç vaxt sovet dövləti olmayan dünyanın ən iri kino istehsalçısı Amerikada da məhz həmin illərdə çəkilmiş filmlərlə sonrakı dövrdə çəkilmiş filmlər arasında çox böyük fərq var...

- Bəli, çox böyük fərq var. Köhnə Amerika filmləri daha məzmunlu, daha kinematografikdir. Müasir tamaşaçıların əksəriyyəti köhnə filmlərin texniki cəhətlərinə irad tuturlar. Amma başa düşmək lazımdır ki, o dövrdə kino istehsalı texnikası necə inkişaf etmişdisə, filmlər də o imkanlar çərçivəsində çəkilib. Həm də filmin məğzinə, məzmununa önəm vermək lazımdır, nəinki onun texniki tərəflərinə. Bəli, indiki kinotəsviri asanlaşdıran çəkiliş texnikası ilə o dövrün texnikasını müqayisə etmək mümkün deyil. Eynilə son illərin əksər filmlərinin bədii dəyəri ilə köhnə filmlərin bədii dəyərini müqayisə etmək mümkün olmadığı kimi - texniki imkanlar yüksək səviyyədədir, yaradıcı tapıntılar cüzi dərəcədə.

Dəyərlər

- Yəqin ki, kinorejissor Cəmil Quliyevin də sevimli Azərbaycan filmi var...

- Mənimçün Azərbaycan kinosu Səməd Mərdanovla başlayır. Çünki peşəkar kinomuzun təməl daşı Səməd Mərdanovun filmləridir. Hesab edirəm ki, bizim müəllif kinosu anlayışımızın yaradıcısı da Səməd Mərdanovdur. Onun həm «Kəndlilər», həm «Mavi dənizin sahilində» filmləri peşəkar kinonun ən yaxşı nümunələrindəndir. Buna görə də Səməd Mərdanovun yaradıcılığı mənimçün çox dəyərlidir.

- Festivalların əhəmiyyəti barədə fikrinizi eşitmək maraqlıdır...

- Festivalların önəmi çox böyükdür. Mənim yadıma gəlir, 2000-ci ildən başlayaraq bizim Peşəkar Kinorejissorlar Gildiyası Audiovizual Filmlər Festivalı keçirirdi. Bu festival gənclərin kinoya cəlb olunmasında çox böyük rol oynadı. Bu gün kinematografçı kimi tanıdığımız insanların çoxu məhz həmin festivalda iştirak etdikdən sonra həyatlarını bu sahə ilə bağladılar. O festival gənclərdə kino çəkməyə böyük həvəs yaratmışdı.

Vaxtilə «Şərq-Qərb» festivalımız da var idi. Hər bir festivalın öz yeri, öz əhəmiyyəti var. Ona görə də bu gün Azərbaycan məkanında festivallar coğrafiyasının genişlənməsi şübhəsiz ki, təqdirəlayiq haldır. Bu gün ölkəmizdə Tələbə Gənclər Festivalı, Sənədli Filmlər Festivalı, Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı və s. kino bayramlarının keçirilməsi çox sevindiricidir. Festival hərəkətinin inkişafının kino sənətinin yüksəlişindəki yeri danılmazdır.

Söhbətləşdi: Samirə Behbudqızı

Foto: Elnur Muxtar

NƏCİBƏ HÜSEYNOVA:

“Səsimin ardınca gələn
tərəf-müqabillərim az deyil”

İş elə gətirib ki, əməkdar artist Nəcibə Hüseynovanın yaradıcılıq yolunun böyük bir hissəsi dublyaj sənəti ilə bağlıdır. Filmoqrafiyasında aktrisa kimi iştirak etdiyi “Tənha narın nağılı”, “Bəyin oğurlanması”, “Sizi dünyalar qədər sevirdim” kimi filmlər olsa da, məhz dublyaj sənəti onun yaradıcılığının əsasını təşkil edir.

Aktrisa bu yolun əvvəlinə sırf teatr sevdası ilə qədəm qoyub. Özü də uşaq vaxtı balerina olmaq istəyirmiş. Atası birmənalı şəkildə qızına bu fikri başından çıxarmağı tövsiyə edəndən sonra balet sənətinə marağın yerini dram aktrisalığına həvəs tutub. Bu istəyi də ailədə narazılıqla qarşılanıb. Amma bu dəfə gənc Nəcibə fikrindən dönməyib. İncəsənət İnstitutuna (indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti-red.) qəbul olub Adil İsgəndərovun kursunu bitirəndən sonra Nəcəf bəy Vəzirov adına Lənkəran Dövlət Dram Teatrının truppasında fəaliyyətə başlayıb. Səkkiz il ərzində Oruc Qurbanovun quruluş verdiyi tamaşalarda Azərbaycan və dünya ədiblərinin klassik və müasir əsərlərində fərqli obrazlar canlandıraraq, teatr aktrisası kimi öz dəsti-xəttini yaradıb. Nəcibə xanımın “Oqtay Eloğlu” tamaşasındakı Firəngizi Mehdi Məmmədovun diqqətini cəlb edib və gənc aktrisanı Akademik Milli Dram Teatrında qoyduğu “İblis” tamaşasının yaradıcı heyətinə dəvət edib.

Nəcibə xanımla söhbətimizə incəsənətdəki ilk marağının izi ilə başladıq:

- Dublyaj fəaliyyətinizdə balerina obrazı olmayıb ki? Deyirəm, yəni balerina obrazı dublyaj etmiş olsaydınız, “gözünüzün qurdunu öldürərdiniz”, qismən də olsa...

- Yox...boş şeydi...artıq çox illər keçmişdi. Həm də “gözümün qurdunu” musiqinin müşayiəti altında gimnastika kompozisiyaları ilə məşğul olarkən “öldürmüşdüm”. Sonra İncəsənət İnstitutunda keçdiyimiz rəqs dərslərində də baletə olan həvəsimi müəyyən qədər də olsa ifadə edirdim.

Dublyajda balerina obrazına gəldikdə isə, bir sovet filmi var idi, “Reys 222”. O filmin süjetinin real tarixçəsi Bolşoy teatrın balet artistləri olan ər-arvad Aleksandr Qodunovla Lyudmila Vlasovanın həyatından götürülmüşdü. Amma ekranda onların obrazı idmançı obrazları ilə əvəz edilmişdi. O filmin dublyajında iştirak etmişdim.

Səhnədən ekrana

- Yaradıcılığınızın teatr səhifəsinin kino səhifəsinə keçidinin tarixçəsində hansı məqamlar var?

- 1983-cü ildə kinostudiyanın nəzdində kinoaktyor studiyası açmaq istəyirdilər. Bədii rəhbərimiz Leyla Bədirbəyli idi. Yazıçı Anar da bu studiyanın yaradıcılarından biri idi. Ora gələn kimi məni “Mozalan” satirik telejurnalının süjetlərindən birinə çəkildilər. Sonra da “Tənha narın nağılı” tammetrajlı bədii filminə çəkildim. Kinoaktyor studiyası fəaliyyətini dayandırandan sonra hərəməz bir tərəfə dağılışdıq.

Dublyaj səhifəsi

- Kifayət qədər böyük və qürurverici ənənəsi olan dublyaj sənətimizdən danışanda əsas irad mətnlərin tərcüməsinə aid olur. Yəqin siz də iş prosesində müşahidə edirsiniz bunu. Sətri tərcümələr çoxdur.

- Bəli, sətri tərcümələr, uyğunsuzluqlar çoxdur. Özümüz düzəlişlər edirik. Bütün bunlar dublyaj işinə nəbələdlikdən irəli gəlir. Film dublyajı üçün mətn tərcüməsi fərqli olmalıdır. Kadrların bir-birini əvəzləməsi, vaxt məsələsi nəzərə alınmalıdır. Qiraət üçün edilmiş tərcümədən seçilməlidir. Lakonik olmalıdır. Hərfi tərcümə olmamalıdır. Orijinaldakı sözlərin, ifadələrin qarşılığı tapılmalıdır. Spesifik bir işdir. Ona görə artıq bu işdə püxtələşmiş, dublyaj tərcüməsinin nəbzini tuta bilən çox az sayda tərcüməçilərlə işləyirik. Çünki bu işə bələd olmayan şəxslər üçün dublyaj tərcüməsinin nə demək olduğunu anlamaq çətindir.

Bir də bir məsələ var: bizə qadağalar qoyuldu - bu sözü demək olmaz, o ifadəni işlətmək bizə yaraşmaz. Bu çərçivələr təbii ki, işin keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Bəzi ifadələri daha məqbul şəkildə, bir qism sözlərin ekvivalentini taparaq dublyaj edirik. Müxtəlif dilləri bilən insanlarımız az deyil. Orijinaldakı ifadələrlə dublyajdakı ifadələr arasında uyğunsuzluğu qeyd edən hər bir tamaşaçının iradının cavabında izah vermək olmur.

Həç nə birdən-birə yaranmır. Dublyaj sənətimiz böyük bir yol keçib. Mən kino-studiyadan sonrakı mərhələni nəzərdə tuturam. Kinostudiyada dublyaja cəlb olunanların hamısı yazıçılar, şairlər, yaxud sırf tərcüməçilər, kino prosesinə bələd olan adamlar idi. Kinostudiyanın dublyaj studiyasında işlədiyim illərdə şahidi oldum ki, aktyor o qədər də əziyyət çəkmir. Mətn tərcümə ediləndən sonra redaktə olunur və nizamlayan mütəxəssis tərcüməçi ilə birlikdə redaktə olunmuş mətnin üzərində artıq dublyaj meyarları baxımından işləməyə başlayır. Beləliklə, aktyor üçün çox rahat iş şəraiti yaradılır. Bu isə nəticədə dublyajın yüksək səviyyəsinin reallığa çevrilməsidir. Çünki mətn bütün süzgəclərdən keçib. Rejissora qalırdı müvafiq aktyorları işə cəlb etmək. Sonrakı dövrdə bu işin bütün ağırlığı təcrübəli dublyaj aktyorlarının üzərinə düşdü. AzTV-də də filmlər kinostudiyadakı üsulla dublyaj edilirdi. Orda çalışmağa başlamağım Lauza Rəsulovanın dəvəti ilə olmuşdu. Bir gün mənə zəng edib dedi ki, biz telestudiyada dublyaj redaksiyası açırıq, sizi də burda çalışmağa dəvət edirik. İlk işimiz serial dublyajı oldu. O dublyajda Həmidə Ömərova, Hacı İsmayılov, rəhmətlik Həsən Məmmədov, iştirak etdi. Sonra Eldəniz Rəsulovla mənim öhdəmdə qaldı AzTV-nin dublyaj redaksiyası. Çünki bir neçə tanınmış aktyorumuz gəldi-getdi, nəşə qərar tapmadılar. Günlərin bir günü ANS-dən zəng edib əməkdaşlıq təklif etdilər. 16 il onlarla işlədim. Təbii ki, AzTV bundan narazı idi...

- AzTV və ANS tamamilə fərqli estetikaya malik telekanallar olduğuna görə dublyaj işində də bu fərq özünü göstərməyə bilməzdi. Elə deyilmi?

- Bəli, əlbəttə. Mətnin yazılışında fərq var idi. AzTV kinostudiya üsulu ilə dublyaj edirdi - mətn hissə-hissə fırlanırdı, aktyor məşq edirdi. ANS-də isə kompyuterlə çox sürətlə yazılırdı, səhv olanda da aparatura özü montaj edirdi.

Qeyd etməliyəm ki, dublyaj işinə sonradan gələn aktyorlar arasında püxtələşməyi bacaranlar az deyil.

- Tələbələriniz varmı?

- Kafedra müdirimiz Ənvər Dadaşov institutu təzə bitirəndə mənə bir neçə dəfə səhnə danışığından dərs deməyə dəvət etmişdi. Getmədim, nəşə müəllimliyə həvəsim olmadı. Həm də yadımda oğlan tələbə yoldaşlarımdan gənc müəllimələrə söz atmaları qalmışdı, onların bu davranışı mənə çox pis təsir edirdi. Fikirləşdim ki,

mənə aid də belə münasibət görsəm, özümü çox pis hiss edəcəm. Ona görə pedaqoji fəaliyyət gənc yaşlarımda ağıma batmamışdı. Sonra da həvəsim olmadı. Dublyaj sahəsində məni özünə müəllim sayan aktyorlar, “səsimin ardınca gələn”, yəni təcrübəmdən bəhrələnən tərəf-müqabillərim az deyil. Məxsusi kiminləsə məşğul olmasam da, “üstümüzdə zəhmətiniz çoxdu” minnətdarlığını az adamdan eşitməmişəm. “BakıFilm” də həm də baş rejissor kimi çalışırdım. Bir məqamı qeyd edirəm: elə olub ki, cavan aktyor mənimlə birlikdə hər hansı filmin dublyajına dəvət edilib və görmüşəm ki, o necə həyəcan keçirir, hətta başını qaldıraraq ekrana da baxmır, mətni elə ucdantutma oxuyub gedib, kadrların bəziləri mətnsiz fırlanır. Soruşanda ki, niyə belə edirsən? Dedi, sizin yanınızda özümü toplaya bilmirəm. Bu doğru davranış deyil. Tərəf-müqabilləri eyni hüquqdadırlar. Təcrübəsiz aktyor təcrübəli aktyordan çəkinib işini keyfiyyətsiz yerinə yetirsə bu ümumi nəticəyə də təsir edəcək. Mən gəncliyimdə də bu məsuliyyəti dərk edirdim. Görkəmli aktyorlarla tərəf-müqabili olanda onlara layiq olmağa çalışırdım.

Və yaxud da yazılışda filmin gedişatına aludə olub səhvə yol vermişəm, rejissor isə məni saxlamayıb. Özüm öz səhvimi tutmuşam və rejissora demişəm ki, bu elə bu şəkildə gedəcəkdi, saxlamayacaqdın məni? Cavab verib ki, mən kiməm ki, sizi saxlayım? Deyirəm, dublyaj aktyorunun kimin olmasından asılı olmayaraq hər kəs səhv edə bilər, sən rejissorsan və deməli buna nəzarət edib səhv versiyasının yazılmasına imkan verməməlisən.

Bir də kastingə gələn gənc aktyorlara əsas tövsiyəm dilimizin şirinliyini, melodikliyi, yumşaqlığını, özünəməxsusluğunu qoruyub saxlamaq olur. Buna mütləq böyük diqqət yetirilməlidir. Azərbaycan dilinin əlavə kəlmələrə ehtiyacı yoxdur.

Müəllimlər, örnəklər...

Dublyajda da, səsləndirmədə də teatrda və kinoda olduğu kimi aktyor rolu öz süzgəcindən keçirməlidir. Mən başqa cür dublyaj və səsləndirməni təsəvvür etmirəm. “Get və bax” məşhur sovet filmi var idi. Onun dublyajında qızın bataqlıqda batmaq epizodunu elə səsləndirmişdim ki, içimi çəkə-çəkə danışmağımdan az qala boğulacaqdım. Rəhmətlik Şamil Mahmudbəyov da həmin vaxt studiyada idi, mənə demişdi ki, belə eləmə, səndə can qalmaz ki...

Rollar olub ki, hönkür-hönkür ağlamışam. Rollar olub ki, gülməyimi saxlaya bilmədiyimçün demişəm ki, üzr istəyirəm, saxlayın, qoyun gülüm qurtarım, davam edərək.

“Annem” filminin dublyajında elə hönkürdüm ki, səs rejissoru pultu qoyub içəri daxil oldu, məni qucaqlayıb dedi ki, məni də ağlatdınız.

Səsləndirdiyim Azərbaycan filmlərindəki obrazlara da çox məsuliyyətlə yanaşmışam. Hətta deyərdim ki, burda 50/50-dir - ekranda görünən başqa aktrisa olsa da, ona nəfəs verib canlandıran, danışdıran mənim səsimdir.

- Səhnə danışığı müəlliminiz kim olub, Nəcibə xanım?

- Mənim səhnə danışığı müəllimim gözəl aktyor, təkrarsız qiraət ustası, əvəzsiz səs sahibi Müxlis Cənizadə olub. Çox heyf ki, xəstəlik onu bizim aramızdan tez apardı. Ondan sonra bizə başqa bir dəyərli səs sahibi və gözəl sənətkar Həsən Əbluc dərs deməyə başladı. Təəssüf ki, Həsən Əbluc da dünyasını tez dəyişdi. Səhnə danışığı

müəllimimizin daha biri də məxməri səs sahibi Həsənağa Salayev olub. Görün, necə gözəl, böyük sənətkarlardan öyrənmişik bu sənətin sirlərini...

- Bu işə yeni başlayanda dublyaj aktrisalarından kimisə özünüə örnək seçmişdiniz?

- Nəinki aktrisaların, aktyorların da fəaliyyətini, yaradıcılığını diqqətlə izləyirdim. Kinostudiyada o vaxt dublyajda ən çox iştirak edən Əminə Yusifqızı idi. Həmçinin Amalya Pənahova, Xuraman Hacıyeva da dublyaja cəlb olunurdular. Hər birinin fəaliyyəti çox maraqlı olduğu üçün örnək olası cəhətləri az deyildi.

Kinomuzda qadın obrazı

- Azərbaycan kinosunda qadın obrazı əksər hallarda bayağı, xaraktersiz obrazlarla məhdudlaşır. Sizin həm xanım və həm də aktrisa olaraq bu mövzuya münasibətiniz çox maraqlıdır.

- Mənim buna münasibətim çox pisdır. Serial və bədii film çəkilişlərinə dəvətlər olur. İmtina edirəm. Çünki bilirəm ki, ssenariçilər xaraktersiz bir ev xanımı obrazından başqa mən yaşda aktrisa üçün heç bir rol yazmırlar. Yeganə olaraq "Bir ailəm var" serialına çəkilmişdim. Ordakı ana obrazı tam fərqli idi. Təkəbbürlü bir qadın idi. Amma həyat ona yaxşı bir dərs verir sonda. Belə rolum heç olmamışdı. Davranışı, qızı ilə münasibətləri stereotiplərdən çox uzaq idi.

Kino simamız

- Nəcibə xanım, kinoaktrisa və dublyaj ustası kimi kino sənətimizin inkişafı yoluna qədəm qoymağımızın mümkünlüyü barədə hansı qənaətləriniz var?

- Yaxşı, maraqlı ssenari və o ssenarini korlamayan rejissor olmalıdır. Cavanlar arasında elə rejissorlar var ki, dünyaya çıxmağı bacarıb. Bizə vaxt lazımdı. Sıçrayış edə bilmərik. Tədricən inkişaf etdirməliyik kino sənətimizi. Yaxşı ki, dünya kino meydanında tələbatın məhz nəyə olduğunu bilən rejissorlarımız yetişib. Əlbəttə, əsas məqsəd və meyar dünyaya uyğunlaşmaq olmamalıdı. Simamızı saxlayaraq dünya ekranına çıxmalıyıq. Məsələn, İran, Türkiyə kinematografçıları kimi... Kino sənətinin inkişafına yol açan "qapılardan" biri də festivallardır. Kinofestivallarımızın sayı nə qədər çox, məzmunu nə qədər rəngarəng olsa, bir o qədər yaxşı olar.

Ən sevdikləri...

- Nəcibə Hüseynovanın sevimli Azərbaycan filmi...?

- Mənim üçün hansısa bir filmi ayırmaq çətindi. "Arşın mal alan" filminin birinci versiyasına dönə-dönə baxmaqdan yorulmuram. O filmin ruhu tamam başqadı. "Mehman" filmi çox xoşuma gəlir; Rza Təhmasibin Qaloşlu adamı mükəmməldir: "Axırını aşırım", "Dəli Kür" filmlərini çox sevirəm. Bu filmlərdə çox gözəl aktyor ifaları, bitkin rejissor işləri var.

Söhbətləşdi: Samirə Behbudqızı

Foto: Elnur Muxtar

ELÇİN MUSAOĞLU:

“Sinemaya “ağ əlcəklərlə”
yanaşmaq lazımdır”

Yolunda teatr çığırı da olan kino adamlarından daha biri Elçin Musaoğludur. Həm də yalnız ona görə yox ki, ixtisasca teatr rejissorudur.

Diplom tamaşası olan “Varşava melodiyası”ndan savayı Gənc Tamaşaçıları Teatrında J.Koktonun “İnsan səsi” əsərinə fərqli yanaşmada, məsələn, telefon aparatından istifadə etmədən quruluş verib. Uşaqlıqdan belə olduğunu, hamının elədiyi şeyi etməyi sevmədiyini və bunu yetirmələrinə də aşılacağını deyir: “Əsas formadır, forma özünəməxsus olmalıdır, məzmun isə özü öz yerini tutacaq”.

- Elçin müəllim, tamaşalarınızda kino elementləri yəqin ki var idi, elədir?

- Bəli. Dəyər verdim kino və teatr rejissorlarından biri İncmar Berqmandı. Onun belə bir fikri var ki, hər bir səhnənin bir və ya bir neçə magik nöqtəsi olur və ya ümumiyyətlə olmaya da bilər. O nöqtəni tapmaq lazımdır. Nədir o magik nöqtə? O magik nöqtədə aktyorun oyunu, dialoqu tamaşaçıya daha dolğun ötürülür. Düşünürəm ki, elmdə olduğu kimi incəsənətdə də bütün yeniliklər hamıya məxsusdur. Çünki bu gün sənin etdiyin səndən əvvəlkilərin ötürdükleri üzərində qurulur.

Nağılbaz kinoman

- Elçin Musaoğlunun “kino və mən” rakursunda nələr var?

- Mənim uşaqlıqdan sinemaya böyük həvəsim, sevgim olub. 3-4-cü siniflərdə oxuduğum vaxtlardan başlayaraq film seyr etməkdən doymurdum. Üstəlik də mən nağıllar oxumağı çox xoşlayırdım. Nağıl demişkən, bir gün Eynşteynə dostlarından biri deyir ki, istəyirəm ki, uşağım ağıllı olsun, o da cavabda “verin nağıl oxusun” deyir. Dostu deyir ki, istəyirəm, mənim uşağım çox ağıllı olsun. Eynşteyn yenə deyir ki, verin nağıl oxusun. Valideyn deyir, yox e, mən istəyirəm ki, uşağım Eynşteyn olsun. Eynşteyn yenə deyir ki, verin nağıl oxusun. Mən bunu təbii ki, sonralar bildim - nağıllarda fantaziya çox olduğuna görə, amma bəlkə də fantaziya deyil, onların hamısı həqiqətdi, təxəyyüldə, təsəvvürdə sərhəd qoymur, azad düşünməyə çox geniş imkan yaradır. Məsələn, yoldaşlarım nə barədəsə danışanda müəyyən məqamda dirənib qalırdılarsa, məndə bu yox idi. Onlar da deyirdilər ki, sən uydurursan. Amma mən uydurmurdum, danışdıqlarımın hamısına inanırdım. Hekayəçiliyim, yazıçılığım oradan gəlir, buna görə də ssenarilərimi özüm yazıram.

Badamdar qəsəbəsində böyümüşəm. O vaxt ora balaca bir kənd kimi idi. Qəsəbədəki məktəbin həyətində gedirdim, özü də mütləq tək olmalıydım, ən çox baxdığım macəra filmlərindən səhnəciklər oynayırdım; canini də özüm canlandırırdım, müstəntiqi də, onların arasında dialoqlar da qururdum. İndi bunları xatırlayanda məni gülmək tutur. Bəlkə də nə vaxtsa bu xatirələri filmə çevirəcəm. Yarım saat,

ya bir saat mütləq bu məşğuliyyətə vaxt ayırırdım və ora heç kimi buraxmırdım. Əlbəttə ki, yoldaşlarımla da oynayırdım, bununsuz mümkün deyil. Amma belə bir fikir də var ki, yaradıcı adamlar tək qalması xoşlayırlar. Görünür, mən məktəbin həyətində “çəkdiyim” filmlərdən epizodları təkbaşına oynayanda artıq bu tələbat özünü göstərirmiş.

Məncə, biz hələ dünyaya gəlməmiş peşəimiz müəyyənleşir. Heç nə elə-belə deyil. Ağılın kəsəndən bilmişəm ki, kinorejissor olacam.

Atam tarix professoru idi. Və ümid edirdi ki, mən də tarixçi olacam. 10-cu sinfi bitirəndə atama dedim ki, mən tarixçi olmaq istəmirəm. Soruşdu ki, bəs kim olmaq istəyirsən? Dedim, rejissor. Dedi, axı bizim yaxın ətrafda rejissor yoxdu, hardan ağına gəlib bu fikir? Dedim, uşaqlıqdandı bu maraq, sadəcə içimdə saxlayırdım. Beləcə, İncəsənət İnstitutuna (indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti-red.) imtahan verdim, çox normal da qəbul oldum.

Müəllimdən imtina...

- İlk baxdığınız film hansı idi?

- Xatırlamıram. Doqquzuncu sinifdə Tarkovskinin "Stalker" filmindən aldığım təəssürat yadımda qalıb. Birdən-birə hiss elədim ki, məni bir sehr götürdü. Birinci musiqi götürdü, bildiyiniz kimi Eduard Artemyev o filmə "Bayatı-Şiraz"-dan istifadə edib, sonra görüntü, rəng, aktyor oyunu və kameranın hərəkəti. Bir də gördüm ki, sirli bir aləmə, hala düşdüm. Meditasiya edərkən baş verən hal. Sonralar Azad Mirzəcanzadə haqqında film çəkəndə Azad müəllim demişdi ki, bir simfonik konsertdən sonra başım ağrıyırdı və anlamışdım ki, mən bu musiqini başa düşmürəm, ona görə başım ağrıyır. Və klassik musiqini öyrənməyə başlayıb. Mən də "Stalker"-ə baxandan sonra Tarkovski ilə bağlı ədəbiyyatı oxumağa başladım. Tapmaq çətin idi. Çünki Tarkovski ilə bağlı hər şeyi gizlədirdilər. Filmlərinin "açarlarını" əldə etməyə çalışırdım. "Açar" yoxdu əslində, sırf ruhi bir haldır. Kino rejissorluğuna, kino sənətinə aid ilk oxuduğum bəlkə də elə Tarkovski ilə bağlı ədəbiyyat olub.

- İncəsənət İnstitutunda kimin kursunda təhsil aldınız?

- Bizim İncəsənət İnstitutunda o vaxt kino rejissorluğu tədris edilmirdi. Ona görə teatr rejissorluğu fakültəsində təhsil aldım.

Mən instituta daxil olanda 1983-cü il idi. Kursumuzun rəhbəri Elmira Şabanova oldu. Elmira xanım çox yaxşı pedaqoqdu. Enerjili idi, bizə münasibəti çox yaxşı idi. İllər sonra Moskvada Teatr İnstitutunda oxuyanda gördüm ki, Elmira xanım bizə ordaki iş üsuluna əsasən dərs keçirmiş. Sonralar özüm də müəllimlik edəndə bu üsulla işləyirdim. Buna görə Elmira xanıma ayrıca "sağ ol" düşür. Biz üç nəfər idik kursda - Mehriban Ələkbərzadə, mən, bir də İbrahim adlı bir oğlan, soyadını unutmuşam, o rejissorluqla məşğul deyil. İki il Elmira Şabanovanın kursunda oxuyandan sonra əsgərliyə getdim. Qayıdandan sonra demək olar ki, müəllimsiz oxudum. Çünki müəllimimdən rəsmi şəkildə imtina etdim. Özünə də dedim ki, incimə, sən yaxşı insansan, amma mənim müəllimim deyilsən.

Aydın Talıbzadəni özümə müəllim sayıram. Elçin Məmmədovun mənim formalaşmağımda rolulub. Bir də Əsrəf İbrahimov. Bupedaqoqlarla ünsiyyət çox şey verib mənə. Dördüncü kursu bitirəndən sonra ali məktəblər arasındakı müqaviləyə əsasən ən yaxşı iki tələbədən biri kimi Rusiya Teatr İnstitutuna göndərildim. Təhsilimi başa vurandan sonra Bakıya qayıdıb diplom tamaşasını Dövlət Gənclər Teatrında hazırladım. Rəhmətlik Hüseynağa Atakişiyev çox yaxşı insan idi, şərait yaratdı, tamaşanı hazırladım. Seçdiyim əsər Zorinin “Varşava melodiyası” əsəri idi.

- Keçmiş bakılı Leonid Zorin...

- Bəli... Həsənağa Turabov tamaşanı qəbul edən komissiyanın rəhbəri idi. Tamaşa xoşuna gəlmişdi, məni “Azdrama”da işləməyə dəvət elədi. Dedim, mən kino ilə məşğul olmaq istəyirəm. Soruşdu, niyə kino? Dedim, uşaqlıq arzumdu.

Seçimi yəqinləşdirən yuxu

- Beləliklə, təhsilinizi bitirib kino ilə üz-üzə qaldınız...

- Bəli, gəldim kinostudiyaya. Amma burdakı iş prinsipi məni qane etmədi. Qəribə bir inersiya vardı. Bir müddət başqa bir studiyada çalışdım, uzun müddət işsiz qaldım, sonra Türkiyəyə getdim və nəhayətdə televiziya üz tutdum. “Telefilm”in rəhbəri rəhmətlik Nazim Abbas da müəllimim adlandırıla biləcəyim şəxsiyyətlərdəndi - onun işə, sənətə, gənclərə münasibəti böyük örnək idi. Həmin dövr son dərəcə maddi sıxıntılar dövrü idi. Hətta bu peşəni seçməyimə peşman olmağa başlamışdım. Və bir gecə belə bir yuxu gördüm: Üstü parça ilə örtülmüş məcməyini qarşıma tutub soruşurlar: “Götürürsən?”. Mən də soruşuram ki, baxmaq olar içində nə var? Səs deyir ki, yox, olmaz. Mən düşünmədən məcməyini götürürəm. Səhər ayılıanda artıq hər şeyi anladım - mən bu sənəti bütün çətinlikləri və sevincləri ilə bir yerdə seçmişdim. Olsun...

- Azərbaycan kinosunun dünəni, bu günü və sabahı necə görünür?

- Ən çətin sual... Kinomuzun dünənə aid deyə bilərəm ki, vaxtında böyük işlər görən kinematoqrafçılarımız olub. Allah hamısına rəhmət eləsin. Sinemamızın bu günündən danışsaq gənclərin potensialına inanıram. Ən azı öz yetirmələrimə inanıram. Amma onları başlı-başına buraxıb “get film çek və bu film istehsalə sərf edilən məbləği qaytarsın” deməklə kinomuz inkişaf etməyəcək.

“Dost olun, ədalətli olun, qeybətdən uzaq olun”

- İnkişafa aparan yolu necə görürsünüz?

- Bir az əvvəl dediyim kimi həmişə əminliklə bilmişəm ki, film çəkəcəm. Vaxt keçdikcə anlamışam ki, bu çox çətin peşədi. Sinema kiçik ölkələrin peşəsi deyil. Böyük ölkələrin peşəsidir. SSRİ-nin vaxtında görürsünüz necə inkişaf etmişdi kino? Çünki böyük bir dövlət idi. Bu boyda kinostudiyanı (söhbətimiz C.Cabbarlı ad. “Azərbaycan-film” kinostudiyasında yerləşən Peşəkar Kinorejissorlar Gildiyasında oldu – red.) indi tikmək olar? Mümkün deyil. Sovetin ideologiyası imkan vermişdi ki, belə bir nəhəng bina inşa edilsin, yüzlərlə işçisi olsun. Bu gün kinostudiyadan düzgün istifadə metodları düşünlümdür. Buranı kino mərkəzinə çevirmək olar. Uşaqlar üçün

kino evi yaratmaq olar. Hansısa populyar filmin pavilyonunu yaratmaq, şou-tamaşa hazırlamaq olar. Bir çox ölkələrdə kinomuzeylər mövcuddur. Bir çox sənətkarların mükafatları, arxiv sənədləri o muzeydə sərgilənir. Bir sözlə, kino ilə bağlı nə varsa bu binada cəmləşdirmək olar. Bağlamaq, dağıtmaq deyil, qurmaq və yaratmaq zamanıdır. Sadəcə, düzgün istifadə edilməlidir. Məsələn, 2017-ci ildə “Gənc sinemaçı-lar” klubu yaratmışdıq, sağ olsun, o vaxtkı direktor Müşfiq Hətəmov hər cür şərait yaratmışdı, bütün cavanlarla kinostudiyanın binasına yığışdıq. Məqsədimiz o idi ki, gənc kinematoqrafçılar bir yerə toplaşsın öz ideyalarını, fikirlərini bölüşsün. Və hər şeydən də önəmli olan sinema atmosferini yaratmaq idi. Gənclərə bir-birilə dost olmağı, paylaşmağı aşılayırdım. Həmişəyə çıxıb qeyd edirəm ki, sovet dönmündə yaradıcı adamları bir-birilə düşmən etmək sistemin əsas işlərindən biri idi. Kinostudiya təzə gələndə bir gün buranın çayxanasına getdim, mənə dedilər ki, burda iki rejissor yan-yanə oturub çay içmir. Axı niyə? O vaxt çox qərribə gəlirdi bunlar mənə. Fikrimcə, hər bir rejissorun öz yolu, öz kimliyi var. İstəsə də adam özündən uzaq gedə bilməyəcək ki. Nə isə,, Beləliklə, klubda gənclər öz ideyalarını təqdim edirdilər. Bu ideyaların ssenariyə çevrilməsində bütün klub üzvlərinin səyi olurdu. Sonda səsvermə yolu ilə qalib ssenariləri seçirdik. Çox maraqlısı o idi ki, gənclərdən hər biri başqasının ssenarisini, daha yaxşı olanı seçirdi. Bu mənə çox sevindirirdi. Bizim klubun yazılmayan qanunları var: Hamıya və hər şeyə sayqı; Ədalət hər şeydən üstündür; Paylaş, paylaşıqca çoxalırsan və s. Dörd qısametraj film ssenarisi seçilib təqdim edildi Mədəniyyət Nazirliyinə, nazirlik də bu ssenarilər üzrə film çəkməsinə zəruri vəsaiti yubanmadan, məbləği əskiltmədən ayırdı. Bütün bunları ona görə edirdim ki, müxtəlif ölkələrdə tez-tez münisflər heyətində olduğum kinofestivallarda Azərbaycan filmi, yeni Azərbaycan kinosu, yaşı 35-ə qədər olan gənc kinorejissorlarımız gözə dəymirdi. Bu mənə çox üzürdü. İndi dünyada Azərbaycanı təmsil edən gənc kinematoqrafçıların sorağını eşidəndə çox sevinirəm; əksəriyyəti “Gənc sinemaçılar” klubunun yetirmələridir. Təəssüf ki, klub lazımı diqqət olmadığından laboratoriya kimi fəaliyyətini dayandırdı. Otağı əlimizdən aldılar. 200-ə yaxın otağı olan kinostudiyada bizə otaq tapılmadı. “Gənc sinemaçılar” klubunun mövcud olması kimlərisə rahatsız etdiyini çoxdan bilirdim. Halbuki, belə kollektiv-

lərin, birliklərin yaşaması yaradıcı prosesin canlanmasının təminatçısıdır. Klubu yox etmək mümkün deyil ki. Bizim birliyimiz əqidə birliyi və biz mövcud olacağıq yarananın izni ilə...

“Popkorn yeyə-yeyə...”

- Sizin fikrinizcə, bu günün kinoqəhrəmanı kimdir?

- Qəhrəman əsgər. Qalib əsgər.

- Yəqin ki, bu mövzuda nəşə çəkəcəksiniz...

- Yəqin ki... Amma təbii ki, fərqli bir yanaşma olacaq. Həm də düşünürəm ki, bir müddət vaxt keçməlidir, bütün həqiqətlər öz yerini tutmalıdır ki, onların ekran təcəssümü inandırıcı olsun.

- Bu günün tamaşaçısı barədə hansı qənaətləriniz var? Siz ondan razısınız-mı? O sizdən razıdır-mı?

- Əslində tamaşaçı həmişə haqlıdır. Tamaşaçı kinodan nə gözlədiyini yaxşı bilir. Görünür, biz onların gözləntilərini doğrultmuruk. Bir də sinema mədəniyyəti uşaq vaxtdan aşılmalıdır. Mən, məsələn, popkornu yeyə-yeyə filmə baxmağı anlamıram. Dəyərlərin dəyişdiyi dünyada tərzlərin də dəyişdiyini anlayıram. Kino zalında işıqları niyə söndürürlər? Bu təkcə ekranda təsvirlərin görünməsi üçün deyil. Işıqların sönməsi ekranla, ekranda baş verənlə təkbətək, başbaşa qalmaq anlamındadır həm də.

- Sevimli Azərbaycan filminiz varmı, Elçin müəllim?

- Uşaq vaxtı “Yeddi oğul istərəm”, “Bir qalanın sirri” filmlərini çox sevirdim. Bu filmlərin böyük rolu olub dünyagörüşümün formalaşmasında. Arif Babayevin filmlərinin əksəriyyətini çox sevirəm. Xüsusilə “Gün keçdi” filmi mənim üçün çox maraqlıdır. Poetik filmidir. Və Arif Babayevdə bu çox yaxşı alınmışdı. Onun özü bir şəxsiyyət, bir obraz kimi də çox maraqlıdır. “Telefilm”də indiyə qədər onun haqqında danışırlar. Bu söhbətləri dinlədikcə məndə belə bir məcazi təsəvvür yarandı ki, sinemaya “ağ əlcəklərlə” yanaşmaq lazımdır. Drezden kitabxanasında “Dədə Qorqud”un nüsxəsini gözdən keçirmək, əlimizdə tutmaq üçün bizə ağ əlcəklər vermişdilər.

- Bir çox kinofestivalların iştirakçısı və münisflərindən biri kimi kino sənəti, kino sənayesi üçün festivalların əhəmiyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Festivalların əhəmiyyəti çox önəmlidir. Sinemanın inkişafının yubanması festival hərəkətinin çox zəif olması ilə də birbaşa bağlıdır.

Söhbətləşdi: Samirə Behbudqızı

13 BAKI
BEYNƏLXALQ
QISA FİLMLƏR
FESTİVALININ
QONAQLARI

Ölkənin peşəkar nəşrlərindən olan "Fokus" analitik kino jurnalı XIII Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı çərçivəsində gürcü kinorejissoru, ssenarist və prodüser Georgi Ovaşvilidən eksklüziv müsahibə alıb. Kinoşünas Aygün Aslanlının müsahibəsi jurnalın 12-ci nömrəsində (iyun, 2023) dərc edilib. Xatırladıq ki, dünyanın nüfuzlu kino festivallarında uğur qazanan tanınmış rejissor Festivalın beynəlxalq müsabiqə bölməsinin münisflər heyətinə rəhbərlik edirdi.

GEORGI OVAŞVİLİ:

“Dünyaya şəxsən özünün,
öz xalqının ağrısını
göstərmək lazımdı”

Müsaibimiz gürcü rejissoru, ssenarist və prodüser, “Qarğıdalı adası”, “O biri sahildən”, “Xibula” kimi filmlərin müəllifi Georgi Ovaşvilidir.

– Gürcü-abxaz münaqişəsindən bəhs edən trilogiyanızdan iki filmə: “O biri sahildən” və “Qarğıdalı adası”na baxmışam, “Xibula” haqqında isə oxumuşam. Bu trilogiyada toxunduğunuz mövzular bizim üçün də aktualdır. Müharibə də, idarəetmədən əl çəkib əyalətə gedən prezident mövzusu da. Mən söhbətimizə “Qarğıdalı adası” və “O biri sahildən” filmləri fonunda müharibə mövzusu ilə başlamaq istəyirdim. Köhnə bir müsahibənizdə gürcü cəmiyyətində abxaz-gürcü münaqişəsindən danışanda pasifizmin yaxşı qəbul olunmadığını demisiniz. Bəs indi bu məsələ ilə bağlı vəziyyət necədir?

– Təbii ki, problem qalır, amma dünya tədricən dəyişir. Bunu nə mənada deyirəm? Təxminən 30 il əvvəl bu münaqişələr başlayanda hər yerdə olduğu kimi, bizdə də kənardan provokasiya olmuşdu. Keçmiş SSRİ-nin ərazisində baş verən

“O biri sahildən”, rejissor G.Ovaşvili

etnomünaqişələr heç yerdə öz-özünə başlamayıb. Vaxtilə, yəni Sovet İttifaqı qurulanda belə bir siyasət vardı. İmperiyanın bir parçası olan ölkələrdə həmişə elə bir mexanizm qurulurdu ki, əgər birdən nəşə onların istədiyi kimi getməsə, vəziyyətə nəzarət etmək asan olsun. Bu, Stalinin sistemi idi. Buna görə də müxtəlif respublikaların ərazilərində avtonom respublikalar və ya avtonom vilayətlər yaradılırdı. Bunu necə əsaslandırırdılar? Deyirdilər ki, milli azlıqlar həmin ərazilərdə kompakt şəkildə yaşayır və onlar üçün nəşə qurmaq lazımdır. Amma vaxtı çatanda bu mexanizm asanlıqla saatlı bomba kimi işə salındı. Məsələn, Gürcüstan müstəqilliyini elan edən kimi dərhal münaqişələr başladı. Dedilər ki, əgər siz müstəqillik istəyirsinizsə,

biz də müstəqillik istəyirik, hamı müstəqillik istəyir və s. və i.ə. Əvəzində nə aldıq? Yeni dövlətlərin parçalanmasını. Azərbaycanda da belə oldu, Gürcüstanda da, Moldovada da və s. Həmin silahlı münaqişələrdən sonra biz faktiki olaraq o əraziləri və indi Cənubi Osetiya adlanan əraziləri itirdik. Təbii ki, o dövrdə bu problem çox kəskin, çox aktual idi. Amma bilirsiniz ki, Azərbaycandan fərqli olaraq, Gürcüstandakı münaqişələr, necə deyərlər, donduruldu; bütün bu illər ərzində onlara aksent edilməməsi ilə bağlı bir siyasət vardı. Məsələn, son illər biz bu məsələlərlə bağlı heç bir prioritet fikir eşitmirik. Əgər məsələ aktiv deyilsə, daim gündəmdə saxlanmırsa, belə bir ideologiya yoxdursa, yeni nəsil də bu ruhda olmur, “ölkə birləşdirilməlidir”, “vahid olmalıdır”, “oralar da bizim ölkəmizdir” kimi fikirlərlə yaşamır. Bu gün Gürcüstanda, Abxaziyada, Osetiyada yeni nəsil artıq bunu anlamır, onlar üçün fərqi yoxdur. Ona görə də uzun illərdir ki, bu məsələlər ikinci, üçüncü plana keçib, aktual deyil və belə davam etsə, bəlkə də, sabahın nəsli üçün tamamilə yad bir məsələ olacaq. Deyəcəklər ki, Abxaziya nədir, nəyimizə lazımdır və s.

– Bəs konkret sizin üçün bu məsələlər hələ aktualdır?

– Mən bilirəm ki, hər ölkə, hər dövlət, hər xalq üçün dövlətçiliyin təməli – milli bütövlük, vahid ölkədir. Başa düşürsünüz, əgər təhtəlsüurunuzda kiminsə gəlib sizin bir otağınızı, ya da həyatınızın hansısa bir hissəsini əlinizdən aldığı ilə bağlı bir iz varsa, ola bilər ki, siz heç xatırlamırsınız, amma o işləyir, nəyinsə düz olmadığı, səndən qoparıldığı hissi qalır. Kimin qopardığını da hamımız çox yaxşı bilirik. Bunu edənlər nə abxazlardır, nə də osetinlər. Hər şey sizdə necə təhrik olunubsa, bizdə də elə təhrik olunub. Ancaq sizin vəziyyətiniz indi daha yaxşıdır. O mənada ki, şüurunuzda dövlətinizin varlığına inam möhkəmlənib. Bu çox vacibdir. Dövlət öz ərazi məsələlərini həll edə bilməyəndə ona olan ümidi, inamı itirirsən, “Biz kimik?”, “Bu necə dövlətdir?”, “Öz daxili problemlərimizi necə həll edə bilərik?” kimi suallar yaranır.

– Sizcə, biz müharibə haqqında necə filmlər çəkməliyik ki, başqalarına, bu barədə heç nə bilməyənlərə də maraqlı olsun?

– Düşünürəm ki, bunun düsturu çox sadədir. Əgər film, ya da rejissor bəri başdan tərəf tutursa, bu, qətiyyənlə maraqlı deyil. Rejissor filmində hadisələrlə arasına məsafə qoymağı bacarmalıdır, tərəf yox, obyektiv nəqlədən olmalıdır. Yəni mövzuya

“Qarğıdalı adası”, rejissor G.Ovaşvili

"O biri sahildən", rejissor G.Ovaşvili

daxildən yox, xaricdən baxmalıdır. Bu o deməkdir ki, mən buradan oraya, ya da oradan buraya baxmıram, kənardan baxıram. Ancaq bu halda mövzu maraqlı olacaq. Lap əvvəldən tendensiya ilə ayaqlaşmağa çalışsa – fərqi yoxdur, bunu qalib tərəf edir, ya da məğlub tərəf – yaratdığı heç nə olur və heç kimə maraqlı görünmür. Bilirsiniz, mən həmişə çalışmışam ki, tərəf olmayım. Bu mənim üçün hər zaman əsas prinsip olub. Bilmirəm məndə necə alınıb, amma, həqiqətən, ürəyimdə özümü heç bir tərəfdə hiss etməmişəm, çünki hər iki tərəf mənə çox yaxın, doğma idi. Mən müharibənin insanlara nələr etdiyindən danışmaq istəyirdim. Onların hansı tərəfdən olduğu vacib deyil, nəticə hamı üçün eynidir. Buna görə də filmlərim haqqında xoşagəlməz rəylər olurdu. Gürcülər tez-tez məni satqın adlandırırdılar, çünki filmlərimdə pis gürcülər və yaxşı abxazlar da vardı. Amma bir halda ki onlar bu barədə danışdırlar, deməli, filmlərim onlara maraqlı idi. Odur ki film yalnız bir tərəfin mövqeyini ifadə edəndə, bir tərəfin əhvali-ruhiyyəsini göstərəndə, suallara ancaq bir tərəfdən cavab verəndə – hansı tərəf olursa olsun, fərqi yoxdur, belə film heç kimə lazım deyil.

– Necə fikirləşirsiniz, ümumiyyətlə, sənət adamının tərəf tutmağa haqqı yoxdur? O da insandır axı.

– Mən bilmirəm buna "haqqı olmaq", ya da "haqqı olmamaq" demək olar, ya yox?! Hamımız insanıq və bu haqqı bizə kimsə verə, ya da əlimizdən ala bilməz.

– "Qarğıdalı adası"ndakı qoca da, "O biri sahildən" filminin qəhrəmanı Tedo da gec-tez realılıqla üz-üzə qalırlar: adanı su yuyur, Tedo zürafələri seçir. Bu o deməkdir ki, onlar reallığa məğlub olurlar?

– Yox, bu, qətiyyəən şəxsən onların məğlubiyyəti demək deyil. Onlar nəyisə davam etdirirlər və o şeyi axıra çatdırma bilməyəndə başqası götürüb davam etdirəcək. İnsanlar kimi, bəşəriyyət kimi. Biz heç nəyi başlamağa, ya da bitirməyə qadir deyilik. Biz bu həyatın müəyyən bir parçasıyıq və ona öz töhfəmizi verib irəli ötürməliyik. Mənim qəhrəmanlarım məhz estafeti başqalarına ötürürlər.

– Yəni demək istəyirsiniz ki, ümidi itirmək lazım deyil? “O biri sahildən” filminin finalında rəqs səhnəsi və sonra zürafələr peyda olanda mən dərin ümitsizlik hiss elədim.

– Mən düşünürəm ki, orada hələ bir az ümid var. Yaxşı şeylərin hələ davam etdiyinə, bitmədiyinə ümid... Məsələn, Tedonun sonu dostu kimi olmur. Çünki Tedo o zürafələri, şirləri dostu kimi yox, başqa cür görür, o xülyanı başqa cür davam etdirir.

– Yeri gəlmişkən, Tedonu oynayan uşaq mənə zahirən Elem Klimovun “Gəl və gör” filminin uşaq qəhrəmanını xatırlatdı.

– Bu fikri bir neçə dəfə eşitmişəm. Təəssüf ki, mən hələ o filmə baxmamışam.

– Niyə Tedo roluna xüsusi uşaq seçmişdiniz?

– Mən konkret necə uşaq seçəcəyimi bilmirdim. Ümumiyyətlə, aktyor axtaranda konkret kimi axtardığımı bilmirəm. Kimi axtarmadığımı bilirəm və onu görəndə kimi deyirəm ki, yox, bu, bizlik deyil. Ona görə də mənim kastinqlərimdə bu, həmişə problemə çevrilir. Kastinq assistentlərim həmişə soruşurlar ki, kimi axtaracağımızı bizə təsvir, ya da izah edə bilərsiniz? Deyirəm ki, bilmirəm, sadəcə, axtarın

“Xibula”, rejissor G.Ovaşvili

“Xibula”, rejissor G.Ovaşvili

və qeyri-adi bir şey tapın. Təbii ki, onlar da, mən də həmin anda bu “qeyri-adi”nin nə olduğunu anlamırıq. Bu, konkret bir şey deyil. Sonra birdən kimisə görürsən və başa düşürsən ki, məhz onu axtarırdın. Bu, sevgi kimidir. Kimi axtardığımı bilmirsən, birdən kimisə görürsən və “odur” deyirsən.

– Bu, İlyas Salmana da aiddir? O, Türkiyədə ictimai mənada son dərəcə aktiv insandır. Amma kinoda onu daha çox kommersiya filmlərində və sadəlovh rollarda çəkiblər. İlyas Salman nə ilə diqqətinizi cəlb etdi?

– Onu təsadüfən, dostum Rəis Çelikin “Lal gecə” filmində görmüşdüm; orada baş rolu oynayırdı. Mən filmə Avstraliyada jüri üzvü olduğum festivalda baxmışdım və məndə dərin təəssürat yaratmışdı. Filmin özü də, o insan da. “Lal gecə” hadisələri bir gecədə cərəyan edən dramdır. İlyas orada inanılmaz oynayır. Mən “Qarğıdalı adası”nın əsas qəhrəmanını çox axtarmışdım – müxtəlif ölkələrdə müxtəlif aktyorlara baxmışdım. Sonra birdən İlyas Salmanı xatırladım. Rəis Çelikle danışdım, məni İlyasla tanış elədi.

– “Xibula” filmində də Qamsaxur-diya rolunu iranlı aktyor oynayır. Bildiyim qədər, bu, gürcü tamaşaçıları tərəfindən yaxşı qarşılanmayıb. Azərbaycanda da başqa ölkələrdən aktyor dəvət olunması, demək olar ki, hər zaman, əsasən də yerli aktyorlar arasında narazılıqla qarşılanır.

– Mən heç vaxt aktyoru milliyyətinə görə seçmirəm. Aktyorun gürcü, rus, ya da hansısa başqa millətdən olub-olmayacağının mənim üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Mən, sadəcə, mənə lazım olan aktyoru axtarıram və birdən məlum olur ki, mənə lazım olan aktyor Türkiyədə, ya da İranda var və s. “Xibula” filmindən sonra məni çox tənqid etmişdilər. Deyirdilər ki, bizim prezidenti niyə qeyri-gürcü oynamalıdır? Bunu deyən tamaşaçıyı başa düşürəm. Çünki çox vaxt kinonu reallıq kimi təsəvvür edirlər. Məsələn, “O biri sahilədən” filmindən sonra da çoxlu xoşagəlməz reaksiyalar olmuşdu. Deyirdilər ki, filan şey səhv çəkilib, filan şey elə deyil, belədir və s. Mən də cavab verirdim ki, bu, sənədli film deyil axı! Demək istədiyim odur ki, tamaşaçı filmi real həyat kimi qəbul edəndə ona hansısa ümid verir, toxunur, laqeyd qoymur. Ona görə belə reaksiyalar olur. Məncə, film onların vecinə olmasaydı, heç bir reaksiya doğurmasaydı, pis olardı.

– Sizin hekayələriniz çox sadə və çox təsirlidir. Öz hekayələrinizi necə təpərsiniz?

– Mən hər şeyi xırda kağızlara yazıram. Xoşuma gələn istənilən situasiyanı, diqqətimi çəkən şeyləri, ya da kimdənsə eşitdiyim əhvalatları həmişə bir cümlə şəklində qeyd etməyə çalışıram ki, sonra yadıma sala bilim. Hərçənd bu o demək deyil ki, yazdıqlarımın hər biri mütləq ssenari, ya da film olacaq. Buna rəğmən onları yığmaq, daha doğrusu, həyatı yığmaq və özündə saxlamaq çox vacibdir. Çünki onlar daha sonra başqa ideyaların təməlinə çevrilir. Bəlkə, eləmək istədiyinə heç dəxli yoxdur, tamamilə başqa bir faktdır, amma qəfildən hansısa inersiya harasa getmək üçün təkan verir. Bir də, təbii ki, ədəbiyyat vacibdir. Ədəbiyyat həmişə bizə çox böyük ilham verir. Yəni fərqli üsullar var. Amma ən əsası odur ki, ürəklə əlaqə yaranmırsa, heç bir hekayə dəyər qazanmır. Əgər hekayənin ağrısını hiss etmirsənsə, səmimi deyilsənsə, heç bir yaxşı hekayə yaxşı ssenariyə çevrilə bilməz.

– Ssenari sizin üçün nədir? Dəyişikliklərə açıq olan oriyentir, yoxsa hər şeyin təfərrüatı ilə yazıldığı və eynilə çəkildiyi bir şey?

– Mən ssenari üzərində həddindən çox işləyirəm. Ssenaristimlə birlikdə hərdən səkkiz-on fərqli qaralamalar yazırıq, daha yaxşı nəticə alana qədər davam edirik. Yalnız bundan sonra mən rejissor versiyası üzərində işləyirəm və hər şeyi ən xırda detallarına qədər kağıza yazanda özümü daha rahat hiss edirəm. Çəkiliş meydan-

“Xibula”, rejissor G.Ovaşvili

časına gedəndə artıq əlimdə, necə deyərlər, fəaliyyət planım hazır olur və bu mənə sərbəstlik verir. Çünki bilirəm ki, hər şey hazırdır və mən indi başqa şey haqqında rahat fikirləşə bilərəm, əgər bir çətinlik yaransa, əlimdəki kağızlara baxacağam.

– Çəkiliş zamanı dəyişdiyiniz şeylər olurmu?

– Mütləq olur. Bir də belə vəziyyət var: mən ssenaridə olan, amma sonra filmə salmadığım həddindən çox səhnə çəkirəm. Hətta çox böyük səhnələr. Üzərində işləyirik, çəkirik və elə çəkiliş gedə-gedə fikirləşirəm ki, bu səhnə lazım deyil. Amma yenə də çəkirəm. Sonra məlum olur ki, həqiqətən, lazım deyil. Belə səhnələrlə sərbəst davranıram, çünki vidalaşmağı öyrənmişəm. Elə rejissorlar var ki, onlar üçün nəyisə kəsib atmaq çox çətinidir. Nəticədə ölçü hissini itirirlər. Düşünürlər ki, hansısa səhnəni çıxarsalar, daha pis olar, nəinki saxlasalar. Halbuki saxlayanda pis olur.

Elə bil qarşında çoxlu yemək var və sən hamısını yemək istəyirsən. Halbuki ən yaxşılarını yesən, kifayət edir, daha çoxuna ehtiyac yoxdur. Filmdə də çəkdiyən hər şeyi göstərmək istəyirsən, amma belə olmur.

– Trilogiyanın hər filminə ən azı üç ssenarist adı saydım. Yəni həmişə həmmüəlliflərlə işləyirsiniz. Bu cür iş prosesinin mənfi və müsbət tərəfləri nədir?

– Trilogiyada bir neçə ssenaristlə işləməyimin səbəbləri vardı. Ancaq son filimdə təkcə mən və ssenaristim

olub. İş sistemimiz belədir: mən ona hekayəni verirəm, o da strukturu qurur, sonra mənə verir. Beləcə, bir neçə dəfə, ən yaxşıya nail olana qədər davam edir. Axırda son versiyanın rejissor ssenarisini yazıram.

– Bir də fərqli operatorlarla işləyirsiniz. Hələ öz operatorunuzu tapmamısınız, ya sizin üçün belə daha rahatdır?

– Düşünürəm ki, öz operatorumu tapmışam, ancaq, təəssüf ki, o artıq kinoda işləmir. Mən çox istəyirdim ki, "Qarğıdalı adası"nın quruluşçu operatoru Elemer Raqayi ilə davam edim, ancaq o artıq kino çəkməyi dayandırıb. Çünki artıq 80 yaşı var və kinodan yorulduğunu deyir.

– Son filminiz "Füsunkar Yelena" haqqında bir az oxudum və belə başa düşdüm ki, siz artıq gürcü cəmiyyətinin yeni bir mərhələsini araşdırmağa başlamısınız. Bu filmin qəhrəmanları yeni həyat şərtlərinə alışmağa çalışan gənc qız və ortayaşlı rejissordur. Etnomünaqişə mövzusu sizin üçün bitib?

– Mən bu barədə çox fikirləşirəm. Demək istədiyim hər şeyi deyə bilmişəm, ya yox? Əlbəttə, bilirəm ki, hər şeyi deməmişəm və bu, mümkün deyil. Ola bilsin, nə vaxtsa bu mövzuya yenə qayıdacağam, amma bu tez olmayacaq. Yeri gəlmişkən, gürcü-abxaz münaqişəsi ilə bağlı bir layihəmiz də var. Bu, münaqişənin ən ağır tərəfi,

"Xibula", rejissor G.Ovaşvili

Abxaziyadan piyada gələn, nəhəng bir aşırımı keçməyə məcbur qalan 100 minə yaxın qaçqınla bağlıdır. Bir novella əsasında ssenari yazmışıq bu barədə. Novellanın müəllifi özü o yolu, aşırımı şəxsən keçib və orada baş verənlərə şahid olub. Bu, Gürcüstanın yeni tarixində ən ağır və məqamlardan biridir. Hələ də cavab verən yoxdur ki, o insanları o çətin yolla getməyə kim vadar etmişdi? Məsələ bundadır ki, rus qoşunları Soçi tərəfdən daxil olanda böyük insan dəstələri Gürcüstanı doğru qaçmağa başlayıb. Orada İnquri çayının üzərində bir körpü var. Abxaziyadan çıxmaq üçün o körpünü keçmək kifayət idi. Amma kimsə həmin yolu bağlamışdı və qaçqınları Qafqaz dağlarından keçməyə vadar etmişdi. O yolda xeyli insan həlak olub. Bunu edən adam və ya güc o insanları bilərəkdən ölümə göndərüb. Bu barədə bir ssenari yazmışıq, bir abxazla gürcünün real hekayəsidir. Gürcü abxazı əsir götürür ki, Gürcüstanı çatandan sonra abxazların əlində əsir olan atası ilə dəyişsin. Buna görə də onu o aşırımdan keçirməyə məcbur qalır.

– "Xibula" da, "Qarğıdalı adası" da, "O biri sahilədən" də, indi danışdığınız hekayə də – hamısı yol haqqında filmlərdir, bir növ "road-movie"dir. Bu janrı məzmun tələb edir, yoxsa sizin üçün yolun xüsusi bir anlamı var?

"Xibula", rejissor G.Ovaşvili

– Yolun mənim üçün çox böyük anlamı var. Bütün həyat bir yoldur – təkcə simvolik anlamda yox, həm də real olaraq. Mən də hərdən fikirləşirəm ki, bütün filmlərimdə, ssenarilərimdə mütləq yol olur; qəhrəman A nöqtəsindən B nöqtəsinə getməlidir. Yəqin, bu həm də həyatdır – doğulandan ölümə qədər olan yol.

– **Gürcü kinematoqrafiyası hələ sovet dövründən xarici festivallarda ən çox iştirak edən və əhəmiyyətli mükafatlar qazanan kinematoqrafiyadır, elə indi də müxtəlif festivallarda gürcü rejissorlarının adlarına tez-tez rast gəlmək mümkündür. Daxildən olan bir insan kimi müasir gürcü kinematoqrafiyasını necə dəyərləndirirsiniz?**

– İndi o gürcü kinosundan nəsə qaldığını düşünmürəm. Bir çox rejissorlar trendlərə uymağa çalışırlar. Onlar necəsə öyrənilər ki, festivallarda qəbul olunmaq üçün necə filmlər çəkmək, hansı trendləri mövzu etmək lazımdır, hansı mövzuda filmləri satmaq çox asandır. Mən o filmlərə baxanda çox kədərlənirəm. Çünki onlar ağrıdan yaranmır, ürəkdən gəlmir, sadəcə, bilirlər ki, hansı mövzu satıla bilər və daha çox formaya önəm verirlər. Mərhum dostum, kino tənqidçisi Hans Şlegel deyirdi ki, Avropada, ya da Amerikada heç kim gürcü koka-kolası içməyəcək, onlara gürcü şərabı lazımdır. Məncə, bu ifadədə düstur verilib. Özününkünü satmalısan. Özününkü o deməkdir ki, dünyaya buranın problemləri maraqlıdır, dəbdə olan yox. Dəb hər yerdə eynidir. Düşünürəm ki, sizin rejissorlar da mövzunu burada, öz cəmiyyətlərində tapmağa çalışmalıdırlar. Sadəcə, sosial, siyasi, ekoloji problemlərdən danışmıram. Burada həddindən çox müxtəlif mövzular var. Mövzunu başqa yerlərdə axtarmaq lazım deyil. Sadəcə, səmimi olmaq və dünyaya şəxsən özünün, öz xalqının ağrısını göstərmək lazımdır. Məncə, bu işin başqa bir düsturu yoxdur.

ƏMRAH KILIÇ:

“Dövlətin öz filmi
dəstəkləməsi mütləqdir”

Müsaibimiz türkiyəli rejissor və prodüser, İstanbulda keçirilən Boğaziçi Film Festivalının keçmiş (2022-ci ildə istefa verib) art-direktoru, həmçinin Berlin və Kann festivallarında Türkiyə pavilyonlarının direktoru Əmrah Kılıçdır.

Ə.Kılıç, kino fəaliyyətinə sənədli filmlərlə (“Gecəqondu məhəlləsi”, “Çəpər”, “Babam” və s.) başlayıb. Hazırda fəaliyyətini daha çox prodüser kimi davam etdirir. Prodüser qismində ilk işi oskarlı rejissor Danis Tanoviçin filmində olub. O cümlədən, həmyerlilərimiz Hilal Baydarovun “Balıqlara xütbə” bədii filminin və Teymur Hacıyevin “Mavi sviterli adam” layihəsinin prodüserlərindən biridir. Xatırladaq ki, Əmrah bəy XIII Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalının beynəlxalq bölməsində münisiflik edirdi. Elə festival çərçivəsində baş tutan söhbətimizdə müasir Azərbaycan kinosu, kinofestivalların xarakteristikası, yeni trendlər və bununla bağlı digər mövzulardan danışmışıq.

- **Əmrəh bəy, artıq ikinci azərbaycanlı rejissorla əməkdaşlığa başlamısınız. Ümumiyyətlə, Azərbaycan kinosu ilə nə qədər tanışsınız? Kənardan baxanda necə görünürük?**

- Çox əvvəlki filmlərdən xəbərim yoxdur. Elçin Musaoğlunu tanıyıram; – onu “Nabat” filmiylə tanımışam, Boğaziçi Film Festivalında müsabiqəyə salmışdıq. Elvin Adıgözəli tanıyıram, beynəlxalq nüfuzu olan bir rejissordur. Hilal Baydarovu tanıyıram; son filminə də ortaqlıq prodüseriyəm. Teymur Hacıyevi qısa filmlərindən tanıyıram; Boğaziçi festivalında yarışmış. Onun da son layihəsinin ortaqlıq prodüseriyəm. Rüşət Həsənovu da rejissor kimi tanımışam. O da ilk filmiylə Boğaziçi festivalında yarışmağa gəlmişdi. İlqar Nəcəfi tanıyıram, onun da son filmi – “Suğra və oğulları” Boğaziçi Film Festivalında iştirak edib. Məncə, son dövrdə çəkilən bütün filmlərin ortaqlıq cəhətləri var, hamısının eyni yerdən gəldiyini anlamaq mümkündür. Kinematografik olaraq yaxşı filmlərdir. Sovet ənənəsi hiss olunur. Tarkovskilərin başladığı, bizim indi “art-haus” kinosu adlandırdığımız, yeni ifadəylə “slow cinema” – “läng kino” deyilən sahəyə aid olan filmlər olduğunu deyə bilərəm. Mövzu baxımından çox insani mövzulara toxunan filmlər olduğunu düşünürəm. Sadələvə bir yanı var. Məncə, daha çox film çəkiləndə və rejissorlar da nə çəkdiklərini düşünməyə başlayanda bir istiqamətə axacaq. Amma bunun üçün bu rejissorlar rahat şəkildə filmlərini çəkməlidirlər.

- **Hilal Baydarovun filmləri sizi nə ilə cəlb etdi? Çünki Hilalın tərzini Azərbaycan üçün fərqli olsa da, dünya kinosu üçün o qədər də yeni bir şey deyil.**

- Mən Hilalın sənədli filmlərini də, “Səpələnmiş ölümlər arasında” adlı bədii filmi də izləmişdim. Onun tərzini mənə sevdiyim bir tərzdir. Sonuncu Boğaziçi festivalına Lav Diazı dəvət eləmişdim. Dünyada Hilalın tərzinin ən yaxşısını çəkən rejissordur və bu kinonun fəlsəfi olaraq bir qarşılığı var. Əslində, Hilalın seçdiyi tərz, yəni minimalist kino asan görünə bilər – kamera heç hərəkət etmir, uzun planlar, sanki heç nə baş vermir – amma çox çətin bir şeydir. Onu çəkmək üçün kinonu çox yaxşı bilməlisiniz.

- **Məlumdur ki, festivallarda üstünlük verilən mövzular, trendlər gündəmdə olan hadisələrə görə dəyişir. Hansı festivallara hansı mövzuların maraqlı olduğunu necə bilmək olar?**

- Fərq var, doğrudur. Hər festivalın üstünlük verdiyi film tərzini fərqlidir. Belə deyim: Venesiya kinofestivalına göndərdiyiniz film qəbul olunmayıbsa, bu, o demək deyil ki, film pisdür. Sadəcə filmə görə festivalı tapmaq vacibdir. Bunu necə edə bilərsiniz? Birinci, bu festivalları çox yaxşı izləməlisiniz. Festivallarda göstərilmiş filmləri başqa yerlərdə, ya da festivalların özündə izləmək sayəsində hansı festivalın necə filmlərə üstünlük verdiyi barədə təsəvvürünüz yaranar. Məsələn, Lokarno festivalı daha çox eksperimental filmlərə üstünlük verir, amma Venesiya festivalı daha çox klassik narrativ axtarır. Bu fərqləri onların seçdikləri filmləri izləyərək anlamaq bilərsiniz. Ya da hansı coğrafiyaya daha çox önəm verirlər? Yenə Lokarnonu misal çəkim. Bu kinofestival, son beş ildir ki, daha çox Asiyaya diqqət yetirir: Kamboca, Tayland, Vyetnam. Oralar üçün məxsusi ustad dərsləri təşkil edirlər. Bu, festival təşkilatçılarının strateji seçimi, qərarıdır. Çünki Avropada çəkilən yaxşı film nümunələri Lokarnodan bir pillə yuxarıda duran festivallara – Kanna, Berlinə, Venesiyaya gedir. Buna görə də Lokarno Asiyaya yönəlib. Dediym kimi, bunları hətta festivalların sosial media hesablarını belə izləyərək anlamaq bilərsiniz: o festivallar il boyu nələr

edirlər, necə ustad dərsləri keçirirlər, sənət direktorları kimdir, daha əvvəl harada işləyib, neyləyib – bunların əsasında festival haqqında bir fikir formalaşdırma bilərsiniz. Məsələn, Rotterdam kinofestivalı Kannadan çox fərqlənir. Kann, daha böyük rejissorların iştirak etdiyi bir festivaldır, Rotterdam kinofestivalı isə ölkələrə görə strategiya qurur. Məsələn, Azərbaycanda hansı problemlər olduğuna baxır – erməni məsələsi, Qarabağ münaqişəsi və s. – və deyir ki, bunlardan danışan bir film varmı? Türkiyədən gələn filmlərdə kürd, azlıqlar, xristianlarla bağlı məsələlər, İraqdan gələn filmlərdə sosial problemlər, yoxsulluq və s, İran filmlərində çadra, qadın, rejimlə bağlı problemlər axtarır. Varsa, o filmlərə üstünlük verir. Rotterdam belə festivaldır. Orda da Asiyadan çox film götürürlər. Orda hər il azyaşlı qızların seks işçiliyinə cəlb olunmasından bəhs edən, ən azı, bir Tayland filmi qəbul edilir. Çünki bizim kimi ölkələr oralarda belə mövzularla gündəm olur. Yəni Qarabağda bir şey olmasa, Hollandiyada Azərbaycan haqqında danışılmaz; Türkiyədə iqtisadi-siyasi və s. bir böhran yaranmasa, heç kim orada Türkiyədən danışmaz. Niyə danışsın?! Buna görə, festival da sənin filmlərində bu mövzuları görmək istəyir. Bir festivalın ideologiyası belə ortaya çıxır. Bütün bunları da yalnız festivalları izlədikcə görə bilərsiniz. Buna görə də, məncə, “elə çəkim ki, festivala götürsünlər” doğru yanaşma deyil. Siz öz iç dünyanızı, anlatmaq istədiyiniz hekayəni və öz sevdiniz tərzdə danışmalısınız. Hansısa festival onu bəyənir-bəyənmir, bir yerə göndərəcəksiniz, ya yox – bu, çox vacib deyil. Vacib olan odur ki, öz iç səsinizi eşidəsiniz. Festivala düşmək üçün kimisə təqlid etmək, ya da “Rotterdam məndən Qarabağ haqqında film gözləyir, gədim, bundan çəkim, məni götürsünlər” yanaşması ucuz bir şeydir. Bunu bir dəfə edərsiniz, yeyərlər, götürərlər. İkinci dəfə heç nə çəkə bilməzsiz. Buna görə də öz iç səsinə duymaq, tapmaq və yaratmaq istədiyiniz şeyi yaratmaq önəmlidir. Festival üçün film çəkilməz.

- **Haqlısınız, sırf festival üçün film çəkmək yanlış addımdır. Digər tərəfdən də bir festival gerçəkliyi var: trendlər, tendensiyalar və s. Üstəgəl bir də sənətçi eqosu var – filmlərini festivallara göndərmək istəyir, baxılmasını, qiymət verilməsini istəyir, tanınmaq istəyir. Bəs bu ziddiyyətin həlli nədir?**

- Əslində, o qədər də zidd şeylər deyil. Yaxşı film var, bir də pis film var; başqa bir şey yoxdur. Yəni siz yaxşı film çəkmisənizsə – istər trendlərə uyğun olsun, istər olmasın – insanlara təsir edə bilərsinizsə, kinonun nə olduğunu bilərsinizsə, yəni kamera ilə hekayə danışmağı, mizan qurmağı, aktyorları istiqamətləndirməyi bacara-

rırsınızsa, bir şəkildə fərqlənəcəksiniz, sizi görəcəklər.

- **Bütün o festival trendlərinə, festival ideologiyalarına rəğmən?**

- Hər şeyə rəğmən. Siz trend olmayan bir şey yaradarsınız, sizin yaratdığınız trend olar. İnsanlar bir yerə yığılıb “gəlin, belə bir trend yaradaq” demirlər. Biri yeni bir şey yaradır, çox bəyənilir, başqaları da onun kimi film çəkmək istədiyi üçün trendə çevrilir. Yəni siz də bir film çəkərsiniz; bu gün trend olmasa da, beş il sonra trendə çevrilə bilər və ilkinizi siz çəkmiş olarsınız.

- **Siz şedevrlərdən danışırırsınız.**

- Yox, bu, hər şey üçün keçərlidir. Yeni başlayan rejissorlar üçün də bunu deyim: böyük rejissorlar vacibdir, çünki yenilər onları təqlid etməklə başlayırlar bu işə. Amma böyük rejissorların çəkdiyi filmləri izləyəndə gənc rejissor özünə bu sualı verməlidir: mən, məsələn, Tarkovskini hər kəs sevir bəyəndiyi üçün bəyənirəm, yoxsa həqiqətən bəyənirəm? Bəlkə, əslində, mənə darıxdırıcı gəlir? Yeni başlayan rejissor əvvəlcə bu sualın cavabını tapmalı, ondan sonra film çəkməlidir. Bu suala cavab tapsa, artıq “trendə uyğun film çəkim; necə çəksəm, festivala düşərəm” kimi məsələləri öz başında bitirəcək və öz səsini axtaracaq. Vacib olan da budur. Yəni sadəcə trend film çəkdiyiniz üçün festivala seçilməyəcəksiniz; bir Azərbaycan filmi çəkdiyiniz zaman dəyər görəcəksiniz. Heç kim sizin fransız kimi film çəkməyinizi istəmir. Siz azərbaycanlı kimi çəksəniz, öz problemlerinizi, hekayələrinizi mədəniyyətinizlə iç-içə danışsanız, o, hər kəs tərəfindən bəyənilər. Əsgər Fərhadı Oskar aldı, çünki İranın hekayələrini İrana xas üslubda, İran mədəniyyətindən bəhrələnərək şairanə bir şəkildə danışır. Zəhmətə Əsgər Fərhadinin sözü-

dür: dünyaca məşhur rejissor olmaq istəyirsinizsə, lokal olmalısınız; nə qədər lokal ola bilsəniz, o qədər global olarsınız.

- **Müəllif kinosunda prodüserin əsas hədəfi nə olur?**

- Bilirsiniz ki, iki istiqamət var: kommersiya, meynstrim – yəni pul qazanmaq məqsədilə istehsal olunan filmlər, bir də müəllif kinosu – “art-haus” dediyimiz. Hər iki istiqamət iki fərqli prodüserlik ortaya çıxarır. Birincidə – kommersiya, meynstrim filmlərdə prodüser maliyyə tapır, ya da öz cibindən qoyur və kassadan, satılan biletlərdən qoyduğunun ikiqat, üçqat artığını qazanmaq istəyir. Art-haus filmlərdə prodüser sərmayəni öz cibindən qoymağa yox, başqa mənbələrdən tapmağa çalışır. Daha doğrusu, belə filmlərin prodüserləri heç bir filmə öz ciblərindən pul qoymazlar. Bu forma bizim “kreativ prodüserlik” dediyimiz başqa bir strukturdur. Burada bir rejissor və ya prodüserdən gözləntiniz onun haradansa – əsasən, fondlardan pul tapmasıdır. Bir çox ölkələrin öz kino fondları var, fərqli ölkələrin birləşib yaratdıqları kino fondları var; məsələn, Avropa Kinoya Dəstək Fondu “Euroimage” kimi. Art-haus filmlərin prodüseri belə fondlara gedib sizin layihənizi tanıdan və onun üçün pul tapan şəxsdir. Kreativlik qismi də bu pulu tapmaq şəklində və üsullarıyla bağlıdır. Həmçinin yaradıcı prodüser ssenariylə iş mərhələsində iştirak edə, rejissorla filmin mövzusunu müzakirə edə, fikir verə bilər. Kommersiya kinosunda isə prodüser ssenarini sifariş verər, rejissoru tapar və sərmayə qoyduğu pulu artırmağa çalışar.

- **Pitçinqlərdə diqqət çəkmək üçün hansısa xüsusi taktikalar varmı?**

Məsələn, layihəyə kənardan tanınmış bir ssenarist cəlb etmək kimi...

- Məncə, başqa bir ssenarist dəvət edib onun adından istifadə etmək o qədər də işə yarayan taktika deyil və kiminsə buna əhəmiyyət verdiyini düşünmürəm. Çünki art-haus kinosu ssenarist yox, rejissor kinosudur, burada rejissor önəmlidir. Məsələn, biz Teymur Hacıyevlə əməkdaşlıq barədə razılığa gələndə onun ssenarisi yox idi. Mən Teymurun qısa filmlərini görmüşəm, özünü tanıyıram, kinoya münasibətini bilirəm. Buna görə də ondan ssenari tələb etmədim. Məncə, ən inandırıcı şey, ən yaxşı referans – əgər uzun film çəkəcəksinizsə – qısa filmidir. Filmi çəkmək üçün xarici fondlara ehtiyacınız var və kino elə bir sənətdir ki, heç kimi istedadsız bir şeyə inandıra bilməzsiniz. Çünki mal ortadadır, pis olduğunu görürsən. Amma, yaxşı bir qısa film çəkmişsinizsə, onun vasitəsilə hər kəsi inandıra bilərsiniz. Avropada rejissorlara belə baxırlar: ona sərmayə qoymaq olar ya olmaz. Qısa film, prodüserə rejissorun potensialını az-çox hiss etdirir. Yaxşı bir qısa filminiz varsa, riski azaldırırsınız. Riski minimallaşdırmış bir prodüser də o layihəyə daha çox inanır və pul üçün müraciət etdiyi fondları əyani bir şeylə inandıra bilər. Avropada da ssenari, hekayə önəmlidir. Bununla bağlı müxtəlif pitçinqlər, müsabiqələr və s. keçirilir. Amma elə rejissorlar var ki, filmlərində daha çox vizual atmosferi önə çəkirlər. Belə olanda ssenari o qədər də əhəmiyyət kəsb etmir. Məsələn, Bela Tarrın, ya da Lav Diazın filmlərində ssenari çox önəmli deyil, çünki onun hədəfi başqa şeydir. Bu səbəblərdən də çox zaman ssenari yox, rejissor seçilir. Avropada da belədir, Amerikada da. Bütün fondlar üçün də əsas sual budur: filmi kim çəkəcək? Sonsuz sayda ad var və bu adların arasından seçilməyin yolu bir film göstərməkdir. Bir fond rəhbəri olduğunuzu təsəvvür edin: minlərlə insan var, hamısı sizdən pul istəyir, hamısı rejissor olduğunu, çox yaxşı film çəkəcəyini deyir. Min insan müraciət edir, amma onuna pul verə bilərsiniz. Bu on nəfəri necə seçəcəksiniz? Deməli, sizə digərlərindən fərqli bir şey göstərməlidirlər. İlk 2-3 filminizdən sonra özünüzü rejissor kimi təsdiq edə bi-

lirsinizsə, bir müddət sonra fondların özləri sizi axtarmağa başlayır. Digər tərəfdən bərbad film də çəkə bilərsiniz, heç kim rejissor kimi doğulmur. Çəkə-çəkə, çəkdiyiniz şeyləri montaj masasında quraşdırma bilməyəndə nəyi bacarıb-nəyi bacarmadığınızı öyrənirsiniz. O ki qaldı pitçinqlərə... Adətən, layihə müəllifləri onlara verilən 15-20 dəqiqə ərzində filmin bütün hekayəsini danışaraq münşifləri, salondakı digər fond və satış təmsilçilərini inandırmağa çalışırlar. Amma bütün hekayəni anlatmaq lazım deyil, çünki bu, yorucu olur. Təsəvvür edin ki, sizin kimi əlavə on beş insan var və siz on ikincisiniz. Münşiflər artıq on bir hekayə dinləyib, beyinlərində hamısı bir-birinə qarışıb. Sizin danışdıqlarınızı anlamayacaqlar. Ən yaxşısı, həm zahiri bir detal, həm də qısa və konkret cümlələrlə yadda qalmağa çalışmaqdır. Məsələn, jüriyə belə deyilməlidir: qırmızı papaqlı oğlan, ya da şərflı qız və s. Belə detallar bir taktikadır. Onda jüri sizi vizual olaraq yadında saxlayar. Yanında da hekayənizi təsirli edən bir neçə qısa və yığcam cümlə kifayətdir. Pitçinqlərdə ən əsas şey münşiflərin yadında qalmaqdır. Bir də münşiflər ssenariyə nə qədər hakim olduğunuzu, nə etmək istədiyinizi bilib-bilmədiyinizi öyrənmək, sizi yoxlamaq üçün bir neçə sual verə bilərlər. Onlara da qısa və qaneedici cavab versəniz, önə çıxarsınız.

- Festival strategiyası deyilən bir şey varmı? Yoxsa lap əvvəldən böyük festivallardan başlamaq lazımdır?

- Bu məsələ belədir. Berlin kinofestivalında hər bölümün fərqli direktoru və fərqli heyətləri var. Məsələn, əsas müsabiqə və "Encounters" bölümünün art-direktoru Karlo Şatriandır. Ona görə də Berlin festivalının əsas müsabiqəsinə film göndərəndə sizdən soruşurlar ki, filminizi "Encounters" üçün də dəyərləndirə bilərikmi? Və ya deyirlər ki, filminizi əsas müsabiqəyə yox, "Encounters" bölməsinə sala bilərik; bu bölmənin hədəfi cəsur sınaqlar edən, yeni dil axtaran müəlliflər tapmaqdır və sizin filminiz ora çox uyğundur. Kannada da belədir. Yəni orada da festivalın əsas müsabiqəsinə müraciət edəndə, əslində, bunu demək istəyirsiniz: mən festivalın əsas müsabiqəsinə və "Xüsusi baxış" ("Un Certain Regard") bölməsinə müraciət edirəm. Çünki bu iki bölməyə festivalın direktoru Tyeri Fremo cavabdehdir. Digər bölmələrə fərqli insanlar rəhbərlik edirlər. Buna görə də həmin bölmələrə ayrıca müraciət etməlisiniz, ya da müraciətinizdə hansı bölmələri seçdiyinizi bildirməlisiniz. Məncə, çəkdiyiniz filmi hər kəsdən əvvəl özünüz dəyərləndirməyi bacarmalısınız: mənim filmim hansı festivala, hansı bölməyə uyğundur? Hər kəs film çəkir və Kannın əsas müsabiqəsinə göndərmək istəyir. Heç elə şey olar? Oralar çətin yerlərdir. Buna görə də özünə səmimi olmaq çox vacibdir. Film çəkərkən və çəkdiyiniz işi dəyərləndirərkən "Kanna gedə bilərəm?" deyər, özünü sual verməlisiniz. Tutaq ki, ilk filminiz Kann kinofestivalının əsas müsabiqəsinə düşüb. Orada Azərbaycandan olan balaca bir uşaq kimi itib-bata bilərsiniz. Çünki Kannada çoxlu böyük rejissorlar var və filminiz orada layiq olan dəyəri görməyə bilər: heç kim sizdən danışmaz, filminiz haqqında rəylər yazılmaz və s. Ona görə də festival strategiyasını doğru qurmaq lazımdır. Bu da başqa bir mütəxəssisin sahəsidir. Bəlkə də siz ilk filminizlə Karlovı-Varıya getməlisiniz, ikinci filminizi Lokarnoya göndərməlisiniz. Bundan sonra, bəlkə üçüncü filminizi Berlinə göndərə bilərsiniz; və bəlkə Berlindən sonra Kann özü sizi istəyəcək. Bu, uzun və əziyyətli bir yoldur.

- Xarici fondlara müraciət zamanı öz ölkəndən dəstək almaq vacibdir?

- Çox vacibdir. Bilirəm, bu, Azərbaycanda ən ciddi problemlərdən biridir və mən də üzləşmişəm bu problemlə. Məsələ belədir: müştərək istehsal adlandırdığımız

şeyi reallaşdırma bilmək üçün hansı ölkənin vətəndaşısınızsa, o ölkənin beynəlxalq kino fondundan dəstək almağınız vacibdir. Yəni bir fransız, alman – başqa ölkədən olan bir prodüserin sizin layihənizə öz ölkəsindən pul ala bilməsi üçün əvvəlcə öz ölkəniz sizi dəstəkləməlidir. Bu, mütləq şərtidir.

- Tutaq ki, layihə hər hansı bir səbəbdən – siyasi, ideoloji və s. – öz ölkəmdə qəbul olunmur və dəstək almır.

– O zaman sizi maliyyələşdirə biləcək başqa bir ölkəyə gedəcəksiniz və filminiz həmin ölkənin istehsalı olacaq. Məsələn, mənim yanıma gələcəksiniz və mən deyəcəyəm ki, gəlin, filmi Türkiyədə istehsal edək, türk filmi olsun. Çünki istehsalçı ölkəni, aldığınız maliyyənin miqdarı müəyyənləşdirir. Tutaq ki, mən filmim üçün Türkiyə dövlətindən 1 milyon lirə almışam, lakin kifayət etmir, əlavə maliyyə tapıram. Həmin maliyyənin sahibi, verdiyi məbləğdən asılı olaraq haqq sahibinə çevrilir. Əgər onun verdiyi məbləğ 1 milyon lirədən daha çoxdursa, film onun ölkəsinin filmi olur, məsələn, “Oskar”a onun ölkəsinin filmi kimi gedir.

- Bizim kimi problemləri olan ölkələrin çıxış yolu nədir?

– Mən sizin kinodakı problemləri bilirəm. Hər ölkədə fərqli-fərqli problemlər var. Avropa başqadır, özümüzü onlarla müqayisə etməyə; Fransa Milli Kino və Animasiya Mərkəzi CNC-nin illik büdcəsi bir milyard yarım avrodur. Geri qalan ölkələrə baxanda – biz, siz, Bolqarıstan, Gürcüstan və s.- hamımızın problemləri var. Problemlərin öhdəsindən necə gəlmək olar? Məsələn, Türkiyədə 2005-ci ilə qədər kino fondu yox idi, dövlət filmlərə maliyyə vermirdi. Hər şey 2005-ci ildən sonra başladı. Kino şöbəsi quruldu, dəstək qurumu formalaşdırıldı və oradan, təxminən, 5-10 layihə müəyyən qədər maliyyə dəstəyi almağa başladı. Necə başladığ? Ceylan, Kaplanoglu, Dəriş Zaim və digərlərindən ibarət, yüksək səviyyədə kino yarada bilən bir nəsil ortaya çıxdı və öz imkanları ilə, dost-tanışdan kamera alaraq yaxşı filmlər çəkməyə başladılar, xaricdə çox əhəmiyyətli beynəlxalq uğurlar qazandılar. Bu, ölkədə bir fərqlilik yaratdı, dövlətin də marağını oyandırdı. Sonra kino adamları təşkilatlanmağa başladılar, məslək birlikləri, müəlliflik hüquqları ilə məşğul olan birliklər quruldu. Dəstəkləmə qurumunda kimlərin olacağını özümüz seçirik. Ssenaristlərin, rejissorların, prodüserlərin, operatorların və s.- hər peşənin öz birliyi var. Bunlar olduğu üçün dövlətə daha çox təsir edə bilirik, sözümüzü deyəndə bizi eşitməyə başlayırlar. Yəni siz tələb eləməsəniz, dövlət heç nə etməz. Bizim kino adamları tələb etdilər, getdilər-gəldilər, dedilər, bir də dedilər, istədiklərini alana qədər dedilər. Mən dava-dalaşdan, etirazdan, üsyandan danışmıram. Əslində, dövlət nəyi necə etməli olduğunu bilmir, çətin gəlir. Məmurdur, belə şeylərlə əlləşmək istəmir. Pulu yol çəkmək üçün ayırır, sən də deyirsən ki, kinoya pul ver. Bəlkə də adam heç kinonun nə olduğunu bilmir. Amma Türkiyədə heç kim bundan bezmədi. Hər zaman danışdıq, “kino, sektor, lazımdır” dedik, bunların vacibliyi, dəyəri izah olundu və nəhayət, 2005-ci ildə dövlətin dəstəyini ala bildik. Yəni sizin inandırmağınız, davamlı izah, tələb etməyiniz lazımdır; ictimai rəy, təzyiq formalaşdırmalısınız. Tələb olmayanda heç bir dövlət heç nə etməz. Hətta lazım gələndə, məsələn, “filan yerdə filan şey edilir, Amerika belə, Fransa elə; bizdə niyə yoxdur” deyib utandırmağınız. Onlar da “hə, bizdə də olsun” deyib edirlər.

- Mənim suallarım bitdi. Təşəkkür edirəm.

*Müsaibəni hazırladı: Aygün Aslanlı
Kinoyazar.az*

Ötən il Festivalımız yerli müsabiqə proqramına daxil olmuş filmlərin qızğın müzakirələri ilə yadda qaldı. Yeni forma və məzmun axtarışına çıxan bu müəlliflərin Azərbaycan kinosundakı müasir meylləri əks etdirdiklərini, desək, yanılmazıq. Təsadüfi deyil ki, yerli kino yazarları da bu filmləri diqqətdən kənarda qoymadılar. Təbii ki, fərqli baxış bucaqlarından fərqli mənzərələr ortaya çıxdı.

Hacı Səfərov

Pis nədir, yaxşı nədir

11-15 noyabr tarixləri arasında Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı baş tutdu. Festival tamaşaçıların görüşünə müxtəlif ölkələrdən fərqli mövzulu, janrlı filmlərlə gəlmişdi. Sevindirici məqamlardan biri isə o idi ki, yerli müsabiqədə 11 bədii və 8 sənədli film var idi. Bu yazımda da elə nümayiş etdirilən qısametrajlı bədii filmlərimizdən söhbət açacağam.

“Yalnız məzar”, rejissor Elnur Paşa

Bu filmləri müxtəlif altqruplara bölmək mümkündür. Onlardan birincisi, ölkədə ən çox film istehsal edilən janr olan komediya filmləridir. Azər Aydəmirin “O kafe” və Rüstəm Babazadənin “Son payız” filmləri sözügedən subkateqoriyaya aiddir. “O kafe”də gündəlik həyatımızın absurd məqamları əyləncəli dillə göstərilmək istənilir. Tez-tez qarşımıza çıxan “YouTube” videoçarxlarına bənzəyən işdə montaj həlli və vizual dilin axsaqlığı hiss olunur. Fransız “Yeni Dalğası”nın populyarlaşdırdığı “sıçrayışlı” montaj üsulu hazırda “YouTube” platformasında ən çox istifadə edilən montaj üsuludur. Bu yolla kontent istehsalçıları tamaşaçı diqqətini saxlamağı arzulayırlar. “O kafe”nin etdiyi də budur. Üstəlik montaj, klassik mənada, göz qırpmadır və sürətli montajlarla həyəcanı artırmaq istəyi olursa, bu filmə istək aydın deyil. Rejissor tamaşaçı üçün nəfəs dərməyə imkan yaratmır, onu müxtəlif zarafatlarla dayanmadan əyləndirməyə çalışır. Bununla da, filmədən daha çox ardıcıl zarafatlardan ibarət səhnəcik təəssüratı yaratmağı bacarır.

“O kafe”, rejissor Azər Aydəmir

Rüstəm Babazadənin “Son payız”ı isə bir erməni əsgərinin həyatında gördüyü son payızdan bəhs edir. Festivaldakı digər filmlərə nisbətən daha çox büdcəli olduğu hiss olunan bu filmə, büdcə ilə ortaya qoyulan iş tərs mütənasibdir. Mühəribədə çarəsizcə qorxusundan ağlayan insanın körpəliyinə keçid elə ağlamaq ilə baş tutur. Levonun (Nofəl Şahlaroğlu) dilindən onun ailəsinin bütün tarixçəsini öyrənir, babalarından etibarən alçaq və şərəfsiz bir nəslin davamçısı olduğunu görürük. Rejissor, ermənilər haqqında olan bütün stereotipləri, orta məktəb səviyyəsində olan düşüncələri filmə çevirməyi bacarıb. Film əyləncəli formada ermənilərin düşüncəsini göstərmək istəyərkən, eyni zamanda Ves Andersonu pis formada yamsılayaraq, yumor yaratmaq əvəzinə, özünü gülməli vəziyyətə saldığı üçün adamı güldürür. Rüstəm Babazadənin daha əvvəl qənaətbəxş sayıla biləcək “Əlvida, Şmidt!” kimi bir tragikomedianın ssenari müəllifi olduğunu nəzərə alsaq, belə bir işə imza atması insanı təəccübləndirir.

Digər altqrup olaraq isə “Arthaus”u demək olar. Bura Lətif Lətifsoyun “Qarabasma” və Zaur Muxtarovun “Unudulmuş yarpaqlar” filmləri daxildir. Lətifsoyun “Qa-

rabasma”sında filmini tamamlamaq istəyən (əslində isə tamamlaya bilməyən) rejissorun qorxularını, narahatlıqlarını və həyata dair düşüncələrini görürük. Bu cür ağır bir mövzunun altından çıxmaq üçün isə səkkiz dəqiqə yetərli olmur. Lətifsoy filmin qatlarını yaratmaq üçün Sokurovdan, Tarkovskidən imdad diləyir. Lakin filmin konseptual dünyasını açmaq üçün kinonun ustadları bəs etmir. Ustaca qurulmuş bir neçə kompozisiya filmin vizual dünyasını yuxarı mərtəbəyə qaldırsa da, ümumilikdə həyata dair düşüncələr və yaşamağın çətinliyinə dair sitatlar filmi xilas edə bilmir.

Zaur Muxtarovun “Unudulmuş yarpaqlar”ında isə tamaşaçı ilk on dəqiqədə filmin məqsəd və məramını anlamağa çalışır. Çünki qəhrəmanların davranışları (intihar etməyə çalışmaq xaric) bu barədə heç bir məlumat vermir. Yavaş-yavaş inkişaf edən hadisələr heç kulminasiya nöqtəsinə çatmamış yekunlaşır. Lətif Lətifsoyun etdiyi kimi, bu müəllif də həyatdan, yaşamaqdan, insan itirməyin dözülməz ağırlığından, xatırlamaqdan danışır. Bu danışıklar görüntülərlə birləşə bilmədiyi üçün havada qalmağa məhkum olur. Filmin əvvəlində olan Marsel Prustun sitatı, sonda isə “Bizdən qabaq vəfat edən əzizlərimiz necə də şanslıdılar” ifadəsi filmdən ən yadda qalan anlara çevrilir. Əgər inşa yarışması olsaydı, mütləq bu cür ifadələr yüksək dəyərləndirilərdi. Film özü isə bu ifadələrin ağırlığı altında əzilir.

Növbəti altqrupu isə eksperimental adlandıra bilərik. Fərid Kərimlə Nicat Nazimin birlikdə çəkdiyi “Seçim” və Elvin Rüstəmzadənin “Storyboard” filmləri məhz sözügedən kateqoriyaya daxildirlər. “Seçim” filmi daha əvvəl adını sadaladığım iki “Arthaus” filminin getdiyi yolla getmək istəyir, lakin bunu daha pis və naşıcasına edir. Kimdənsə qaçan bir şəxs qapalı bir məkana girir və qarşısında üzəri qapalı olan iki molbert görür. Molbertlərin üzərini açanda isə bir tərəfdə məşhur mütəfəkkirlərin, filosofların, yazıçıların portretlərini, digər tərəfdə isə insanların başına gələn faciələri, işgəncələri, bəşəriyyətin törətdiyi cinayətləri görür. Yandırdığı bir siqaretlə isə qəhrəmanımız mütəfəkkirləri yandırır və tamaşaçıya çatdırmaq istəyir ki, siz də

“Hasar”, rejissor Qulu Əsgərov

"Sonuncu foto", rejissor Türkan Hüseyin

öz seçiminizi etməlisiniz. Bu yaradılan dualizm həqiqi bir hekayədən, konfliktdən məhrumdur. Məsələn, molbertin üzərində bir tərəfdə xoşbəxt ailə, digər tərəfdə isə bədbəxt ailə olsaydı və qəhrəman siqaret yandırarkən təsadüfən xoşbəxt ailə portretini yandırmış olsaydı, film effektiv bir siqaretə qarşı sosial çarx olardı. Bu halı isə, sadəcə tez parıldayıb tez sönən saman alovudur.

"Storyboard" isə indiyə qədər bəhs etdiyim filmlərdən yaradıcılığına görə fərqlənməyi bacarır. Düzənlik bir ərazidə baş verən qəribə hadisələr, "Ederlezi" oxuyaraq yaxınlaşan teatr truppası, boynunda "Kutuzov" yazısı olan aktyor və truppanın birlikdə "Hərb və sülh" əsərini tamaşaya qoyması cəhdi ümumi hekayəni qavramaq üçün lazımi impulsları verir. Əvvəldə istifadə edilən simvolikanın, bütün göstərilənlərin çəkilən storyboard olması maraqlı tapıntıdır. Müharibədə iştirak edən rəssamın xəyal dünyası, şahidi olduğumuz hadisələr, yenidən müharibə səbəbindən yarımçıq kəsilir. Yaradıcı insanın müharibə şəraitində hiss etdiklərini və yaşadıklarını, onun gördüyü iş vasitəsilə uğurlu çatdırdığına görə "Storyboard" fərqlənməyi bacarır.

Sonuncu altqrupu isə ənənəvi təhkiyəyə malik dram filmləri anladırmaq olar. Burada Türkan Hüseyin "Sonuncu foto"sunu, Qulu Əsgərovun "Hasar"ı, Elnur Paşanın "Yalnız məzar"ı və Səddam Mehdiyevlə Murad Hüseyinovun birgə çəkdiyi "İki yol"u var. Bu dörd film arasında ən qısametrajlısı olan "Yalnız məzar" həm də ən yaxşı sonluğu olan film kimi yadda qaldı. Hər kəsdən uzaqda, tək məzarda qalmaq istəməyən, anası öldükdən sonra onu bağrına basmaq istəyən oğulun alovlar içindəki görüntüsü, ruhlar aləmi ilə fanilər arasındakı metafizik əlaqənin kinoya çevrilmiş halı idi. Lakin bu film də konfliktin dərin qurulmasını bacarmayıb, rejissorların aktyorlarla işi qənaətbəxş deyil. Belə olduqda isə yaddaşda yalnız alovlar qalır.

Türkan Hüseyin "Sonuncu foto"sunu həm məzmun, həm də estetika baxımından yetkin iş təəssüratı yaratmağı bacardı. Üç qəhrəmanın – polis, müstəntiq və həkim – bir gecədə başına gələnələr, göstərilən işdə konflikt uğurlu qurulmuş olsa da, məsələnin həlli cəmi bir siqaretlə göstərilir ki, bu da qəhrəmanların transformasiyasını göstərmək üçün kifayət etməyə bilər. Üstəlik qəhrəmanların peşəsi və aralarındakı intihar söhbəti Nuri Bilge Ceylanın klassikə çevrilmiş "Bir zamanlar Anadoluda" filmi xatırladır. Filmin aktyor oyunu isə yaxşı mənada fərqlənməyi bacarır.

Səddam Mehdiyevlə Murad Hüseynovun birgə çəkdiyi "İki yol" isə ənənəvi "övladlarını oxudun" məsləhətinin ekran həlli təəssüratını yaratdı. Qəhrəmanın övladı ilə münasibəti, atanın övladının nəsillikcə olan peşələrini davam etdirməsini arzulaması dəfələrlə gördüyümüz hekayədir. Filmin operator işi və dövrü yaratmaq bacarığı yüksək olsa da, yeni nəşə deyə bilmədiyi üçün axsayır. Əgər bu mövzuya yeni bir baxış gətirməyi bacarsaydılar, festivalın ən yaxşı filminə ən böyük namizəd olacaqları şübhəsiz idi.

Qulu Əsgərovun "Hasar" filmi isə Azərbaycan kinosu üçün yeni bir mövzunu ortaya atır. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra ermənilərlə birgə yaşamaq təcrübəsindən bəhs edən filmdə oğlunu müharibədə itirmiş bir ailənin Qarabağa qayıdışını görürük. Qonşuluqda erməni ailəsi yaşayır və onlar bir vaxtlar "yaxşı qonşu" imişlər. Film bu konflikt üzərindən inkişaf edir və gələcəyə dair proqnoz verir. Azərbaycanlılarla ermənilər birlikdə yaşayacaqlar, ancaq onların arasındakı hasar var olacaq. Bu hasarı yenedən aradan götürmək üçün isə xeyli zamana, yaraların sağlmasına ehtiyac var. Bu filmin ümumilikdə əsas zəif məqamı musiqi istifadəsidir. Obrazların daxili konfliktlərini və həyəcanlarını tamaşaçıya çatdırmaq üçün həddən artıq musiqi istifadə olunur ki, süni atmosfer yaranmasına səbəb olur.

Filmlərin necəliyindən asılı olmayaraq, festival ənənəsinin yaranması, rejissorların tamaşaçıların qarşısına öz işlərini çıxarması bu dəqiqə Azərbaycan kinosu üçün hava-su kimi vacibdir. Ümid edək ki, bu il 13-cüsü keçirilən festivalın növbəti buraxılışında biz daha da yaxşı və təkmilləşmiş filmlərin şahidi olacağıq.

Qeyd: Müsabiqəyə daxil olan filmlərdən Nihad Qulamzadənin "Qonşu" filmi izləyə bilmədiyim üçün bu film barədə şərh verə bilməcəyəm.

Kinoyazar.az

"Unudulmuş yarpaqlar", rejissor Zaur Muxtarov

"Hasar", rejissor Qulu Əsgərov

Sevda Sultanova

BİR MÜHARİBƏ

İKİ BAXIŞ

“Hasar” qısametrajlı bədii filmi İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra sülh dövründə qonşularımızla birgəyaşayışın modelini təklif edən ilk ekran əsəri və kinomuzda gerçəkliyin diktəsiylə meydana gələn yeni mövzudur. Siyasi müstəvidə məsələ hələ öz həllini tapmasa da, sərhədlərdə güllə səsləri tam susmasa da, sıradı vətəndaşları, xüsusən, müharibəni şəxsi təcrübəsində yaşayan adamları aşağıdakı suallar düşündürür: yaşamış bu qədər faciədən sonra ermənilərlə qonşuluq münasibətini necə qurmaliyiq? Heç nə olmamış kimi mehribancasına yaşamaq mümkündürmü? Və ən azı sivil vətəndaş səviyyəsində nəyi necə etməliyik ki, analogi tarix yenidən təkrarlanmasın? Cəmiyyət bu sualların axtarışındadır və Qulu Əsgərovun çəkdiyi “Hasar” filmi axtarışdan çox, gələcək birgəyaşayış haqqında təsəvvürün lakonik, aydın təsviridir. Daha doğrusu, “ermənilərlə necə yaşaya bilərik?” sualına cavablardan biridir.

Nicat Dadaşovun bu ssenarisi Mədəniyyət Nazirliyinin “Böyük Qayıdış” qısametrajlı bədii, sənədli və animasiya film layihələri müsabiqəsində qalib gəlib. Bir neçə tammetrajlı bədii filmin (“Xənnas”, “Nazik mətləb”) ssenarisini yazan Nicat Dadaşov, ideyanın müharibə dövründə prezidentin çıxışlarını dinləyərkən yarandığını deyir: “Prezident çıxışlarında Qarabağda yaşamaq istəyən ermənilərlə biz tərəfdən konflikt olmayacağını deyirdi. Bu həmişə məni düşündürürdü ki, bu fikirlərin altında çox böyük situasiyalar cərəyan edəcək. Torpaqlarına qayıdan azərbaycanlıların bəlkə orada keçmiş qonşuları, ümumiyyətlə, ermənilərlə yaşaması, istər-istəməz qarşısızalınmaz konfliktli vəziyyətlər yaradacaq. Həmin ərəfədə Panfilovun bir filminə baxırdım. Orada qızın taxta hasarını, kimsə yolunu kəsə etmək üçün hər dəfə dağıdır və qız onu düzəldir. Filmin maraqlı kompozisiyası var, baxanda ağılıma hasar ideyası gəldi və düşündüm ki, biz ermənilərlə hansı formada yaşaya bilərik. Bir də bu mövzuda müxtəlif nəsillərin nümayəndələri ilə çox danışırıdım ki, qayıdandan sonra birgəyaşayışı necə təsəvvür edirsiniz. Bir növ fərziyyə qururdum, onların fikirlərini alırdım ki, problemin həllini necə görürlər”.

Beləliklə, “Ultra Production”ın istehsalı olan “Hasar” bədii filmi günümüzdə, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra işğaldan azad olunmuş ərazilərdən birində başlayır. Qəhrəmanlardan biri- Elçinin (Vidadi Həsənov) evinə köç edərkən, yolda erməni qonşusunun fiziki və əqli məhdudiyyəti olan gənc oğlu Samvella (Nurlan Süleymanlı) rastlaşması, onu sınaıyıcı, çaşqın nəzərlərlə süzməsi anında konfliktin ilk işartıları görünür. Oğlu Birinci Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş Elçin, arvadı Natəvan (Leyli Vəliyeva) erməni qonşuları ilə (Güşvər Şərifova, Əlibala Əsgərov) yaşamalıdır...

“Son payız”, rejissor Rüstəm Babazadə

Filmdə dialoqlar azdır, rejissor sözdən çox təsvirin dilinə (təsvir rejissoru Vasif Vəlizadə, quruluşçu rəssam Ceyhun Cəfərquliyev) arxalanır, ona görə situasiyaların (həyatə girəndə, ailənin üzərində Əli adının (güman ki, şəhid oğullarının adıdır) cızıldığı ağacı görəndə üzlərində dolaşan kədər, kamera ara-sıra oğulun fotosuna fokuslansa da, haqqında bir kəlmə danışılmaması, əhvalatın mərkəzi predmeti hasar daşlarının dramaturji təyinatı və s.), personajların münasibətinin, reaksiyalarının,

toqquşmasının vizual həllərlə ifadəsinə çalışıb. Aktyorlar ikinci planı işə salır, daxili emosiyalarını, vəziyyətdən doğan təəssüatları psixofiziki səviyyədə oynayırlar.

Bununla belə, Natəvanın dilindən əsas motiv-sual birbaşa səslənir: “indi necə olacaq, bunlarla necə yaşayacağıq”. Motiv-sual filmin yalnız ideya problematikasını bəyan etməkdən ötrü deyil, bu, daha çox təklif olunmuş situasiyada bir zərurət, qaçılmazlıq, eyni zamanda sanki çıxılmazlıq kimi doğur.

“Hasar”, rejissor Qulu Əsgərov

Sualın isə o anda cavabı yoxdur, ona görə kişi susur və vəziyyətin qeyri-müəyyənliyi, çətinliyi vizual mənada da – (məkanın yarıqaranlıq işıqlandırılmasında) əksini tapır. Qeyri-müəyyənliyi dəqiqləşdirmək üçün təkcə personajların yox, bizim hamımızın nəzəriyyədən çox real təcrübəyə ehtiyacımız var. Müəlliflər fərziyyəni bədii məkana yönəltməklə, təcrübəni bədii obraz və situasiyalar vasitəsilə əldə etməyə çalışırlar.

Hekayənin dramaturgiyası doğru düşünülüb. Və dramaturji qanunlara uyğun olaraq, qonşularla ünsiyyət çətinliyini, münasibətləri saf-çürük edəcək nəşə baş verməlidir. Və o hadisə baş verir. Erməni qonşunun köməksiz oğlu Samvel qoyunları otararkən minaya düşür, partlayışın zərbəsi onu meşənin dərinliyinə atır. Hüquq-mühafizə orqanlarının köməyi işə yaramır.

Yenə də dramaturji qanunlara uyğun olaraq, bundan sonra əsas missiya Elçinin üzərinə düşür ki, dramaturji düzənə xələl gətirən problem də burada meydana çıxır. O, gah şəhid oğlunun fotosuna, gah əlindəki zınqırova (anası, Samvel azanda onu tapmaq asan olsun deyə boynuna zınqırov salır) baxaraq daxilində götür-qoy edir, çünki ərazini çox yaxşı tanıyan qəhrəman qərar verməlidir: o, ya oğlanı xilas edəcək, ya da əlinə fürsət düşmüşkən, öldürüb oğlunun qisasını alacaq. Bu mənada, tufəngi götürüb çıxanda, atanın niyyətinin ikimənalı olduğunu düşünürük. Hərçənd, süjetin elə o yerində, əvvəldən əmin idik ki, Elçin heç bir halda qisasını zavallı gəncdən almayacaqdı. Buna nə kino-sənət düşüncəsinin bəşərilik, humanizm meyarları, nə

"Son payız", rejissor: Rüstəm Babazadə

dövlətin birgəyaşayış prinsipini dəstəkləyən müsabiqə, nə də milli kinomuzdakı ənənə – düşməni hətta Qarabağın işğalı dönməndə alçaltmayan, ona insani yanaşmağı bacaran azərbaycanlı rejissorun əxlaqi imkanı verərdi.

Vidadi Həsənov evdəki səhnədə qəhrəmanının ziddiyyətli düşüncələrinə, ikimənalılığa nə qədər inandırırsa, axtarış epizodunda bu ovqatı saxlamaqda çətinlik çəkir. Axtarış zamanı onun fikrinin tədricən dəyişmə prosesini, daxili mübarizəsinin, hisslərinin toqquşmasını, konfliktini izləmirik, onun üzündə, hərəkətlərində qərarının nəticəsi aydın görünür. Sözügedən səhnələrdə aktyorun üzərinə böyük yük düşür, çünki bütün planlarda yalnız odur, tamaşaçı onun hisslərinin, düşüncəsinin arxasınca gedir. Süjetin əsas "ermənilərlə necə yaşamalırıq" sualının cavabı qeyri-müəyyən olduğundan, aktyorun da münasibətindəki qeyri-müəyyənliyi saxlaması zəruri idi. Qıssası, peşəkar, təcrübəli aktyor olmasına baxmayaraq, Vidadi Həsənov xeyirxah niyyətini əvvəlcədən bəlli edir, ziddiyyəti yarada bilmir. Hətta son epizodlardan birində Leyli Vəliyeva onun Samveli xilasına münasibətini daha dəqiq oynayaraq, duyğularının ziddiyyətli təsvirini ötürür.

Qulu Əsgərov gənkdir, bu, onun ilk peşəkar filmidir və rejissor işini çox tənqidlə yükləməyi doğru saymıram. Hər halda montaj fəndləriylə, təhkiyənin haqqında danışdığım səhnəsində həyəcanı, gərginliyi necəsə həll etmək olardı. Üstəlik, epizoda seçilən musiqi (Toğrul Əsgərov) rahatlama mənasında böyük nəfəsdərmələr yaradır, onsuz da aydın oxunan səhnəni daha da yüngülləşdirir, drammatizmini azaldır. Bununla belə, Qulu Əsgərovun təsvir, estetik duyumunun, kinematoqrafik gözünün olduğunu, əhvalatın ümumilikdə ləng, pafossuz tempini saxlaya bildiyini deməliyəm. O, əhvalatın ideyasını, niyyətini doğru çatdırır. Qəhrəman "qonşularla necə yaşamalırıq" sualına cavab tapır. Silahın tətbiyini sıxmaq üçün yox, azərbaycanlının erməniyə uzatdığı əl, sülh təklifidir. Lakin sülh təklifinə, göstərdiyimiz humanizmə rəğmən, keçmişə, yaşananlara söykənərək münasibətlərdə həmişə rəşional və emosional düşüncəyə əsaslanan məsafə vacibdir. Finalda yarımçıq hasar tamamlanır. Elçinin qoyduğu son daşla erməni qonşu hasarın o üzündə qalaraq görünməz olur. Bu, münasibətlərdəki əbədi hasardır... Hasar zərurətdir. Və indiki vəziyyətimizdə hasar ən doğru mövqe kimi görünür.

Rüstəm Babazadənin ssenaristi və rejissoru olduğu "Son payız" filmi isə "Hasar"la əks qütbə dayanır. Söhbət təkcə filmin janrından – qrotesk, satira elementlərinin

yer aldığı komediya janrında çəkilməsindən getmir. Söhbət eyni zamanda qonşularımıza münasibətdə müəllifin əhvalata bir növ bayağı, əyləncəli yanaşmasından gedir. Rüstəm Babazadə Ves Andersonun üslubunu təkrarladığına görə tənqid olunmuşdu. Çox güman ki, təkrarlama deyiləndə Andersonun filmlərindəki teatral stilizasiya, şişiridilmiş komizm, bədii obazların absurda çatdırılması nəzərdə tutulurdu. Müasir kinonun istifadə olunmuş üslublarını və əhvalatın traktovkası baxmından emal, çox vaxt da təkrar emal olduğunu nəzərə alsaq, rejissoru qınamağı o qədər də doğru saymıram. Üstəlik, “Son payız” qısametrajlı filmi lokallığına görə çətin ki, ölkədən kənara çıxsın. Belə başa düşürəm ki, müəllif özü də buna iddialı deyil.

Bütün hallarda rejissor istedadla, dinamik təsvir və montaj diliylə, bütöv bir tarixi qısa xronometrajda çatdırır. Erməni əsgəri Levonun (Nofəl Şahlaroğlu) dilindən nəslinin (əslində böyük Ermənistan ideyasının) bioqrafiyasının nəqli Ravelin “Bolero” əsərinin sədalarıyla başlayır. Daha doğrusu, artıq 2020-ci ilin sentyabrında ölmüş Levonun öz dilindən əhvalatı dinləyirik. Belə bir fəndi səhv etməirəmsə, ilk dəfə Billi Vaylder “Sanset bulvarı” filmində istifadə edib. Həmin filmə qəhrəman kadrarxası səslə onun ölümünə səbəb olan hekayəni danışır.

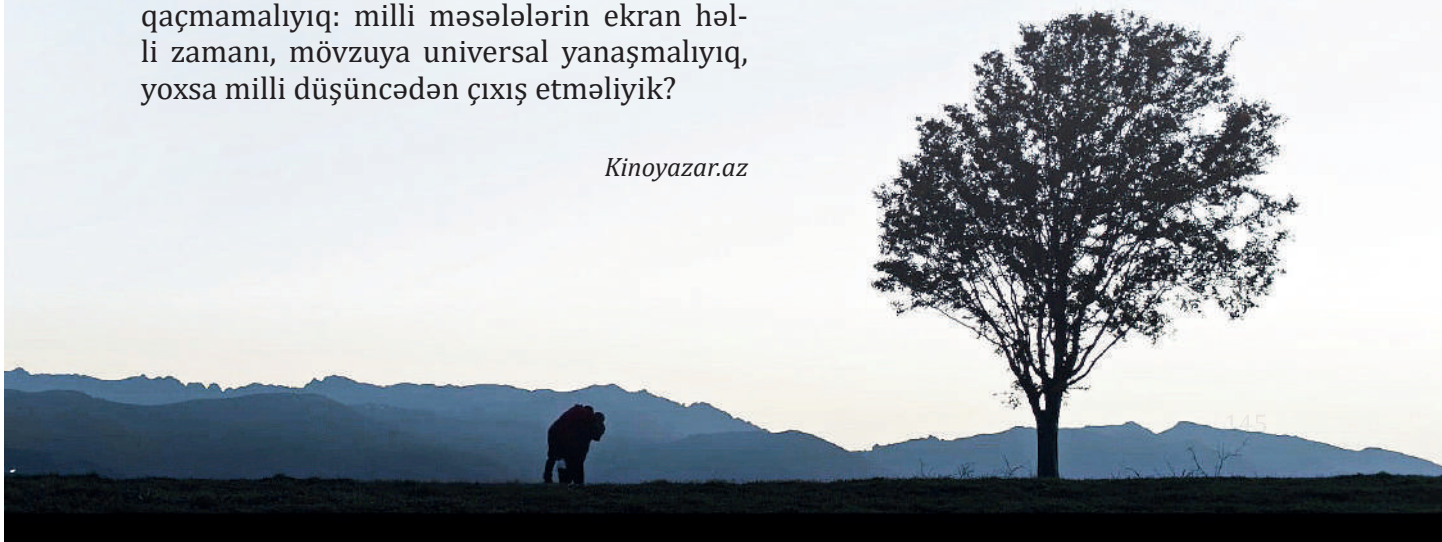
Tipik erməni düşüncəsini, onların ərazi iddialarını, ən qədim xalq olmaları haqda yorucu, banal nağıllarını müəllif sarkastik intonasıyaya məruz qoyur, qrotesk, absurd vasitəsilə elə Levonun öz diliylə, düşdüyü vəziyyətlərlə saxta tarixi ifşa edir. “Son payız”da müəllifin uydurması yoxdur, burada ümumiləşdirilmiş real xarakterlər özlərinə doğru diaqnoz qoyurlar. Və bu kütləvi psixoz durumunda sağlam düşünən tək adam Levonun dayısı Rubendir (Vaqif Kərimov). Paralel montaj vasitəsilə Ruben ermənilərin siyasi iddialarına söyüşlə, qeyri normativ leksikonla etiraz edir. Final səhnəsi Şuşada Azərbaycan musiqisinin səslənməsi ilə bitir.

Filmə heç bir aktyor oyunu, ifalardakı (Rumiyyə Ağayeva, Günel İmanova, Solmaz Süleymanlı, Zülfiyyə Qurbanova, Rasim Cəfər, Şəhla Əliqızı) mübaliğə saxta deyil.

Titrlərdə “müəllif bəzi personajların psixoloji vəziyyətinə görə məsuliyyət daşımır” deməklə özünü güman ki, ona ünvanlanacaq qınaqlardan sığortalamaq istəyib. Əslində rejissor, xüsusilə, bədii ekran əsərində hər şeyin məsuliyyətini daşıyır. Rüstəm Babazadə yəqin ki, həm də erməni xalqının real vəziyyətindən çıxış edərək yuxarıdakı cümləni vacib sayıb. Bəlkə də, başqa tarixi şəraitdə bu filmi kəskin tənqid edərdim. Lakin siyasi gerçəkliyə, qonşularımızın bitib-tükənməyən təxribatlarına görə susuram. Burada mənim kinotənqidçi yanaşmam yox, vətəndaşlıq mövqeyim önə çıxır. Mövqeyimdə özümü haqlı sayıram.

Amma yenə də bu sualın müzakirəsindən qaçmamalıyıq: milli məsələlərin ekran həlli zamanı, mövzuya universal yanaşmalıyıq, yoxsa milli düşüncədən çıxış etməliyik?

Kinoyazar.az

COSMODARWINISM | 26 SEP - 01 OCT, 2023 | DOKUBAKU, AZE

DOKUBAKU COSMODARWINISM

ANIMAFİLM

BEYNƏLXALQ ANİMASİYA FESTİVALI
INTERNATIONAL ANIMATION FESTIVAL

6-10.09.2023

publikasının
Agentliyi

aycan
likasının
antliyi

Azərbaycan
Respublikasının
Kino Agentliyi

Yabancı
Gözetim Agentliği

Azərbaycan
Respublikası

Azərbaycan
Respublikasının
Kino Agentliyi

Azərbaycan
Respublikasının
Kino Agentliyi

